

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

ปริญญานิพนธ์
ของ
นุชนาฏเรขา สุขดา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มกราคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

บทคัดย่อ

ของ

นุชนาฏเรขา สุขดา

333 333
333 333
333

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่

มกราคม 2547

นุชนาฏเรขา สุขดา. (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอนง โลหิตวิเศษ , รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์.

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้านใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น และ (3) รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 361 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วย ไคสแควร์ (χ^2 -test) และหาค่าระดับความสัมพันธ์ด้วยค่าความสัมพันธ์แครมเมอร์วี (Cramer's V)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุมีความสัมพันธ์กับด้านการประชาสัมพันธ์ สถานภาพและอาชีพมีความสัมพันธ์กับด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน
3. ปัจจัยด้านโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวม อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับด้านการประชาสัมพันธ์ ขนาดโรงเรียน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีความสัมพันธ์กับด้านการให้บริการชุมชน ขนาดโรงเรียนและอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณมีความสัมพันธ์กับด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา คือ ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ขาดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนน้อย ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรมีงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิญผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้าและทั่วถึง และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรทำด้วยจิตสำนึก และเต็มใจทำงานด้วยความเสียสละ

Factors Related to School and Community Relationship of Primary Schools
in Chaiyaphum Province.

AN ABSTRACT
BY
NUCHANATREKHA SUKDA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
January 2004

Nuchanartrekha Sukda. (2004). *Factors Related to School and Community Relationship of Primary Schools in Chaiyaphum Province*. Master thesis, M.Ed. (Adult Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Snong Lohitwisas, Assoc. Prof. Dr. Sauwanee Lewan.

The purposes of this research were to: (1) study the performance on build-up community relationship of primary schools in Chaiyaphum province, in four aspects: school public relations, community services, participating in community activities, and community participation in school activities; (2) study factors related to the primary school and community relationship as follows: the basic education school boards comprising of status of the committee, age, occupation, educational level, experience in the school board, knowledge and understanding of school and community relationship; and school comprising of size, location, teacher and student ratio, building and equipment, budget, project of school performance on community relationship, and cooperation from other organization; and (3) gather additional opinions on problems and suggestions about school and community relationship.

The samples of this research comprised of 361 members of the basic education school boards of the primary schools in Chaiyaphum province derived through multi-stage random sampling. The instrument used for collecting the data was the questionnaires. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, and Cramer's V Contingency coefficient.

The research findings were as follows:

1. The performance on community relationship of the primary schools in Chaiyaphum province was at a moderate level as a whole and in each aspect.
2. The factors of the basic education school boards related to the performance on build-up community relationship of primary schools in Chaiyaphum province with statistical significance were as follows: the age related to the school public relations, the status and their occupation related to participating in community activities.
3. The factors of school related to the performance on build-up community relationship of primary schools in Chaiyaphum province with statistical significance were as follows: the building and equipment related to school performance on community as a whole, the building and equipment and cooperation from other organization related to the school public relations, the size of school, building and equipment, the project of school

performance on community relationship, and cooperation from other organization related to community services, the size of school and building and equipment related to participating in community activities, and the building, equipment and budget related to community participation in school activities. It was also found that the big school size performed on build-up community relationship greater than the small school size with statistical significance.

4. The opinions of the primary education school boards in Chaiyaphum province on problems were as follows: a lack of continuation and budget in school public relations, a lack of school equipments and facilities, having less participation of people in school activities and less participation of teachers and students in community activities as well, and a lack of people's courage to express their opinions. Their suggestions were as follows: continuously using a variety of communication tools and means in school public relations, allocating sufficient budget, inviting parents in advance, and using heartfelt and dedication in building school and community relationship.

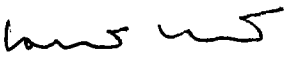
ปฏิญยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์
ของนักศึกษาระดับปริญญาโท – เอก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ของทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

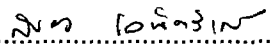
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

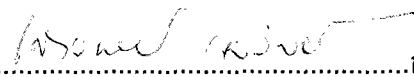
ของ
นางนุชนาฏเรขา สุขดา

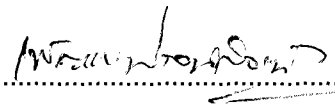
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๑๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอนง โลหิตวิเศษ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวัลย์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจันปัจฉิน)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาในการให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำการจัดทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการทำงานให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจณปัจจนิก และรองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม ช่วยให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ ดร.ชวลิต โพธิ์นคร นักวิชาการศึกษา สำนักนิเทศและพัฒนา มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นางปราณี อินทรกุลไชย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยภูมิ นายบัวเย็น พลคราม หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ นายสุริยะ สิทธิกลาง ผู้อำนวยการโรงเรียนโป่งนกพิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเทพสถิต และนายวรายุทธ ทวีลาภ ศึกษา นิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ คุณตา คุณยาย คุณน้า และพี่ชายที่ให้กำลังใจและสนับสนุนช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย ขอบคุณนิสิตรุ่นพี่ เพื่อนนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และเป็นกำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านห้วยยายจิว คณะครูทุกท่านที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือจนงานวิจัยนี้สำเร็จโดยสมบูรณ์

สำหรับคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบบูชาพระคุณบิดา มารดา คุณครู อาจารย์ รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

นุชนาฏเรขา สุขดา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	7
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542..	13
การประกันคุณภาพทางการศึกษา.....	17
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	19
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	22
การจัดการศึกษาแก่ชุมชน.....	24
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	27
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	40
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถม ศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.....	44
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ สถานศึกษา.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
งานวิจัยในประเทศ.....	54
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	120
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	120
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	121
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	122
การอภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	137
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความ สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	150
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม.....	186
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม.....	190
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	192
ภาคผนวก จ การหาค่าอำนาจจำแนก (แบบสอบถามตอนที่ 3).....	206

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ)	
ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ของแบบสอบถาม.....	210
ภาคผนวก ช รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือ.....	219
ภาคผนวก ซ รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	221
ภาคผนวก ญ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	223
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	235

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตารางวิเคราะห์กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	46
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	63
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ แยกตามขนาดโรงเรียน.....	64
4	ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	71
5	ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งอยู่ใน ปัจจุบัน.....	73
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ โดย รวมและรายด้าน.....	75
7	ค่าความถี่ ค่าร้อยละของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ รายข้อ.....	76
8	ค่าความถี่ ค่าร้อยละของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการบริการชุมชน รายข้อ.....	78
9	ค่าความถี่ ค่าร้อยละของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน รายข้อ....	80
10	ค่าความถี่ ค่าร้อยละของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โรงเรียน รายข้อ.....	82
11	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการ ปฏิบัติในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม.....	85
12	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการ ปฏิบัติในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชา สัมพันธ์โรงเรียน.....	87

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน.....	89
14	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน.....	91
15	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน.....	93
16	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม.....	96
17	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน.....	98
18	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน.....	100
19	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน.....	102
20	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน.....	104
21	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน.....	112
22	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน.....	114
23	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการดำเนินการร่วมกิจกรรมชุมชน.....	116
24	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน.....	117
25	ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านอื่นๆ.....	118

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	151
27	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	155
28	ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	158
29	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	162
30	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	166
31	ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการให้บริการชุมชนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	170
32	ความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	174
33	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	178
34	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ.....	182
35	ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอาชีพกับวุฒิการศึกษา.....	187
36	ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับอาชีพ.....	187
37	ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามความรู้ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กับ วุฒิการศึกษา.....	188
38	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	188

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

39	เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	188
40	ทดสอบรายคู่ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการ ให้บริการชุมชน.....	189
41	ทดสอบรายคู่ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการร่วม กิจกรรมของชุมชน.....	189

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพการณ์ปัจจุบัน ช่วงชีวิตของบุคคลต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิต การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้บุคคลมีภูมิคุ้มกันที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเท่าทันและเหมาะสม รัฐบาลจึงต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพดีพอที่จะพัฒนาบุคคลและประเทศชาติให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ การเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อรับมือกับสภาพการณ์นั้น คือ การให้ความรู้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริงให้เป็นการศึกษาที่จะช่วยให้ประชาชนเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม ให้เป็นการศึกษาที่ผสมกลมกลืนไปกับวิถีชีวิตของประชาชน เพื่อให้ประชาชนนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ได้ทุกเมื่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ก : 11) ดังนั้นการศึกษาลดชีวิตของมนุษย์จะช่วยให้เขาเป็นบุคคลที่มีความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 กำหนดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษาประกอบด้วย 3 รูปแบบ (มาตรา 15) คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเฉพาะรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ และในมาตรา 29 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนว่า “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2542 : 11-33)

ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะเป็นสถาบันหลักในการจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาให้เปิดกว้างขึ้น เพื่อสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในเรื่องของการศึกษาตลอดชีวิต การให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต สามารถนำความรู้ไปเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้อยู่รอดในสังคม พัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่เข้มแข็ง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของแผนการศึกษาแห่งชาติ

(พ.ศ. 2545–2559) ที่มุ่งพัฒนาคนและสังคมโดยรวม โดยกำหนดว่า ต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้าน และสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมุ่งหมายให้ทุกคนได้เข้าถึงบริการทางการศึกษา ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้ด้วยการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ข : 7)

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง โดยการให้บริการการศึกษาที่หลากหลาย เช่น การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการส่งเสริมโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน จัดการศึกษานอกระบบให้ชุมชน หรือช่วยเหลือและร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน จะทำให้ชุมชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมาย และสามารถจัดการศึกษาได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กระจายอยู่ในทุกหมู่บ้านและทุกตำบล ทุกอำเภอทั่วประเทศ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความร่วมมือและการประสานงานอย่างมาก โดยเฉพาะในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 เป็นต้นมา โรงเรียนประถมศึกษานับว่าเป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้เป็นอย่างดี เพราะมีสถานที่ดำเนินงานกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ นอกจากนี้ในสังคมประเพณีและวัฒนธรรมไทย ครูเป็นผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือเป็นที่ปรึกษาของชาวบ้านในเรื่องต่างๆ เป็นวิทยากร/ผู้สอนกิจกรรมโครงการการศึกษานอกระบบที่จัดโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น เป็นกรรมการ และ/หรือเป็นผู้ประสานงานในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสามารถให้บริการอาคารสถานที่ ยืมวัสดุ อุปกรณ์ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ต่างๆ ไปแก่ชาวบ้านเมื่อมีงานหรือกิจกรรมใดๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 739-742)

โรงเรียนประถมศึกษานับเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด และจัดการศึกษาอย่างมีแบบแผนให้แก่เด็ก เนื่องจากรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในโรงเรียนเท่านั้น และโรงเรียนก็ไม่อาจจะทำหน้าที่ให้การศึกษแก่นักเรียนได้ครบทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษา คือ การจัดมวลประสบการณ์ให้กับนักเรียน มวลประสบการณ์ที่นักเรียนควรได้รับมิใช่อยูเฉพาะในชั้นเรียนหรือในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังมีอยู่ในที่อื่นๆ อีก เช่น บ้าน วัด โรงเรียน สถานที่ต่างๆ ซึ่งอยู่ในชุมชนแวดล้อมตัวนักเรียน ชุมชนจึงมีส่วนให้ประสบการณ์ที่เป็นรากฐานในด้านความคิด ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม แบบแผนการดำเนินชีวิต ตลอดจนทักษะความชำนาญต่างๆ และกล่าวได้ว่า ชุมชนให้การศึกษตามอัธยาศัยแก่นักเรียน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในชนบท การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง (ทัศนาศาสตร์. 2542 : 69) นอกจากการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับสภาพของชุมชนทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังเป็นการจัดการศึกษาได้ตรงตามหลักการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษา และขณะเดียวกันชุมชนก็มีส่วนรับ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา อันจะส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ภารกิจและขอบข่ายงานของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 7) ได้กำหนดงานที่โรงเรียนจะต้องบริหาร มีทั้งหมด 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งงานทั้ง 6 งานต่างมีความสำคัญ เนื่องจากแต่ละงานต่างก็มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นภาระหน้าที่ของโรงเรียนจึงมิใช่เพียงการสอนนักเรียนอย่างเดียว แต่โรงเรียนต้องทำหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่งานสอนด้วย โดยเฉพาะงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนมีความมั่นใจ และเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน อันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือในการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี โดยทำหน้าที่ให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่างๆ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น การประชาสัมพันธ์ การจัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคม เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 20)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดแนวทาง หรือเกณฑ์ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการประกันคุณภาพทางการศึกษาว่าสถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข ก็จะทำให้ได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของชุมชนได้ ซึ่งสถานศึกษาต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อเป็นการแสวงหาทรัพยากรที่มีคุณค่ามาร่วมในการจัด และพัฒนาการศึกษา ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะรับกับการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานในข้อ 14 โดยระบุว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 71) และนอกจากโรงเรียนกับชุมชนจะมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว ยังทำให้ชุมชนเกิดความพึงพอใจต่อโรงเรียน รู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนทุกคนสามารถเข้ามาใช้บริการได้ และโรงเรียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการในด้านต่างๆ ของชุมชนได้ ก็จะส่งผลให้ชุมชนมีความยินดีที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้ เมื่อทางโรงเรียนประสานขอความร่วมมือ

การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยการเข้ามาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตัวแทนจากชุมชน ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริม

สนับสนุน กำหนดแนวนโยบายในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคคล ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา พัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากร และให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน ดังนั้นจะเห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งส่วนมากเป็นตัวแทนที่มาจากชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนรับรู้ มีส่วนร่วม และต้องแสดงบทบาทสำคัญในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาให้มีคุณภาพ และคณะกรรมการสถานศึกษายังทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน ติดต่อ สร้างความร่วมมือกันระหว่างชุมชนกับโรงเรียนให้มีการจัดการศึกษาตลอดจนการบริการความรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนได้ตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน อันเป็นแนวทางส่งเสริมให้ชุมชนนั้นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้อีกด้วย

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 254) สรุปว่าโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปให้ความสำคัญกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนค่อนข้างน้อย และมีปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนซึ่งเป็นผลมาจาก ครูไม่มีโอกาสได้ไปคลุกคลีกับชุมชน โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน และประชาชน ขาดความศรัทธาในตัวครูและผู้บริหาร เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ ในโรงเรียนขาดแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เนื่องจากตั้งอยู่ในที่ห่างไกล ขาดปัจจัยที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ทองเจริญ (2533 : บทคัดย่อ) พบว่าโรงเรียนประถมศึกษามีการให้บริการชุมชนค่อนข้างน้อย เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ไม่มีการกำหนดนโยบายที่แน่ชัดในการจัดกิจกรรมและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นน้อย งานวิจัยของชุดิณณห์ อามะระ (2537 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา คือการขาดความร่วมมือจากชุมชน ข้อจำกัดด้านสถานที่งบประมาณน้อย ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากรในโรงเรียน และโรงเรียนไม่มีเวลาติดต่อประสานงาน ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดบริการชุมชนได้อย่างเต็มที่ และ มงคล รุณธาตุ พบว่า (2542 : บทคัดย่อ) ความไม่พร้อมทางทรัพยากร การบริหาร งบประมาณ โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีขนาดเล็กจะให้บริการน้อยกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

จากการศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ ของ พิเชษฐ คงสตรี (2544 : บทคัดย่อ) พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ มีการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมในระดับปานกลาง ใน 6 งาน ได้แก่ การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การเป็นผู้นำให้การให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากชุมชนการประเมินผลงาน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการให้บริการชุมชน และความคิดเห็นเกี่ยวกับ

สภาพปัญหา พบว่า การให้บริการชุมชน ประสบปัญหามากที่สุด และจากผลการศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ กำไล ประกอบวรการ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนมีการให้บริการด้านวิชาการ และด้านการประชาสัมพันธ์ ในระดับปานกลาง ซึ่งจากผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในจังหวัดชัยภูมิของโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในเรื่องของงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มากกว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่ก็ยังพบว่ามี การปฏิบัติงานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ดังนั้น ในการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความไม่พร้อมของทรัพยากร ได้แก่ การขาดบุคลากรหรือบุคลากรไม่มีความรู้ ขาดวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ โรงเรียนขนาดเล็ก การได้รับงบประมาณจากทางราชการไม่เพียงพอ สภาพที่ตั้งของโรงเรียน ตลอดจนไม่มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เป็นปัญหาของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นตัวแทนจากชุมชนซึ่งจะทำหน้าที่ในการประสาน ติดต่อ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และลดความแปลกแยกของโรงเรียนออกจากชุมชน ซึ่งถ้าโรงเรียนมีความพร้อมในเรื่องดังกล่าวแล้วอาจส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ดีขึ้น

จากเหตุผลและความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติงานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ เช่น ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิมีแนวดำเนินการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม บริหารจัดการศึกษาอันจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และผลการวิจัยที่ได้จะทำให้ทราบสมรรถภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และจากการศึกษาที่ได้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานการประกันคุณภาพทางการศึกษา มาตรฐานที่ 14 ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิซึ่งได้ระบุไว้ว่า โรงเรียนควรมีการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา นอกจากนี้ ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนางานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เสริมสร้างบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมให้ชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจในการศึกษา เห็นความสำคัญของการ

ศึกษา และชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา จัดการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบระดับการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจะนำไปเป็นข้อมูลให้กับโรงเรียน หน่วยงาน และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้มีข้อมูลประกอบในการวางแผนปรับปรุง และดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้มีข้อมูลในการกำหนดนโยบาย การวางแผน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาใน มาตรฐานที่ 14 และจัดบริการการศึกษาแก่ชุมชนในรูปของการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาชุมชนนำไปสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้
3. ชุมชน และองค์กรชุมชน ได้ทราบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของชุมชน มีข้อมูลในการนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลในชุมชน ในอันที่จะช่วยส่งเสริมงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การให้บริการและพัฒนาชุมชนด้านการจัดบริการการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน และสังคมให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะเป็นตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความสำคัญในการเป็นผู้มีหน้าที่กำกับส่งเสริม สนับสนุนงานของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ในจังหวัดชัยภูมิ จากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนละ 7 คน จำนวน 751 โรงเรียน รวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวน 5,257 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากร ด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 361 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ก. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. อายุ
3. อาชีพ
4. วุฒิการศึกษา
5. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข. ปัจจัยด้านโรงเรียน

1. ขนาดของโรงเรียน
2. ที่ตั้งโรงเรียน
3. อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน
4. อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
5. งบประมาณ
6. แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
7. การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ

ตัวแปรตาม

ระดับปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. ด้านการให้บริการชุมชน
3. ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัย หมายถึง ทรัพยากรหรือองค์ประกอบต่างๆ ที่จะเป็นตัวสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนประถมศึกษาสามารถดำเนินการและจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้

2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การปฏิบัติหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย กิจกรรม 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น กิจกรรมที่เป็นการประชาสัมพันธ์ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ การทำป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เป็นต้น

2.2 ด้านการให้บริการชุมชน หมายถึง การให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ การให้คำแนะนำหรือปรึกษาหารือ การให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์

2.3 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่โรงเรียนจะสามารถดำเนินการได้ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น และร่วมงานอื่นๆ ของท้องถิ่นหรือบุคคลตามวาระอันควร

2.4 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การเชิญบุคคลในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเชิญประชาชนช่วยงานที่โรงเรียนจัดการเชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร การให้บุคคลในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนให้ชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม หรือสมาคม เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คุณสมบัติส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีส่วนสนับสนุน ส่งเสริม และเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่

3.1 สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ประเภทของกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 อายุ หมายถึง อายุของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนับอายุเต็มปีในขณะที่ตอบแบบสอบถาม

3.3 อาชีพ หมายถึง งานที่ทำเป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งเป็นงานหลักในการเลี้ยงตนเองและครอบครัว

3.4 วุฒិการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับในปัจจุบัน

3.5 ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง จำนวนปีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ

3.6 ความรู้ความเข้าใจในงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง ระดับคะแนนที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับจากการตอบแบบวัดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจและแนวปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกเป็น มีความรู้มาก (80% ของคะแนนเต็ม) มีความรู้ปานกลาง (50-79% ของคะแนนเต็ม) และมีความรู้น้อย (ต่ำกว่า 50% ของคะแนนเต็ม)

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ กำหนดให้โรงเรียนหนึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการ 7 คน คือ ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา

5. ปัจจัยด้านโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีส่วนสนับสนุนและเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา

5.1 ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์แบ่งขนาดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำแนกเป็น

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121–300 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1–120 คน

5.2 ที่ตั้งโรงเรียน หมายถึง สถานที่ตั้งของโรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาล และโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

5.3 อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน หมายถึง จำนวนครู 1 คน ต่อจำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบ เพื่อพิจารณาจำนวนครูเกินเกณฑ์ พอดีเกณฑ์ (ครู 1 คนต่อนักเรียน 25 คน) และต่ำกว่าเกณฑ์

5.4 อาคารสถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การที่โรงเรียนมีอาคารหอประชุม หรืออาคารอเนกประสงค์ ห้องปฏิบัติงาน โรงฝึกงาน สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา โต๊ะ เก้าอี้ และสื่อต่างๆ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมในโรงเรียนและเพื่อบริการชุมชน

5.5 แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง แผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน

5.6 งบประมาณ หมายถึง งบประมาณรายจ่ายแผ่นดินประจำปี และเงินนอกงบประมาณ เช่น เงินบริจาค เงินบำรุงการศึกษาที่โรงเรียนได้รับและจัดสรรให้กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5.7 การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ หมายถึง การที่บุคคล องค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมในการดำเนินการ และช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา

6. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐที่ทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ระดับประถมศึกษา และโรงเรียนของรัฐที่ทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดชัยภูมิ

สมมติฐานทางการวิจัย

1. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ
2. ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณที่ได้รับ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

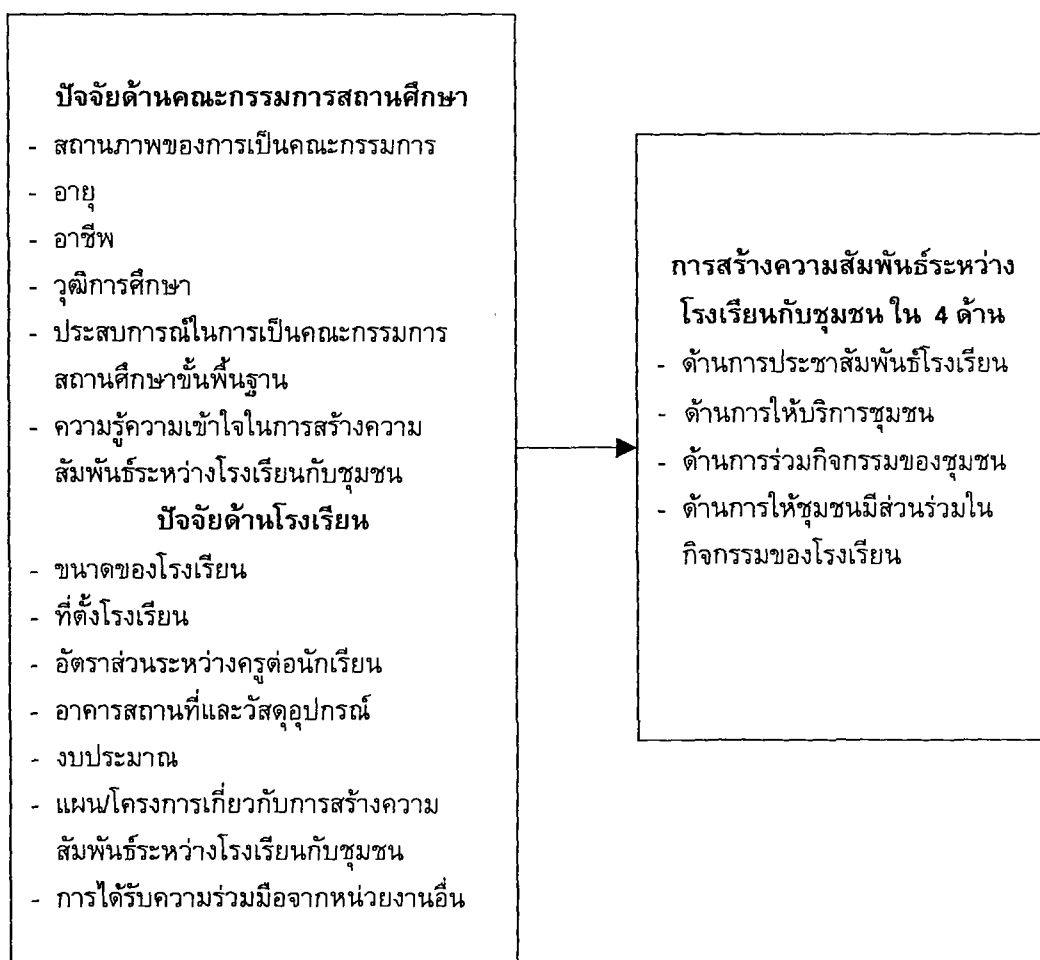
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการบริการแก่ชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยศึกษาการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาได้ศึกษาจากองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษามาสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (มาตรา 39) ทำให้สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ตลอดจนกำหนดแนวนโยบายของโรงเรียนให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาได้ ซึ่งในการจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็จะต้องมีความรู้ความสามารถในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในฐานะเป็นตัวแทนจากชุมชน และขณะเดียวกันคณะกรรมการสถานศึกษาก็จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน และสร้างความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ปัจจัยด้านโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ให้การศึกษาโดยตรงแก่คนในชุมชนโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จะต้องมียุทธศาสตร์และหน้าที่ต่อชุมชนทั้งในด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชน และเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนด้วย ฉะนั้นในการทำหน้าที่ดังกล่าวความพร้อมของโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน อันได้แก่บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แผนงานและแนวนโยบายเกี่ยวกับงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่จัดทำขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถเป็นตัวส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ รวมทั้งการขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการประสานร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในพัฒนาและจัดการศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สรุปกรอบในการวิจัยได้แผนภูมิ ดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. การประกันคุณภาพทางการศึกษา
3. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การจัดการศึกษาแก่ชุมชน
6. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
7. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
9. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นกฎหมายทางการศึกษา ที่จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติในมาตรา 81 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และส่วนหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางและกรอบในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา (วิชัย ดันสิริ. 2542 : 175) ที่ต้องการให้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อทุกคน และทุกคนเพื่อการศึกษา (Education for all and all for Education) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษา มีสาระและประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. หลักการจัดการศึกษา (มาตรา 8) ให้ยึดหลักดังนี้
 - เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
 - ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
2. การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา (มาตรา 9) ให้ยึดหลักดังนี้
 - มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
 - มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

- มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพทุกระดับและประเภทการศึกษา

- มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

3. ระบบการศึกษา มี 3 รูปแบบ (มาตรา 15) คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาอาจจัดการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบก็ได้

4. แนวการจัดการศึกษา (มาตรา 23) การจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการเนื้อหาต่อไปนี้อย่างเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา

- 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสังคมไทย การเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

- 4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

- 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

5. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ (มาตรา 24)

- 1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

- 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

- 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

- 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

7. การบริหารและการจัดการศึกษา (มาตรา 39) ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และ (มาตรา 40) ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดำกว่าปริญญาดุษฎีของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

8. การประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47) ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก และ(มาตรา 48) ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดเน้นในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชาชนให้ได้รับการเรียนรู้ไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง ผสมกลมกลืนไปกับการดำรงชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งอาจเป็นในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา และเพื่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน สถานศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารด้วย ดังนั้น ในฐานที่โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้แก่คนในชุมชน จึงควรมีหลักการ แนวนโยบายในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และบริหารทั่วไป ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การให้ความร่วมมือ การให้

บริการแก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้สึก และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาให้มีการจัดการศึกษาให้ได้รับคุณภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) เป็นองค์กรที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตรา 75 เพื่อทำหน้าที่ในการเสนอแนะแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เช่น ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหาร ได้วิเคราะห์ถึงคุณลักษณะของสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่จะต้องจัดการศึกษาให้ประชาชนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 2)

1. สถานศึกษาควรมีบทบาทหลักเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น และควรเป็นหน่วยนำสังคมของชุมชนนั้นโดยอาศัยกรอบนโยบายที่กำหนดในระดับชาติเป็นแนวทาง ไม่ควรกำหนดบทบาทให้เป็นเพียงหน่วยงานรองรับนโยบายและสนองความต้องการของศูนย์อำนาจส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

2. สถานศึกษามีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาใดที่พัฒนาไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน จำเป็นต้องยุบรวม หรือแปรสภาพเป็นบริการทางการศึกษาในรูปแบบอื่น

3. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดด้วยตนเอง ดังนั้นการตัดสินใจโดยสมบูรณ์ในการบริหารงานทั่วไป งานวิชาการ งานบุคลากรและงานงบประมาณที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจึงควรอยู่ที่สถานศึกษา

4. สถานศึกษามีการรวมพลังกันในการดำเนินงาน ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน และการรวมกลุ่มสถานศึกษาจึงเป็นแนวทางหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมพลังให้สถานศึกษาสามารถจัดบริการได้กว้างขวางหลายรูปแบบ

5. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถประกันคุณภาพได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สามารถตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าสถานศึกษามีบทบาทหลักที่จะต้องให้บริการการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดแนวทาง กำหนดแนวนโยบายในการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ซึ่งอาจมีการสร้างเครือข่าย ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการช่วยกันพัฒนาและบริการการศึกษาให้ประชาชนได้รับอย่างทั่วถึง และเพื่อเป็นการบ่งบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพ สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดเป็นแผนงาน การปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด

2. การประกันคุณภาพทางการศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นต้องเริ่มจากสถานศึกษา ทุกแห่งต้องมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของตนเอง ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในหมวด 6 มาตรา 48 ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 1-3)

การประกันคุณภาพภายในทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายในการทำงาน และมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา โดยดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลักดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 6)

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนด ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมนูญสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค

4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการ

ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาตามแนวการจัดการศึกษาตามพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้รับอนุมัติในหลักการจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2543 เพื่อใช้เป็นมาตรฐานหลักในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย เป็นมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มีทั้งสิ้น 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1) มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

2) มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

จากมาตรฐานดังกล่าว ใช้เป็นทิศทางให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพและมีความพร้อมได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระยะต่อไป แต่ในช่วง 5 ปีแรก หรือรอบแรกของการประเมิน ได้มีการคัดเลือกมาตรฐานมาเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการประเมินภายนอกประกอบด้วย

1) มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1, 4, 5, 6, 9, 10, 12

2) มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 3 มาตรฐาน 21 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 13, 14, 18

3) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 4 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 20, 22, 24, 25

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 14 ระบุว่า สถานศึกษา ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา 2) มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน 3) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และ 4) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 15)

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการเพื่อป้องกันการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำขึ้น จะทำให้ได้ผลผลิต คือผู้เรียนมีคุณภาพ และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ซึ่งสถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพก็จะทำให้ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง จากประชาชน และสังคมว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติต่อไป

3. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และ/หรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539 : 6) ได้กำหนดภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษา ออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีขอบข่ายโดยสรุป ดังนี้

1. งานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด
2. งานบุคลากร การบริหารงานบุคลากร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรบุคคลให้เป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานด้านอื่นๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปจะครอบคลุมการสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การดูแลบำรุงรักษา การพัฒนาจนกระทั่งพ้นไปจากงาน
3. งานกิจการนักเรียน การบริหารกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จ
4. งานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ ที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติโดยยึดกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เกณฑ์ เงื่อนไขตามหนังสือสั่งการ มีลักษณะเป็นงานประจำ ครอบคลุม 3 งาน คือ งานธุรการ งานการเงิน และงานพัสดุ
5. งานอาคารสถานที่ การบริหารงานอาคารสถานที่ คือ งานการจัดอาคารสถานที่บริเวณ ที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่ ครอบคลุมงานการจัดให้มีอาคารสถานที่ที่ใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษาและการตกแต่ง
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การที่โรงเรียนนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้บริการจากโรงเรียน ครอบคลุมงานการให้บริการและรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานให้ความร่วมมือแก่ชุมชน และงานประชาสัมพันธ์

สำหรับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่สร้างความสัมพันธ์เพื่อให้ชุมชนมีความมั่นใจ มีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้โรงเรียนดำเนินงานด้านต่างๆ ไปได้ดี ซึ่งในงานสัมพันธ์ชุมชนมีขอบข่าย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 19-20) ดังนี้

1. การให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่างๆ
2. การรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน
3. กรรมการโรงเรียน
4. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
5. การจัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคม หรือมูลนิธิ
6. การประชาสัมพันธ์

และในปัจจุบัน สปศ. (2545 : 8-40) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดในการบริหารงานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ออกเป็น 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการกระจายอำนาจการบริหารและดำเนินงานทางการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน มีรายละเอียดในแต่ละงานดังนี้

งานวิชาการ

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนการศึกษา

งานงบประมาณ

1. ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนรายบุคคลให้แก่ผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างเท่าเทียมกัน และจัดสรรเงินเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ โดยในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว ควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

4. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน

5. มุ่งส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา

งานบริหารบุคคล

1. ยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2. ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. ยึดระบบคุณธรรม

งานบริหารทั่วไป

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่ศึกษามีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามหลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ยึดกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรสมัยใหม่โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยง ติดต่อ สื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้การบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. การบริหารงานทั่วไปมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกระดับ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

นางสาว...

จากแนวคิดและหลักการบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ (1) งานวิชาการ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ และส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ และต้องสนับสนุน ช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชนโดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น (2) งานบริหารทั่วไป สถานศึกษามีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของคน ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 8-40)

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น การดำเนินงานจะต้องสอดคล้องกันระหว่างความต้องการของประชาชน และตอบสนองนโยบายของรัฐ จากมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งมีคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบริหารโรงเรียนที่ทุกคนมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตาม อันจะเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้สถานศึกษามีการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ตอบสนองตามความต้องการของชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม (อุทัย บุญประเสริฐ. 2545 : 169-170)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ในข้อ 13 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ไว้ดังนี้

- (1) กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- (2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- (3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- (4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- (5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- (6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

(7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

(8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

(9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

(10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

(11) แต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร

(12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

และนอกจากนี้ยังได้กำหนดว่าให้สถานศึกษามีคณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งประกอบด้วย

(1) “ผู้แทนผู้ปกครอง” ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(2) “ผู้แทนครู” ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอน และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(3) “ผู้แทนองค์กรชุมชน” ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(4) “ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน

(5) “ผู้แทนศิษย์เก่า” ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้นจำนวนไม่เกินสองคน

(6) “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง ใน (1) (3) (4) (5) และ (6) เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาท หน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาหรือโรงเรียนอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2543 : 157) ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่า การดำเนินการเพื่อให้กิจการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐ ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกขั้นตอน เพราะถือว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดคุณลักษณะของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการจัดการศึกษา

ดังนั้นถ้าสถานศึกษาใดได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ก็จะมีส่งผลให้สถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

5. การจัดการศึกษาแก่ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดในมาตรา 29 ให้สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (เสาวนีย์ เลวลีย์. 2544 : 30) โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้แก่คนในชุมชนชนบท ที่เขาคาดหวังว่าจะต้องให้บริการการศึกษาและความรู้ต่างๆ กับเขาได้ ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาคควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนต่างๆ มีกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและสามารถนำความรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะช่วยให้ประชาชนพึ่งตนเองได้มากขึ้น สามารถประกอบอาชีพมีรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้การสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งก็จะช่วยทำหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกันทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และดำรงค่านิยมอันดีงามไว้ได้ อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (แหล่งเดิม. หน้า 37) ซึ่งวิธีการให้การศึกษาที่โรงเรียนจะให้บริการแก่คนในชุมชนได้ คือ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และยังเป็นการให้บริการการศึกษาการศึกษาที่ผสมผสานเชื่อมโยงการศึกษาในระบบและนอกระบบให้เป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตให้กับคนในชุมชน

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non – formal Education) เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายให้คนได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม หรือจัดให้เฉพาะผู้ที่ประสงค์จะเรียนตามความต้องการ ความสนใจและความสะดวกของผู้เรียน ซึ่งอาจจัดในรูปมีระบบและระเบียบแบบแผน แต่ไม่เคร่งครัดอย่างการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนในลักษณะนี้ได้แก่ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การฝึก การอบรม การศึกษาอาชีพระยะสั้น การสอนบทเรียนทางวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น (เสาวนีย์ เลวลีย์. 2544 : 26)

ชาติชาตรี โยสีดา (2545 : 1-6) ได้กล่าวว่าในวงการศึกษของเราจะมีเนื้อหาสาระที่มนุษย์พึงประสงค์และเกี่ยวข้องกับชีวิตของเรา อยู่ 4 กลุ่ม ซึ่งในเนื้อหาสาระทั้ง 4 กลุ่มนี้ก็ได้นำมาเป็นยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้เรียนรู้ และมีทักษะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต การทำงาน และการศึกษาต่อในกรณีที่ต้องการ เป็นการจัดการศึกษาที่ไม่เบ็ดเสร็จสำเร็จในตนเอง ต้องนำความรู้และทักษะไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ เป็นการจัดการศึกษาให้เท่าที่จำเป็นแก่ชีวิตของแต่ละบุคคล ตลอดจนการศึกษาเพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานของผู้สอนและผู้จัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล การพัฒนาครู และวิทยากรทางด้านวิชาชีพ โดยมีเครือข่ายผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพ

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน จำแนกเป็น

- 3.1 เนื้อหาที่เป็นทักษะชีวิตแกนกลางที่ทุกคนในสังคมไทยจะต้องเรียนรู้
- 3.2 มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากผู้เรียนเข้ามาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน จำแนกเป็น ระดับสังคม ชุมชน และระดับสังคมโดยรวมของประเทศ

การศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) (ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. 2544 : 71-75; อ้างอิงจาก อมรา ปฐกัญญาบุรณ. 2544 : 18-20) เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตตามสถานการณ์ในชีวิตเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน หรือเรียนรู้จากบุคคล ครอบครัว สภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะสำคัญคือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการลงทะเบียน และไม่มีการสอน ไม่มีประกาศนียบัตร มีหรือไม่มีสถานที่ที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดมาจากปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ว่าการที่บุคคลจะได้รับการศึกษาอย่างเป็น

กระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย สำหรับกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกิจกรรมการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ตามวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติเรียนรู้จากประสบการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคม

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การศึกษาตามอัธยาศัยมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีการกำหนดแบบแผนที่ชัดเจนเหมือนการศึกษาในระบบและนอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีการแบ่งระดับการศึกษา ไม่มีชั้นเรียนและรายวิชา รูปแบบของการศึกษาจึงมีได้หลากหลาย บางรูปแบบเป็นเพียงกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมการศึกษาที่เกิดขึ้น บางรูปแบบเป็นสถานการณ์ปรากฏการณ์ที่อาจมีขึ้นเองตามธรรมชาติ (Natural Settings or Natural Phenomena) หรือโดยการสร้างขึ้นของสิ่งมีชีวิต ซึ่งรวมมนุษย์ หรือเกิดจากการกระทำของสัตว์ก็ได้ หรือแม้กระทั่งสิ่งที่เกิดในสังคมตามปกติ โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการศึกษาใดๆ บางประเภทเป็นเพียงปัจจัยเอื้อต่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เช่น การพูดคุย ถกเถียงปัญหา การหารือ และการสืบค้นบางสิ่งบางอย่าง รวมทั้งแหล่งความรู้ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ที่เล่น สนามกีฬา ชุมชน สมาคม ศาสนสถาน แหล่งวัฒนธรรม สื่อประเภทต่างๆ ตั้งแต่สื่อที่เป็นบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม ภูมิปัญญา การค้นคว้า การค้นพบ การประดิษฐ์ต่างๆ นวัตกรรม และงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนสื่อสารมวลชนที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาโดยตรง เป็นต้น ล้วนเป็นรูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งสิ้น

นอกจากนี้การศึกษาตามอัธยาศัยอาจมีรูปแบบที่เน้นวิธีการเรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participatory Learning) มีส่วนจัด การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) และการร่วมอยู่ในสถานการณ์ ที่เรียกว่า การเรียนรู้ตามสถานการณ์ (Situational Learning) ซึ่งให้ความสำคัญเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชน และการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเพื่อพัฒนาและยกระดับประสบการณ์ ระหว่างการเรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งเป็นมากกว่าการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ (Experiential Learning)

แหล่งการศึกษาตามอัธยาศัยที่สามารถให้ความรู้แก่ประชาชน ได้แก่ ครอบครัว ผู้รู้ในชุมชน วัด พระสงฆ์ที่เป็นศูนย์รวมของชุมชน ความรู้ แนวคิดที่เกิดขึ้นในวงสนทนาของชุมชน นอกจากนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และห้องสมุดประชาชน ตลอดจนสื่อนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ การแสดงทางท้องฟ้าจำลอง เหล่านี้ ปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้มีการจัดมากขึ้น โดยการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

ทั้งนี้ยังมีการศึกษาตามอัธยาศัยโดยหน่วยงานอื่นๆ ก็มีการดำเนินการจัดควบคู่ไปกับการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การศึกษานอกสถานที่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดนิทรรศการและกิจกรรมการเรียนรู้ การประกวด การแข่งขัน การจัดทำโครงการ และออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอน แม้กระทั่งกิจกรรมการกีฬา และการเฝ้าสังเกตปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เป็นต้น

จากที่กล่าวถึงรูปแบบการบริการการศึกษา จะเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษามีส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมให้ชุมชนโดยเฉพาะในชนบทมีความเข้มแข็งได้ โดยการให้บริการการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชนไม่ว่าจะเป็น ในรูปแบบของการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้บุคคลในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตที่ดีต่อไป

6. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถานการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนตั้งขึ้นในชุมชน เป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน โรงเรียนไม่เพียงเป็นสถานที่จัดการศึกษาอย่างมีแบบแผน มีระบบให้แก่เด็กเท่านั้น แต่โรงเรียนควรทำหน้าที่ให้การศึกษาให้ความรู้แก่คนในชุมชนด้วยเช่นกัน จากความสำคัญของโรงเรียนที่พึงมีต่อชุมชน จึงมีประเด็นที่ศึกษาเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่โรงเรียนควรปฏิบัติต่อชุมชน และชุมชนควรมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ได้แก่ 6.1 โรงเรียนกับชุมชน 6.2 ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6.3 ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6.4 หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6.5 วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6.6 การบริการชุมชน 6.7 องค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6.8 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1. โรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนกับชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างมาก เพราะโรงเรียนเป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน นอกจากนั้นโรงเรียนยังเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นแหล่งวิทยากร และวิทยาการของชุมชน เป็นองค์กรและตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงชุมชน ซึ่ง หวน พินธุพันธ์ (2529 : 20) ได้รวบรวมและสรุปแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน
2. โรงเรียนเป็นองค์กรและตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน
3. โรงเรียนคือแหล่งอบรมคนในชุมชน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนตอบสนองความต้องการของชุมชน และมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชน
5. โรงเรียนจะทำหน้าที่คัดเลือกและให้ความรู้ รวมทั้งสร้างบุคลิกภาพของผู้เรียนให้ เป็นไปตามที่ชุมชนต้องการ
6. เนื่องจากโรงเรียนเป็นของชุมชน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างแข็งขัน

7. โรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมี ส่วนในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ กัน

โรงเรียนเกิดขึ้นจากความต้องการ และความจำเป็นของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่ง สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2533 : 13-14) ได้สรุปหน้าที่ของโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. สอนและอบรมนักเรียนที่มาเรียน
2. จัดการศึกษาออกโรงเรียน
3. ให้บริการแก่ชุมชน

จะเห็นว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่คนในชุมชน และต้องทำหน้าที่ให้สนองตอบต่อความต้องการของชุมชน เพื่อนำความพัฒนามาสู่ชุมชน ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อชุมชน เนื่องจากเหตุผล ดังต่อไปนี้ (เสาวนีย์ เลวลย์. 2544 : 51 ; อ้างอิงจาก วิทยาลัยครูกำแพงเพชร. 2532 : 22-230)

1. โรงเรียนเป็นแหล่งคัดเลือกคนให้ชุมชน (School as a Sorting and Selecting Agency) เนื่องจากโรงเรียนตั้งขึ้นตามความต้องการของชุมชน โรงเรียนจึงมีหน้าที่รับผิดชอบพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถพอควร โรงเรียนจึงปล่อยให้คนเหล่านั้นออกไปสู่ชุมชน

2. โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนให้ชุมชน (School as a Socializing Agency) ในกระบวนการสังคมประกิต (Socializing Process) โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงคน ซึ่งโรงเรียนจะจัดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าให้ทุกวัย โรงเรียนจึงสามารถเปลี่ยนแปลงและหล่อหลอมพฤติกรรมของคนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนได้

3. โรงเรียนเป็นแหล่งรวมสาขาวิชาต่างๆ (Collecting of Disciplines) โรงเรียนเตรียมพร้อมที่จะจัดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าให้แก่แก่นักเรียนที่จะไปเป็นสมาชิกของชุมชน โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ พอที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ชุมชน

4. โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรม (School as a Culture Transmission Agency) วัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชุมชน ทั้งชุมชนและโรงเรียนมีหน้าที่ฟื้นฟูและรักษา แต่ละโรงเรียนได้รับมอบหมายจากชุมชนให้เป็นผู้ถ่ายทอดและฟื้นฟูวัฒนธรรมแก่เยาวชนของชุมชน

5. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชน (School as a Community Center) โรงเรียนเป็นสมบัติของส่วนรวมในชุมชน มีอาคารสถานที่และบริเวณที่สามารถจะจัดเป็นที่ประชุม หรือประกอบพิธีต่างๆ ได้ เช่น สัมมนา จัดงานประจำปี จัดพิธีแต่งงาน ตั้งค่ายลูกเสือชาวบ้าน ประกวดพืชผล เป็นต้น

6. โรงเรียนและชุมชนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เป็นจุดหมายที่กำหนดอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งโดยวัฒนธรรมประเพณีและโดยสามัญสำนึกให้โรงเรียนและชุมชนมีจุดหมายและดำรงชีพอยู่ในชุมชนอย่างเป็นปกติสุข

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องใกล้ชิดกันมาก เนื่องจากโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน เป็นศูนย์รวม และเป็นแหล่งวิชาการ ตลอดจนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีแก่ชุมชน นอกจากนั้นโรงเรียนยังมีวิทยากร มีครูอาจารย์ ที่ให้ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนจัดบริการชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน ดังนั้นโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญในการให้ความรู้แก่คนในชุมชน และส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้แก่มนุษย์ในชุมชนได้ทุกเพศทุกวัยเพื่อที่ประชาชนจะได้ให้การยอมรับ มีความศรัทธา และความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน

6.2. ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

หวน พินธุพันธ์ (2528 : 77) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ดังนี้

1. เพื่อต้องการให้ชุมชนทราบการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวของโรงเรียน
2. เพื่อโรงเรียนจะได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวของชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และเกิดความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องสนใจและให้การสนับสนุนทางการศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์แก่โรงเรียน
5. เพื่อส่งเสริมชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการวางแผนเป้าหมายของการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน
6. เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนหรือท้องถิ่นของโรงเรียนให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง
7. เพื่อโรงเรียนจะได้เสนอความรู้ ความก้าวหน้าและแนวโน้มใหม่ๆ ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ
8. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ และการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่นๆ ในชุมชน เช่น วัด อำเภอ หน่วยงานต่างๆ สำนักงานต่างๆ เป็นต้น
9. เพื่อคลี่คลายข้อข้องใจ ช่วยทำให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนในแง่ดี
10. เพื่อช่วยในการประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียนจากชุมชน
11. เน้นปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน

12. เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนในชุมชน โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาคน รongมาจากครอบครัว โรงเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงและหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม

6.3 ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จึงควรทำหน้าที่ในการปรับปรุงและนำความเจริญก้าวหน้าสู่ชุมชนให้มากที่สุด นอกจากจะต้องรับผิดชอบทางด้านการสอนนักเรียนในระบบแล้ว โรงเรียนควรจะทำหน้าที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ด้วยเหตุผลดังนี้ (ทัศนา แสงศักดิ์. 2542 : 70-71 ; อ้างอิงจาก สุวัฒน์ พุดทะเมธา. 2524 : 104-111)

1. การศึกษาในโรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะ โรงเรียนให้การศึกษาแก่นักเรียนซึ่งมาจากชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน นักเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียน บุคคลในชุมชนก็จะดำรงชีวิตตามนักเรียนไปด้วย จึงถือว่าโรงเรียนให้การศึกษาทางอ้อมแก่บุคคลในชุมชน

2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของโรงเรียน ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือโรงเรียนอาจเป็นเงิน วัสดุสิ่งของ แรงงาน และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน

3. ทำให้ครูกับผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในชุมชน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน

4. เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เป็นปัญหาต่อการศึกษาในชุมชนแต่ละแห่งมักจะมีผู้ที่มีปัญหา ไม่เข้าใจการศึกษา ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ไม่ให้ความร่วมมือทางโรงเรียน ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

5. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือและสนับสนุนจากชุมชน จะต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ ของชุมชน จะต้องให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้รับประโยชน์จากการเรียนไปใช้ในชีวิิตประจำวันได้ และนำไปเผยแพร่แก่ชุมชนได้ และนอกจากโรงเรียนให้การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลแล้ว ยังมุ่งพัฒนาชุมชนไปด้วย

6. เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์

7. ทำให้โรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจชุมชนดี ทั้งในด้านปัญหาของชุมชน ความต้องการของชุมชน ทรัพยากรในชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้ช่วยแก้ปัญหาของชุมชนและปรับปรุงหลักฐานให้เหมาะสมกับชุมชน

6.4 หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่โรงเรียนต้องออกไปหาชุมชน และนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนจัดดำเนินงานอย่างรอบคอบและตั้งใจจริง เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 244) ได้กล่าวถึง หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. หลักมนุษยสัมพันธ์ การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนนั้น ต้องอาศัยหลักมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างมาก บุคลากรในโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. หลักความจริงใจ หรือบริสุทธิ์ใจ ข้อความใดๆ ที่จะเผยแพร่สู่ประชาชนย่อมมีความเชื่อถือได้ ตรงไปตรงมามากที่สุด
3. หลักความซื่อสัตย์ บุคลากรในโรงเรียนควรมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และการทำงาน ควรให้ประชาชนหรือกรรมการการศึกษาของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ด้วย
4. ความคงเส้นคงวา หมายถึง ความสม่ำเสมอในการทำงาน การติดต่อสัมพันธ์กับคน
5. ความเสียสละ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนควรมีความเสียสละในการทำงานเพื่อชุมชน
6. ความอดทน บุคลากรในโรงเรียนต้องอดทนเป็นอย่างมากในการดำเนินงานของโรงเรียนและการติดต่อกับชุมชน
7. ความยืดหยุ่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรเป็นลักษณะการโอนอ่อนผ่อนปรน ควรมีการยืดหยุ่นตามสถานการณ์และเวลา
8. ความต่อเนื่อง การจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นย่อมต้องอาศัยเวลาในการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกัน และจำเป็นต้องมีตลอดไป
9. การครอบคลุมเนื้อหา การสร้างความสัมพันธ์จะต้องครอบคลุมลักษณะงานและขอบข่ายของโรงเรียนในทุกๆ ด้านอย่างเพียงพอ
10. ความเรียบง่าย การนำเสนอของโรงเรียนต่อชุมชนไม่ว่าจะเป็นด้านใด ควรคำนึงถึงความเรียบง่าย สื่อสัมพันธ์กันเข้าใจ
11. การสร้างสรรค์ เป็นหลักที่โรงเรียนต้องมุ่งที่จะกระทำเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
12. ความสามารถในการปรับตัว การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นในแต่ละโอกาส และแต่ละสภาพปัญหา

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะโรงเรียนต้องให้ความรู้เปลี่ยนแปลงความคิด และเจตคติของประชาชนให้มีความคิดเห็นคล้อยตาม ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหลักในการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ต้องใช้เวลาและความอดทน ประกอบกับโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผล เพื่อจะได้รู้ผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือไม่มีปัญหาและอุปสรรค หรือไม่มีวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค หรือไม่ถ้าโรงเรียนปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าว โครงการสร้างความสัมพันธ์

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายในที่สุด (กิตติมา ปรีดีติลล. 2532 : 245)

6.5 วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและยังทำให้โรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาบุคคล พัฒนาชุมชน ตลอดจนทั้งชุมชนก็ได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาจทำได้หลายวิธีการ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้านใหญ่ ดังนี้ (ทัศนาศว ศักดิ์. 2542 : 73-77 ; อ้างอิงจาก ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. 2528 : 770-774)

1. กิจกรรมที่นำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน

1.1 การจัดการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสามารถจัดได้ทั้งในรูปแบบของการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกระบบสายสามัญ สายอาชีพ และกลุ่มสนใจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ความร่วมมือของผู้บริหาร และความต้องการของประชาชน หากโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในด้านบุคลากร ก็อาจจะประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ กิจกรรมนี้จะทำให้ประชาชนในชุมชนซาบซึ้งในบริการที่โรงเรียนจัดให้ ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม นอกจากจะเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว ยังช่วยในการพัฒนาคนในชุมชนด้วย

1.2 การจัดนิทรรศการ เป็นการแสดงผลงานทางวิชาการของโรงเรียนให้ประชาชนทราบ และกิจกรรมนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เห็นผลงานและความสามารถของครู อันจะก่อให้เกิดความศรัทธาต่อโรงเรียนด้วย

1.3 การจัดงานประจำปีของโรงเรียน เป็นการดึงประชาชนให้เข้าชมกิจการและผลงานของโรงเรียน รวมทั้งเป็นการแสดงความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ละคร ฟ้อนรำ ดนตรี และการศึกษา เป็นต้น

1.4 การจัดฝึกอบรมประชาชนในรูปแบบต่างๆ เช่น ฝึกอบรมเยาวชนลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

1.5 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การจัดงานวันปีใหม่วันสงกรานต์ แห่เทียนพรรษา งานวันลอยกระทง ฯลฯ แล้วเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม โดยโรงเรียนเป็นผู้นำ เป็นผู้ริเริ่มในการจัดงาน ให้บริการอาคารสถานที่ในการจัด มีกิจกรรมนันทนาการที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตลอดจนการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ประกอบในวันสำคัญนั้นๆ

1.6 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน โดยการเชิญประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมวันครู วันแม่ ฯลฯ

1.7 การจัดงานแจกประกาศนียบัตรแก่นักเรียน โดยการเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมด้วย และโรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองโรงเรียนที่สนับสนุนงานของโรงเรียนมาเป็นประธานในพิธีบ้าง และควรจัดให้หรูหราพอสมควรเพื่อเป็นเกียรติอย่างสูงกับท่าน

1.8 เชิญประชาชนที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ มาเป็นวิทยากร

ทุกครั้งที่โรงเรียนเชิญประชาชนมาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ควรหาโอกาสให้เกียรติแก่ประชาชน เช่น เชิญมอบรางวัล มอบของขวัญแก่นักเรียน หรือเชิญมาให้การต้อนรับเมื่อมีผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ผลพลอยได้ที่น่าชื่นชม คือ ความผูกพันทางจิตใจที่เขาเหล่านั้นมีต่อโรงเรียน พร้อมทั้งจะเสียสละและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

2. กิจกรรมที่นำโรงเรียนออกสู่ชุมชน

2.1 การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชน จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากชุมชน และคุ้นเคยกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่

2.2 การจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะอาด เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมากเพราะเป็นการช่วยพัฒนาชุมชนเป็นอย่างดี โดยโรงเรียนควรจะทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบก่อน ความร่วมมือของประชาชนก็จะตามมา

2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ในชุมชนมีกิจกรรมหลายประเภท เช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ โรงเรียนควรหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนมองเห็นว่า โรงเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน

3. การให้บริการชุมชน สิ่งที่โรงเรียนสามารถจะจัดให้บริการแก่ชุมชน ได้แก่

3.1 ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนเป็นสถานที่ให้บริการแก่นักเรียนจำนวนมากอยู่แล้ว โรงเรียนจึงเหมาะสำหรับกิจกรรมที่มีคนจำนวนมากด้วย ดังนั้น หากชุมชนขอใช้อาคาร บริเวณของโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ แล้ว โรงเรียนจะต้องจัดอำนวยความสะดวกได้เป็นอย่างดี

3.2 ด้านเครื่องใช้ ได้แก่ เครื่องใช้ที่ยกเคลื่อนที่ได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ โต๊ะหมู่บูชา เครื่องขยายเสียง ฯลฯ

3.3 ด้านความรู้ เป็นบริการที่พัฒนาคนให้มีความคิดและความรู้ ตลอดจนสติปัญญา อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน โรงเรียนควรจัดรายการประเภทให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น จัดบรรยายธรรมะ การปกครอง การเกษตร การเลี้ยงดูทารก การอนามัย เป็นต้น นอกจากนี้เกี่ยวกับวิชาชีพ โรงเรียนควรสนับสนุนอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะเป็นแหล่งสาธิต ทดลอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด และโรงเรียนอาจจัดบริการห้องสมุด ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน หรือบริการเสียงตามสายเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และให้บริการด้านข่าวสารแก่ประชาชน

3.4 ด้านสวัสดิการ เป็นบริการที่โรงเรียนจัดขึ้นสำหรับแก้ปัญหาของความต้องการ ตลอดจนช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจแก่ชุมชน ได้แก่ การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สหกรณ์ร้านค้า ร้านตัดผม เป็นต้น

3.5 ด้านบุคลากร ได้แก่ ครู นักเรียน และนักการภารโรง บุคลากรเหล่านี้สามารถให้บริการ ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับชุมชนได้ ทั้งในด้านแรงงาน ความคิด และด้านอื่นๆ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 252) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน เช่น การแต่งงาน การบวชนาค การทอดกฐิน
2. กิจกรรมทางศาสนา โรงเรียนอาจจะนำครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับประชาชนในวันสำคัญทางศาสนา
3. กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ เช่น วันสตรีสากล วันแรงงานแห่งชาติ โดยจัดนิทรรศการ หรืออื่นๆ
4. กิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล กิจกรรมที่ควรจัดได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน
5. กิจกรรมพัฒนาความเป็นอยู่ในชุมชน ครูเป็นที่ปรึกษาหรือลงมือปฏิบัติบ้างในบางโอกาส
6. กิจกรรมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า และผู้ปกครอง นักเรียน

จากกิจกรรมดังกล่าวที่โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชน จะเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของไทย โดยครูและนักเรียนอาจจะเข้าไปมีบทบาทในการจัด หรือมีส่วนร่วมกับชุมชนในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นการให้คนในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ในขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งแสดงถึงสิ่งที่ดีงาม ความสามัคคี กลมเกลียว และขณะเดียวกันกิจกรรมดังกล่าวยังเป็นการช่วยพัฒนาชุมชนและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับชุมชน เช่นกัน

สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2536 : 317) กล่าวว่าโรงเรียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยโรงเรียนประถมศึกษาต้องมีบทบาทหน้าที่ต่อชุมชนดังต่อไปนี้

1. ให้การศึกษาที่ตรงกับความต้องการและระดับความสามารถของคนในชุมชน
2. มีส่วนช่วยให้ประชาชนปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ทั้งในแง่ของการครองชีพ สุขภาพอนามัย เจตคติ และความเชื่อ
3. มีส่วนช่วยให้สมาชิกของชุมชนรู้จักทรัพยากรของท้องถิ่น รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตน

4. สร้างบรรยากาศประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียนและในชุมชน
5. อนุญาตให้ใช้สถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนให้ขอยืมเครื่องมือเครื่องใช้บางอย่าง เช่น เครื่องขยายเสียง ฯลฯ เมื่อมีงานชุมชนในท้องถิ่น
6. เปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้ห้องสมุดของโรงเรียนในการค้นคว้าหาความรู้
7. จัดพิมพ์หนังสือหรือวารสาร และเขียนบทความเพื่อเผยแพร่การศึกษาแก่ชุมชน
8. ติดต่อขอรับบริจาคทรัพย์ และสิ่งของจากสมาคม หรือองค์กรกุศลต่างๆ เพื่อบริจาคให้แก่นักเรียนที่ยากจน
9. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู เพื่อจะได้เป็นสื่อสัมพันธ์และให้ได้รับความร่วมมือในกิจการต่างๆ จากผู้ปกครอง
10. พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ครูในโรงเรียนออกไปเยี่ยมนักเรียนในชั้นของตนที่บ้าน
11. เปิดโอกาสให้ราษฎรในจังหวัดเข้าร่วมกำหนดนโยบายการศึกษาของจังหวัดหรือชุมชนนั้น
12. ให้ประชาชนได้ทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางการศึกษาของชุมชน
13. มีส่วนร่วมในอาชีพให้แก่ราษฎรในท้องถิ่น
14. พยายามทุกวิถีทางที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้แก่ประชาชนในชนบท
15. ร่วมในการชุมนุมทางศาสนา หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญๆ ของท้องถิ่น

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2544 : 122 – 123) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนต่อชุมชนที่จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังต่อไปนี้

1. นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันทางการศึกษาจึงควรจะเป็นผู้นำความรู้ที่แปลกใหม่ และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น โดยอาจจะทำโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น นักเรียน สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น
2. เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกในชุมชน รูปแบบของการให้ข่าวสารแก่ชุมชนนั้นอาจจะทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเปิดห้องสมุดให้ชุมชนได้ใช้ จัดที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชนไว้ในโรงเรียน การออกข่าวสารของโรงเรียน เป็นต้น และหากจำเป็นโรงเรียนควรจัดเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับให้ความรู้แก่ชุมชนไว้ด้วย
3. แหล่งส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม หน้าที่หนึ่งของโรงเรียนคือการส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่นี้ อาจจะโดยการอำนวยความสะดวกหรือเป็นตัวกลางในการรวบรวม ประกวดหรือจัดงานเกี่ยวกับงานประเพณีหรือวัฒนธรรมของชุมชนขึ้นในโอกาสต่างๆ
4. เป็นศูนย์รวมเกี่ยวกับความรู้ด้านอาชีพ โรงเรียนมีบทบาทที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการทำมาหากินของชาวบ้านโดยการเปิดการอบรมด้านอาชีพเป็นครั้งคราว ในการดำเนินการเช่นนี้

โรงเรียนจะเป็นผู้ประสานระหว่างความต้องการของชุมชนกับวิทยาการจากภายนอก โดยโรงเรียนอาจให้ใช้สถานที่ เครื่องมือในการอบรม เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 28-29) ได้กำหนดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น กิจกรรมที่เป็นการประชาสัมพันธ์ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ การทำป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เป็นต้น

2. การให้บริการชุมชน หมายถึง การให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ เช่น การให้บริการทางวิชาการ การให้คำแนะนำหรือปรึกษาหารือ การให้บริการอาคารสถานที่ หรือวัสดุอุปกรณ์

3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน เท่าที่โรงเรียนมีความสามารถจะทำได้ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น และร่วมงานอื่นๆ ของท้องถิ่นหรือบุคคลตามวาระอันควร

4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเชิญประชาชนช่วยงานที่โรงเรียนจัด การเชิญบุคคลในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร การให้บุคคลในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ให้ชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน เป็นต้น

5. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น คือ การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น เช่น การให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดประกวดต่างๆ การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม หรือสมาคม

โดยสรุปแล้ว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการจัดกิจกรรมที่ทั้งโรงเรียนและชุมชนต่างให้ความร่วมมือ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อกัน โรงเรียนพึงพอใจต่อการเข้าร่วมคิด ร่วมปรึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็น การเสียสละเวลา แรงกาย ทรัพย์สินต่างๆ ของผู้ปกครองหรือชุมชนต่อโรงเรียน และชุมชนก็พึงพอใจต่อโรงเรียนที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แก่ชุมชน เช่น ให้ความรู้ข่าวสาร สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของโรงเรียน ให้คำปรึกษาหารือ ให้บุคลากรในโรงเรียนมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ให้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรม หรือการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะทำให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอันจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถแสวงหาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเข้าร่วมจัด และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพได้

6.6 การบริการชุมชน

โรงเรียนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่คนในชุมชน หน้าที่หลักของโรงเรียนคือการศึกษาอบรมสั่งสอนให้กับเด็กในรูปแบบของการศึกษาในระบบ ขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ต้องทำหน้าที่ในการให้บริการแก่ชุมชนด้วย ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ข่าวสาร อาคารสถานที่ ให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการชุมชน และแนวทางในการให้บริการชุมชน จึงได้ศึกษาเอกสาร ซึ่งมีนักการศึกษาได้อธิบายวิธีการให้บริการชุมชนไว้ ดังนี้

สิริ เทศประสิทธิ์ (2534 : 55) ได้เสนอหลักการพิจารณาการให้บริการแก่ชุมชน ดังนี้

1. บริการให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางพัฒนาชุมชน ที่รัฐบาลวางไว้แล้ว โดยศึกษาจากนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา คำแถลงของนายกรัฐมนตรี คำแถลงของคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ

2. บริการให้สอดคล้องกับความต้องการอันจำเป็น ความขาดแคลนและบริการส่งเสริม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. บริการด้านวิชาการที่เหมาะสมกับชุมชน เช่น วิชาชีพระยะสั้น การแนะแนว สุขภาพ แนะแนวศึกษาต่อ แนะแนวอาชีพ แนะแนวด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม การรณรงค์เพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือ การจัดชั้นเรียนผู้ใหญ่ และการช่วยสอนหนังสือแบบอาสาสมัครตัวต่อตัว

สิริ เทศประสิทธิ์ (2540 : 59-60) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของโรงเรียนในการให้บริการแก่ชุมชนนั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบแบบแผน ประกอบด้วยการให้บริการดังต่อไปนี้

1. วิชาการ เป็นการเผยแพร่ความรู้ ความคิด และทักษะบางอย่างแก่ชุมชน ควรจะเป็นสิ่งที่โรงเรียนพึงเอาใจใส่เป็นพิเศษ เช่น เผยแพร่ความรู้เรื่องแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรอบรมเด็กและเยาวชน และการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

2. บุคลากร โรงเรียนอาจให้ครู เจ้าหน้าที่โรงเรียนและนักเรียนไปช่วยพัฒนาชุมชน ในด้านต่างๆ โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน

3. การเงิน โรงเรียนต้องระดมให้ขัดต่อกฎหมายและระเบียบแบบแผน เงินที่จะนำไปใช้จ่ายร่วมในการพัฒนาชุมชนนั้น จะต้องเป็นเงินที่กฎหมายและระเบียบแบบแผนเปิดทางให้เท่านั้น เช่น ที่มีผู้บริจาค ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้โรงเรียนนำไปใช้จ่ายในการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

4. วัสดุ โรงเรียนต้องระดมให้ขัดต่อกฎหมายและระเบียบเช่นเดียวกับเรื่องการเงิน

5. การให้ความร่วมมือร่วมใจ หรือการให้กำลังใจในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน ถ้าโรงเรียนแสดงออกซึ่งความร่วมมือร่วมใจ หรือให้กำลังใจในการพัฒนาชุมชน แล้ว ชุมชนย่อมจะมีความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียน และชุมชนก็จะสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดีเช่นเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 50) ได้สรุปว่า โรงเรียนจะต้องให้บริการ ให้ความร่วมมือกับชุมชน เช่น

- ให้ความรู้ ความคิด และคำแนะนำแก่สมาชิกของชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น
- ให้บุคลากรในฐานะเป็นศูนย์กลางประกอบกิจกรรมชุมชนแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม เช่น งานเทศกาลประจำปี งานทางศาสนา
- ให้ยืมวัสดุครุภัณฑ์เพื่อใช้ในงานที่เป็นส่วนรวม
- ให้ยืมสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรม เช่น ห้องประชุม ห้องเรียน สนามกีฬา
- ให้บริการแก่สมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสมุด สหกรณ์โรงเรียน
- ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน ทั้งด้านกำลังความคิด และกำลังกาย
- ให้แนวความคิดใหม่ตามระดับความรู้ ความต้องการ และความสามารถของสมาชิกในชุมชน
- ให้ความรู้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริการชุมชน สรุปได้ว่า เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนให้ความช่วยเหลือ และ/หรือร่วมมือกับชุมชน ที่เป็นการช่วยพัฒนาชุมชนโดยการให้ความรู้ ความคิด เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนบริการและส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ซึ่งประเด็นในการให้บริการชุมชน ได้แก่ การให้บริการความรู้ ข่าวสาร การบริการสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม

6.7 องค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 238) กล่าวถึงองค์ประกอบในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. แนวนโยบายของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนมีแนวนโยบายที่จะเปิดประตูโรงเรียนแล้วความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนก็จะเป็นไปในทางที่ดี
2. ความร่วมมือของบุคลากร ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น บุคลากรของโรงเรียนทุกคนจะต้องประสานกับทุกฝ่ายจึงจะทำให้ผลสำเร็จลุล่วงไปได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่และนักเรียน
3. ความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมในที่นี้หมายถึง ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่จะให้ความช่วยเหลือร่วมกับชุมชน
4. ความพร้อมของชุมชน นอกจากองค์ประกอบของโรงเรียนแล้ว องค์ประกอบของชุมชนก็มีส่วนสำคัญเช่นเดียวกัน ถ้าหากชุมชนไม่มีความพร้อมหรือไม่แน่ใจแล้ว การสร้างความ

สัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายจะเกิดขึ้นไม่ได้ ความพร้อมของชุมชนในที่นี้หมายถึง ความพร้อมทั้งในด้านความคิดเห็นและอื่นๆ

โดยสรุป ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะประสบผลได้มากหรือน้อยเพียงใดนั้น โรงเรียนจะต้องมีแนวนโยบายในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความร่วมมือกัน ประสานงานกันทุกฝ่ายทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียน นักการภารโรง โรงเรียนมีความพร้อมในเรื่องของอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะให้บริการชุมชน และความพร้อมของชุมชน คือการที่ชุมชนมีความพร้อมในเรื่องการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสิ่งต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี

6.8 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร จำแนกออกเป็น 2 เรื่องใหญ่ ได้ดังนี้ (ทัศนาศาสตร์, 2542 : 84-86)

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน ได้แก่

1.1 ทัศนคติของครู ครูส่วนมากไม่ชอบพบผู้ปกครอง พยายามหลีกเลี่ยงการพบปะผู้ปกครอง เพราะกลัวว่าผู้ปกครองจะตำหนิเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนเด็ก จึงทำให้ครูมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการที่จะไปเยี่ยมเด็กที่บ้าน และพูดคุยกับผู้ปกครอง

1.2 ครูมีโอกาสคลุกคลีกับประชาชนน้อย เนื่องจากครูอยู่ต่างห้องที่ ไม่มีบ้านพักอยู่ในท้องถิ่นนั้น ครูจึงนิยมไปพักในเมืองเดินทางแบบเข้าไปเย็นกลับ ทำให้ครูขาดความใกล้ชิดกับประชาชน

1.3 ประชาชนขาดความศรัทธาในตัวครูและผู้บริหาร จึงไม่สนใจและเต็มใจที่สร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียน

1.4 ขวัญและกำลังใจของครูเกี่ยวกับด้านสวัสดิการที่ได้รับความปลอดภัย ตลอดจนความเพียงพอของรายได้ในการครองชีพ

1.5 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ทำให้ประชาชนไม่ทราบบทบาทความสำคัญ สิทธิและหน้าที่ของตนที่พึงมีต่อโรงเรียน รวมทั้งไม่ทราบนโยบาย วิธีดำเนินการจัดการศึกษา ตลอดจนแผนงานและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น ทำให้ขาดความร่วมมือจากชุมชน

1.6 โรงเรียนขาดแคลนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่จะสามารถให้บริการแก่ชุมชน ทำให้ชุมชนไม่ได้รับประโยชน์จากโรงเรียนเท่าที่ควร การสร้างความสัมพันธ์จึงทำได้ค่อนข้างยากเพราะโรงเรียนอยู่ในฐานะผู้รับมากกว่าผู้ให้

1.7 โรงเรียนไม่รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรหรือทรัพยากรอื่นๆ ที่มีอยู่ เช่น ไม่เปิดโอกาสหรือเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในงานโรงเรียน ไม่เคยให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากผู้ประกอบอาชีพในชุมชน

2. ปัญหาที่เกิดจากชุมชน ได้แก่

2.1 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ เนื่องจากการได้รับการศึกษาน้อย จึงไม่ค่อยสนับสนุนเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน

2.2 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนที่พึงมีต่อโรงเรียน

2.3 ประชาชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ไม่มีเวลาสนใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน

2.4 ความแตกต่างภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีของท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

7. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รับผิดชอบจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอในสังกัดจำนวน 16 แห่ง กลุ่มโรงเรียน จำนวน 127 กลุ่มโรงเรียน โรงเรียน จำนวน 751 โรงเรียน จำนวนครูและบุคลากร 7,449 คน จำนวนนักเรียน 143,509 คน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในฐานะองค์กรหลักที่รับผิดชอบการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายการให้บริการสาธารณะ ประจำปีงบประมาณ 2546 เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวางแผนการจัดการศึกษาภาคบังคับ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีอย่างเท่าเทียมกัน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.1 วิสัยทัศน์ (VISION)

"สพจ.ชัยภูมิ เป็นองค์กรนำในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรและผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คู่คุณธรรม นำเทคโนโลยี มีมาตรฐาน สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายในปี 2550"

7.2 พันธกิจ (MISSION)

1. บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม
2. พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ และบุคคลแห่งการเรียนรู้

3. จัดการศึกษาให้นักเรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขเร็ว เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
4. จัดการศึกษาธรรมชาติศึกษาในโรงเรียน
5. นำเทคโนโลยีมาพัฒนาการบริหารจัดการ การจัดกระบวนการเรียนการสอน และจัดห้องสมุดสมบูรณ์แบบ
6. ประกันคุณภาพการศึกษา
7. จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

7.3 วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรในสังกัดเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ขยัน ประหยัด อดทน ใช้ทักษะการอ่านศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ดำเนินชีวิตตามหลักธรรม เป็นคนมีเหตุผล อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และมีสุขภาพดี เป็นคนที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติ

7.4 แนวดำเนินการ

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ และบริบทต่างๆ ได้กำหนดแนวดำเนินการ และกิจกรรมในแต่ละยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์หลักที่ 1 ดิดอาวุธทางปัญญา

- ยุทธศาสตร์รองที่ 1.1 การสอนภาษาอังกฤษย้อนยุค
- 1.2 สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง
- 1.3 สอนการใช้ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือเปลี่ยนฐานความคิด การดำเนินชีวิตอยู่บนความเป็นวิทยาศาสตร์
- 1.4 สอนคณิตศาสตร์หรือให้เด็กสามารถใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันและเป็นคนมีกระบวนการคิดเป็นเหตุเป็นผล
- 1.5 ประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์หลักที่ 2 จัดหาแหล่งเรียนรู้

- ยุทธศาสตร์รองที่ 2.1 จัดสร้างห้องสมุดมาตรฐานในโรงเรียน
- 2.2 จัดหาและสร้างสื่อเทคโนโลยีรวมทั้งสร้างแหล่งค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
- 2.3 จัดหาแหล่งเรียนจากท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาไทย

ยุทธศาสตร์หลักที่ 3 คงความรู้คู่คุณธรรม

- ยุทธศาสตร์รองที่ 3.1 สอนธรรมชาติศึกษาในโรงเรียน

3.2 พัฒนาความต่อเนื่องและคงความเป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้
ให้นักเรียนและสังคม

ยุทธศาสตร์หลักที่ 4 นำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

- ยุทธศาสตร์รองที่ 4.1 นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ
4.2 นำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการ
4.3 บริหารแบบเชิงกลยุทธ์เน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
4.4 นำ 5ส มาปฏิบัติอย่างจริงจัง
4.5 นำสำนักงานสู่มาตรฐานการจัดการภาครัฐ P.S.O
4.6 เตรียมความพร้อมให้บุคลากรเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง
4.7 พัฒนาบุคลากรเป็นมืออาชีพ

7.5 เป้าหมายการให้บริการสาธารณะ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิได้กำหนดเป้าหมายไว้ 2 ระดับ คือ ผลผลิต
ของระบบ และผลผลิตของกระบวนการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างความเสมอภาคในโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา

1.1 เด็กอายุ 6-15 ปี ได้เรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับทุกคน และส่งเสริมให้เรียน
ต่อจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 จัดการศึกษาโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อลดอัตราการออกกลางคัน และอัตรา
การเรียนตกซ้ำชั้น

1.3 จัดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นแก่นักเรียนที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
กลุ่มด้อยโอกาส และผู้ที่มีความต้องการพิเศษ

1.4 สนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยส่งเสริมท้องถิ่นที่มีความพร้อมจัดการ
ศึกษาปฐมวัย

2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และมุ่งสู่ระดับสากลบนพื้นฐาน
ภูมิปัญญาไทย

2.1 จัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ควบคู่ คุณธรรม
และใช้เครือข่ายการศึกษาร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.3 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะที่
พึงประสงค์ และสุขภาพอนามัย

3. ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

3.1 รูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายและปรับปรุงประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

3.2 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.3 ยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบ

3.4 มีแหล่งเรียนรู้ สื่อ หนังสืออ้างอิงที่มีคุณภาพ และอุปกรณ์การศึกษา อาคารเรียนตามเกณฑ์กำหนด

3.5 จัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จัดระเบียบสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียน มั่นคง ปลอดภัย สุขภาพอนามัยที่ดีและปราศจากอบายมุข

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทั่วถึงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5. สร้างความเป็นเลิศทางการบริหารจัดการ

5.1 พัฒนาระบบข้อมูล ฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

5.2 สนับสนุนให้กรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาโรงเรียน

5.3 ใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในการบริหารจัดการศึกษา

5.4 สนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา

5.5 ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ระดับชาติ และกระทรวง

5.6 แก้ปัญหาการขาดแคลนครู

5.7 สร้างขวัญกำลังใจให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าและความภาคภูมิใจในอาชีพ

7.6 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมิน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้กำหนดให้ใช้มาตรฐานการศึกษาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เป็นมาตรฐานในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่จะใช้ประเมินสถานศึกษาครั้งแรกให้ครบทุกแห่งภายในปี 2548

เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา สปจ.ชัยภูมิ ก็ได้นำเอาทั้ง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ มาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ มาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครูหรือผู้สอน และมาตรฐานผู้บริหาร

จากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวนโยบายในการปฏิบัติงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิเน้นการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรให้มีคุณภาพ ซึ่งก็จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากคนในชุมชน และโดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิส่วนมากตั้งอยู่ชุมชนชนบท การขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองนักเรียนเข้ามาให้ความช่วยเหลือเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการช่วยส่งเสริม และสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรทำหน้าที่ในการให้บริการแก่ชุมชนบ้าง ซึ่งนอกจากจะเป็นการให้บริการความรู้แก่ชุมชนที่อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลแล้ว จะทำให้ชุมชนเกิดความรัก ความศรัทธาใน

ตัวครู รักโรงเรียน และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือจากชุมชน โรงเรียนก็จะสามารถแสวงหาทรัพยากรต่างๆ เข้ามาร่วมบริการ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแนวนโยบาย เป้าหมายในระดับกระทรวงและระดับชาติได้

8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 28-29) ได้กำหนดขอบข่ายงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนประถมศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น เพื่อเป็นการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้กำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบและประเมินตนเองของโรงเรียนประถมศึกษาในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในมาตรฐานที่ 14 และตัวบ่งชี้จำนวน 4 ข้อ ตลอดจนพฤติกรรมบ่งชี้เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. 2545 : 56-59)

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา

พฤติกรรมบ่งชี้

- 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.2 มีมูลนิธิ/สมาคม/ชมรมผู้ปกครอง ครูและศิษย์เก่าสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 1.3 เชิญวิทยากรจากชุมชนมาให้ความรู้ คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ แก่นักเรียน
- 1.4 นำนักเรียนไปร่วมกิจกรรมเนื่องในโอกาสต่างๆ
- 1.5 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 1.6 ชุมชนสนับสนุนสถานที่ แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.7 มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง
- 1.8 จัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ โดยเชิญชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม
- 1.9 จัดแหล่งเรียนรู้และมีการให้บริการทางวิชาการด้านต่างๆ แก่ชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

พฤติกรรมบ่งชี้

- 2.1 มีการประชุม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นประจำ
- 2.2 มีการแจ้งข่าวสารและความเคลื่อนไหวทางการศึกษาติดไว้ที่ป้ายนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำ
- 2.3 มีการแจ้งหนังสือเวียนให้กับบุคลากรทุกคนรับทราบในข้อราชการเร่งด่วน
- 2.4 มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน
- 2.5 มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
- 2.6 จัดให้มีผู้รับฟังข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- 2.7 ร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆ ของชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

พฤติกรรมบ่งชี้

- 3.1 จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน
- 3.2 มีการส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
- 3.3 มีการจัดป้ายนิเทศทางวิชาการ และเชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วม
- 3.4 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาทางสื่อมวลชน หรือหน่วยงานอื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

พฤติกรรมบ่งชี้ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาในด้าน

- 4.1 การให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ และทุนการศึกษา
- 4.2 ให้การช่วยเหลือด้านแรงงานและแหล่งการเรียนรู้ชุมชน
- 4.3 เป็นวิทยากร
- 4.4 ร่วมประชุม เสนอแนะข้อคิดเห็นเป็นที่ปรึกษาของสถานศึกษา

จากการศึกษาหลักการแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัย และเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่ 14 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และวิเคราะห์เป็นพฤติกรรมและกิจกรรมตามขอบข่ายงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสะดวกในการศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน 2) ด้านการให้บริการชุมชน 3) ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และ 4) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีรายละเอียดของพฤติกรรมบ่งชี้และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนในแต่ละด้าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	พฤติกรรมบ่งชี้	กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน	- มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นประจำ - มีการแจ้งหนังสือเวียนให้บุคลากรทุกคนรับทราบในข้อปฏิบัติหรือข้อราชการเร่งด่วน - มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน - มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา - จัดให้มีผู้รับฟังข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา - จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน - มีการส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง - มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาทางสื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่น	- การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนก่อนเปิดและปิดภาคเรียน - การประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน - การจัดทำวารสาร แผ่นพับ แผ่นปลิวประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน - การจัดนิทรรศการแสดงผลงานดีเด่นของนักเรียน และงานวิชาการของโรงเรียน - การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนต่อหน่วยงานอื่น เช่น วัด สถานือนามัย สถานีตำรวจ เป็นต้น - การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนทางหอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายเพื่อเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม - การจัดทำป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนอย่างเป็นปัจจุบัน
2. การให้บริการชุมชน	- มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนและพบปะผู้ปกครอง - จัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ โดยเชิญชุมชนเข้าร่วม - จัดแหล่งเรียนรู้และมีการให้บริการทางวิชาการด้านต่างๆ	- การออกพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองและให้ความรู้ในการดูแลบุตรหลาน การรักษาสุขภาพ - การจัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สุขภาพอนามัย การออกกำลังกาย - การให้ชุมชนเข้ามาศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุด

ตาราง 1 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	พฤติกรรมบ่งชี้	กิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
		- มีกิจกรรมเสี่ยงตามสาย ประเภทให้สาระและความรู้ แก่คนในชุมชน - มีกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวัน สำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิม พระชนมพรรษา วันลูกเสือ วัน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น - โรงเรียนให้ยืมสถานที่ เช่น สนามกีฬา หอประชุม ในการ จัดกิจกรรมของชุมชน - โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ เพื่อใช้ในงานของชุมชน
3. การร่วมกิจกรรมของ ชุมชน	- นำนักเรียนไปร่วมกิจกรรม เนื่องในโอกาสต่างๆ - ร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆ ของชุมชน	- ครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรม กับประชาชนในวันสำคัญทาง ศาสนา - ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมขนบธรรม เนียมประเพณีในชุมชน เช่น การบวชนาค ทอดกฐิน ฯลฯ - ครูและนักเรียนร่วมจัด กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เช่น เดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ต่อต้านเอดส์ การไปใช้สิทธิ์ เลือกตั้ง การออกกำลังกาย - ครูนำนักเรียนเข้าร่วมแสดง ความสามารถในกิจกรรมและ งานประจำปีของชุมชน เช่น การละคร ฟ้อนรำ ดนตรี กีฬา

ตาราง 1 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	พฤติกรรมบ่งชี้	กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
		-ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรมต่างๆ ในชุมชน เช่น ลูกเสือชาวบ้าน - ครูเข้าร่วมเป็นพิธีกร หรือคณะกรรมการในการจัดงานต่างๆ ในชุมชน
4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมโรงเรียน	- คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา - มีมูลนิธิ/สมาคม/ชมรมผู้ปกครอง ครูและศิษย์เก่า สนับสนุนการจัดการศึกษา - เชิญวิทยากรจากชุมชนมาให้ความรู้ คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ แก่นักเรียน - ผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา - ชุมชนสนับสนุนสถานที่ แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน - การให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ และทุนการศึกษา - ให้การช่วยเหลือด้านแรงงานและแหล่งการเรียนรู้ชุมชน - เป็นวิทยากร	- โรงเรียนเชิญคณะกรรมการร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผนและสนับสนุนการจัดการศึกษา - โรงเรียนเชิญประชาชนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน - มูลนิธิ สมาคมต่างๆ มอบเงินทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนเป็นประจำทุกปี - ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เช่น งานวันไหว้ครู วันแม่ เป็นต้น - โรงเรียนเชิญผู้นำชุมชน หรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานของโรงเรียน - โรงเรียนมีกิจกรรมนำนักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ และสถานประกอบการในชุมชน

ตาราง 1 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	พฤติกรรมบ่งชี้	กิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
	- ร่วมประชุม เสนอแนะข้อคิดเห็นเป็นที่ปรึกษาของสถานศึกษา	- ชุมชนร่วมบริจาคทุนทรัพย์หรือสิ่งของเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เช่น งานวันเด็กแห่งชาติ การแข่งขันกีฬาประจำปีโรงเรียน เป็นต้น - โรงเรียนเชิญชุมชนเข้าร่วมประชุม เสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา ส่งเสริมและจัดการศึกษาของโรงเรียน

โดยสรุปจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องทำหน้าที่ในการให้ความร่วมมือ ให้การบริการชุมชน การให้ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียน และการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับทราบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนด้วยเช่นกัน การดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี และจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ข้อมูลจากตาราง 1 เป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ กิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้สอดคล้องกันระหว่างขอบข่ายงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

9. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของสถานศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โรงเรียนเป็นของชุมชน และเพื่อชุมชน ดังนั้นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจึงถือเป็นการกิจอย่างหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ก็เป็นการเอื้อต่อการที่โรงเรียนจะได้รับความไว้วางใจ ความช่วยเหลือ สนับสนุน และมีส่วนร่วมจากชุมชนต่อการจัดกิจกรรมและจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ดังที่ เสาวนีย์ เลวลีย์ (2544 : 49-50) ได้กล่าวว่า การสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนก็เพื่อให้สถานศึกษาได้รู้จักชุมชนดีขึ้น ในแง่ที่สามารถค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์

ต่อการศึกษา ในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษา ทำให้ชุมชนรู้สึกว่สถานศึกษาเป็นสมบัติของเขา ผู้คนในชุมชนก็ย่อมจะได้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของสถานศึกษา ตลอดจนเอื้ออำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ช่วยสละทรัพย์สินซื้ออุปกรณ์ให้สถานศึกษาที่ขาดแคลน ช่วยซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียน โดยมีได้คิดค่าตอบแทน ช่วยออกเงินจ้างครูช่วยสอนให้กับสถานศึกษารวมไปถึงช่วยร่วมวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษา

จากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสถานศึกษา ของสมชาย ทองเจริญ (2533 : 67-69) ศึกษาภารกิจที่คาดหวังของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชน ในจังหวัดเลย พบปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของโรงเรียน ได้แก่ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ กลุ่มโรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ให้บริการ ไม่มีการกำหนดนโยบายที่แน่ชัดในการจัดกิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนจัดให้ และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีน้อย นิพนธ์ ยศดา (2541 : 65) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีปัญหาโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบเป็นอันดับแรกและมากที่สุด คือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เนื่องจากการที่ชุมชนไม่มีโอกาสหรือเวลาในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพราะคนในชุมชนต้องประกอบอาชีพส่วนตัว นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังให้ข้อเสนอแนะว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยกำหนดแผนการอบรมให้ความรู้ เทคนิควิธีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้กับผู้บริหารและครู เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในการระดมสรรพกำลังทางการศึกษา งานวิจัยของ พิกุล เทพพิพิธ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ และขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน สมจิต ชันขวา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และมีความเห็นว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในระดับมาก คือ ด้านผู้บริหารและครู ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านโรงเรียน ตามลำดับ เดือนใจ แก้วประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติงานโดยมีค่าร้อยละสูง ทั้ง 6 งาน แต่ก็พบปัญหาเกี่ยวกับ งบประมาณไม่เพียงพอ คณะกรรมการสถานศึกษามีงานประจำไม่ค่อยมีเวลาให้กับโรงเรียน กำไล ประกอบวรการ (2546 : 87-88) ศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนมีการให้บริการชุมชนใน

ระดับมาก ในด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และร่วมกิจกรรมกับชุมชน ส่วนด้านวิชาการ และด้านการประชาสัมพันธ์มีการให้บริการชุมชน ในระดับปานกลาง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนยังประสบกับปัญหา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติงานได้มายน้อยต่างกัน เพราะไม่มีเวลาให้กับโรงเรียนเนื่องจากต้องทำงานประจำ นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนยังขาดแคลนในเรื่องของบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การขาดการประสานงาน เป็นต้น ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา และปัจจัยด้านโรงเรียน ซึ่งปัจจัยทั้งสองประการนี้น่าจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนให้สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ในแต่ละปัจจัยยังมีองค์ประกอบอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ดังต่อไปนี้

1. **ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีหน้าที่ในการกำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 40) รวมทั้งมีส่วนในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (มาตรา 39) ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาควรต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองให้เต็มความสามารถ และมีประสิทธิภาพเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา และพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ และให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน และจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยของ นิรันดร์ ช่วยเจริญ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า กรรมการโรงเรียนมีปัญหาในการเข้าร่วมในการบริหารงานสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะไม่ค่อยมีเวลาเนื่องจากมีงานประจำ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรีย์ สิงห์เจริญ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่าอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ การประกอบอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม นอกจากนี้/ประหยัด พานิชย์ดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่มาจากผู้บริหารและข้าราชการครู มีระดับการปฏิบัติงานมากกว่าคณะกรรมการโรงเรียนที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปกครองโรงเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน ซึ่งจะเห็นว่าคณะกรรมการโรงเรียนที่มีสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการต่างกันมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างกัน อำนวยพร ทรัพย์คง (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน อายุต่างกัน มีบทบาทในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต่างกัน จตุรงค์ สิทธิบุญมา (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพ ความเข้าใจในระบบการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การ

มีตำแหน่งทางสังคม เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยที่ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และในการทำงานสิ่งใด ถ้ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ก็จะทำให้การดำเนินงานนั้นสำเร็จไปได้ด้วยดี ดังนั้นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาก็จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ทางโรงเรียนจะต้องพึงกระทำหรือให้บริการแก่ชุมชนนั้นด้วย เพื่อจะได้ทำงานตามหน้าที่รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวนโยบายต่าง ๆ ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อการดำเนินงานของโรงเรียนจะได้ดำเนินไปตามความต้องการของชุมชน ดังที่เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2539 : 1-6) ได้กล่าวว่า การที่จะบริหารงานสิ่งใดก็ตาม จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานสิ่งนั้น พัฒนาสมรรถภาพและพัฒนาทักษะในการบริหารสิ่งนั้น ๆ ไปด้วย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย คณะกรรมการอย่างน้อย 7 คน และไม่เกิน 15 คน โดยมีผู้บริหารเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารงาน ต้องมีความเป็นผู้นำ เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม ประสานชุมชนที่ดี และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (รุ่ง แก้วแดง, 2541 : 278) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 19-20) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการสร้างความศรัทธาในตนเอง เช่น การศึกษาหาความรู้ให้เป็นผู้รอบรู้ การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรมให้เป็นที่ยอมรับ และชุมชนปรารถนา การสร้างศรัทธาในสถาบัน เช่น พัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้า มีชื่อเสียงนักเรียนมีคุณภาพ ชะนะการประกวดในเรื่องต่างๆ การสร้างความสนิทสนมกับชุมชน เช่น ช่วยเหลือพัฒนาชุมชน การเยี่ยมเยียนชุมชน หรือผู้ปกครองนักเรียน การเสริมสร้างเกียรติคุณชุมชน เช่น การต้อนรับ การกล่าววยกย่อง การมอบเกียรติบัตร และการประกาศเกียรติคุณ การจัดกิจกรรมเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน และจากการศึกษางานวิจัยของ ประสาน สีสันต์ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ทักษะและประสบการณ์ ความรู้ทางวิชาการ ความรู้ทางการบริหาร และการติดต่อสื่อสาร สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านชุมชน ในระดับมาก ผลการวิจัยของ ประคอง รัศมีแก้ว (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า คุณสมบัติพื้นฐานของผู้บริหาร ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา และการศึกษาอบรมมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการบริหาร

จากเอกสารงานวิจัยที่ศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการวางแผน สนับสนุนกิจการต่างๆ ของโรงเรียนให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และมีความรู้ในระบบการจัดการศึกษา แต่จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า ในการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังปฏิบัติหน้าที่ในระดับที่แตกต่างกัน เนื่องจากมีองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และความรู้แนวปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งองค์ประกอบหรือปัจจัยดังกล่าวน่าจะมีความสัมพันธ์

กับการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาศึกษาในครั้งนี้

2. ปัจจัยด้านโรงเรียน โรงเรียนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โรงเรียนต้องมีบทบาทและหน้าที่ต่อชุมชนทั้งในด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชน และเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนด้วย ฉะนั้นในการทำหน้าที่ดังกล่าว ความพร้อมของโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เช่น โรงเรียนมีพื้นที่กว้างขวาง มีอาคารสถานที่ในการอำนวยความสะดวก มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ยืม หรือแม้กระทั่งแนวนโยบายที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2544 : 124-125) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องมีแนวนโยบายในการเปิดประตูออกสู่ชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกที่จะให้ความช่วยเหลือกับชุมชน เป็นต้น และจากงานวิจัยของ ไพรัช มณีโชติ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่างบประมาณ ความเพียงพอของอาคารสถานที่ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เป็นปัจจัยด้านการสนับสนุนที่ส่งผลต่อคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา วันชัย สีหะ (2535 : 111-112) พบว่าองค์ประกอบภายในโรงเรียนที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมีพื้นที่มากกว่า มีสนามกีฬา มีหอกระจายข่าว มีไฟฟ้าเพียงพอ มีความสามารถในการแสวงหาความร่วมมือและช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นได้มากกว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จน้อย สุจินต์ สีใส (2537 : 88) ศึกษาเกี่ยวกับการบริการชุมชนพบว่า ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่ตั้งของกลุ่มโรงเรียน ทำให้การจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของกลุ่มโรงเรียนแตกต่างกัน งานวิจัยของ วิเชียร ประดับการ (2538 : 55-60) พบว่าองค์ประกอบด้านความพร้อมขององค์กร ได้แก่ ความพร้อมของสำนักงาน ความชัดเจนในนโยบาย บุคลากร ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในองค์กรและเครือข่ายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การจัดทำแผนงาน งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการสำเร็จในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ธีระศักดิ์ เอี่ยมสะอาด (2540 : บทคัดย่อ) ก็พบว่า อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน ขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน การได้รับเงินอุดหนุนจากทางราชการและเอกชน มีความสัมพันธ์กับการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา เกรียงไกร รุกขชาติ (2541 : 203) พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า การพัฒนาด้านนี้จะประสบผลสำเร็จมากถ้ามีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะหน่วยงานกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อแบ่งเบาภาระแก่โรงเรียน และในงานวิจัยของ มงคล รุณธาตุ (2542 : 103) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานการให้บริการชุมชนด้านการให้บริการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก ซึ่งเป็น

เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากทางราชการมากกว่า เช่น อาคาร หอประชุม โต๊ะ เก้าอี้ จึงมีการให้บริการมากกว่า

จากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ถ้าโรงเรียนมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และนโยบายที่ชัดเจน นั้นก็จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ และจากองค์ประกอบหรือปัจจัยดังกล่าว น่าจะเป็นปัจจัยที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและนำปัจจัยด้านโรงเรียน มาศึกษาในครั้งนี้

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมชาย ทองเจริญ (2533 : 67 – 69) ได้ศึกษาภารกิจที่คาดหวังของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชน ในจังหวัดเลย รวม 7 ด้าน คือ การให้บริการด้านวิชาการและวิชาชีพ การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น การคัดเลือกและพัฒนาผู้นำท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยทั่วไป การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ และการจัดบริการข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษา พบว่า (1) การจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่าโดยส่วนรวม ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง (2) ปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ งบประมาณในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ กลุ่มโรงเรียนขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ให้บริการ ไม่มีการกำหนดนโยบายที่แน่ชัดในการจัดกิจกรรม และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นน้อย (3) ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรมควรให้สอดคล้องกับเวลาว่างของประชาชน ควรมีการอบรมบุคลากรของกลุ่มโรงเรียนให้มีความสามารถอยู่เสมอ ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ควรมีผู้นำท้องถิ่นเป็นแกนในการประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียน และการประสานงานกับหน่วยงานอื่นควรทำอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุตินันท์ อ่ำมระ (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาภารกิจด้านบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางกะปิ ซึ่งมีการดำเนินการจัดกิจกรรม 5 ประเภท คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งด้านวิชาการและอาชีพ การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมสภาพแวดล้อม การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การให้บริการสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการชุมชน ได้แก่ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากรในโรงเรียน และโรงเรียนไม่มีเวลาติดต่อประสานงาน

ประยูร เข้มทอง (2541 : 65-69) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการ

ชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ของชุมชน ตามทฤษฎีของผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียน และผู้นำชุมชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป พบว่า มีทฤษฎีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อานวยพร ทรัพย์คง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปประถมศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในจังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษาพบว่า (1) คณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปประถมศึกษามีบทบาทเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) คณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน มีบทบาทเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) คณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปประถมศึกษาที่มีสถานภาพการเป็นกรรมการต่างกัน และเป็นกรรมการของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (4) คณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น โรงเรียนควรจัดอบรมหรือส่งครูอาจารย์เข้าอบรม วิชาชีพพิเศษสาขาต่างๆ ไว้ถ่ายทอดแก่ชุมชน และโรงเรียนควรนำเสนอข่าวสารข้อมูล และรายงานการศึกษาแก่ชุมชน

มงคล รุณธาตุ (2542 : 99-101) ศึกษาการปฏิบัติงานการให้บริการชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งแยกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมีการให้บริการชุมชนในด้านการบริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านบริการข่าวสารข้อมูล การให้บริการด้านสวัสดิการ ด้านวิชาการ และบริการด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และมีข้อเสนอแนะว่า การให้บริการด้านอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้แสวงหาทรัพยากรจากภายนอกร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นด้วย

พิกุล เทพพิพิธ (2542 : 62 - 63) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 พบว่า (1) ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน อายุต่างกัน มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันและผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (3) ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ การไม่ได้รับความร่วมมือในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โรงเรียนมี

ข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากร ขาดงบประมาณ ขาดความพร้อมในเรื่องสื่อ อุปกรณ์ โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก และความรู้พื้นฐานของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เป็นต้น

นรินทร์ ช่วยเจริญ (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการประชุมครูและกรรมการโรงเรียนที่โรงเรียนดำเนินการมาก คือ การประกาศให้นักเรียนนำข่าวสารแจ้งผู้ปกครอง การให้ยืมใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การจัดสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ การขอรับความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์จากผู้นำชุมชนเป็นการจัดหาทุน บริจาคของขั้วมูล วัสดุ สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

เดือนใจ แก้วประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษามีค่าร้อยละสูงสุดในการปฏิบัติแต่ละขอบข่ายงานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ งานการให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่โดยใช้สนามกีฬา งานการประชาสัมพันธ์โดยคณะกรรมการร่วมงานประเพณีและงานสังคมของประชาชน งานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนโดยผู้นำชุมชน และงานการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นโดยการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา และกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน สำหรับปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีงานประจำไม่ค่อยมีเวลาให้กับโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจในชุมชนไม่เอื้อต่อการจัดตั้งกลุ่มชมรม และบุคคลที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีภารกิจมาก

พิเชษฐ คงสตรี (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติงาน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กำนัน สมาชิก อบต. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน จังหวัดชัยภูมิ ใน 6 งาน ได้แก่ 1) การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) การให้บริการชุมชน 3) การเป็นผู้นำและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน 4) การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน 5) การประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6) การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติ จากผลการวิจัยพบว่า การบริการชุมชนมีการปฏิบัติน้อยที่สุด และพบว่าการบริการชุมชนมีปัญหาเป็นอันดับแรก ส่วนความต้องการในการดำเนินงานด้านสัมพันธ์ชุมชน มีความต้องการในระดับมาก

สมชิต ขันขวา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ ด้านผู้บริหารและครู รองลงมา คือ ด้านคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านโรงเรียน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความเห็นว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านผู้บริหารและครู ยกเว้น ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

วันชัย สีหะ (2535 : 110 – 112) ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในจังหวัดเลย ที่ประสบผลสำเร็จในระดับมาก และประสบผลสำเร็จในระดับน้อย โดยศึกษาจาก ผู้บริหาร ครู ผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ใน 3 องค์ประกอบ พบว่า (1) องค์ประกอบภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรชนิดที่อาศัยน้ำฝน กรรมการสถานศึกษามีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน (2) องค์ประกอบภายในโรงเรียนที่มีผลต่อการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานระดับมาก ปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน เช่น โรงเรียนมีพื้นที่มากกว่า มีสนามกีฬา มีหอกระจายข่าว มีไฟฟ้าเพียงพอ ส่วนด้านผู้บริหาร ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35–50 ปี วุฒิกศศึกษาปริญญาตรี เคยเข้ารับการอบรมตามโครงการ กศ.พช. ทำหน้าที่บริหารงานไม่เกิน 10 ปี ส่วนเจตคติของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อโครงการและลักษณะผู้นำของผู้บริหารมีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมากกับโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จน้อย (3) ความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่มีผลต่อโครงการ กศ.พช. โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมากสามารถแสวงหาความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นได้มากกว่า

วิเชียร ประดับการ (2538 : 62 - 63) ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พบว่า องค์ประกอบด้านสภาพชุมชน ด้านความพร้อมขององค์กร ด้านการสนับสนุนขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะทั่วไปของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และองค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานการศึกษาของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

ธีระศักดิ์ เอี่ยมสะอาด (2540 : 78 - 83) ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านสภาพผู้บริหาร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร ระยะทางจากบ้านพักผู้บริหารห่างจากที่ตั้งโรงเรียน เจตคติของผู้บริหารในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ชุมชน และความรู้ความเข้าใจในงานบริการการศึกษานอกโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ชุมชน สำหรับองค์ประกอบด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน พื้นที่ของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน ความร่วมมือจากผู้นำทางศาสนา ความร่วมมือจากผู้นำชุมชน และเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการและ

เอกชน มีความสัมพันธ์กับการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี

จตุรงค์ สิทธิบุญมา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้คณะกรรมการโรงเรียน ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยนำ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ความเข้าใจในระบบการศึกษา การมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นคณะกรรมการโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจให้เกิดค่านิยมต่อการเข้ามาเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ปัจจัยเอื้ออำนวย ได้แก่ ระเบียบของคณะกรรมการโรงเรียนที่ต้องทำความเข้าใจและฝึกอบรมเพื่อให้เกิดทักษะ การคัดเลือกบุคคลที่มีเวลา มีฐานะทางเศรษฐกิจ มีตำแหน่งทางสังคมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ และความสำเร็จของโรงเรียน และปัจจัยเสริมแรง ได้แก่ บุคคลรอบข้างทุกฝ่าย หน่วยงานในพื้นที่เขตบริการและนอกเขตบริการเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน

ไพรัช มณีโชติ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา กับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน และโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การบริหารจัดการ ชุมชน และด้านการสนับสนุนอื่นส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในระดับมาก และ (2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การบริหารจัดการ ชุมชน และด้านการสนับสนุนอื่นส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนและไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ในระดับมาก

จิรวรรณ สันติภูมิโพธา (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการให้บริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี และศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า (1) โรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติในการให้บริการชุมชนในระดับปานกลาง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และข่าวสาร ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และโรงเรียนมีการปฏิบัติน้อยอยู่ด้านเดียว คือ ด้านอาชีพ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสภาพภาพของผู้บริหารและสภาพของโรงเรียนกับการให้บริการชุมชน พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการให้บริการชุมชน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทิกพิน (Thigpin. 1980 : abstract) ได้ศึกษาเปรียบเทียบหน้าที่บริการชุมชนของวิทยาลัยชุมชนกับโรงเรียน ชุมชนรัฐเทนเนสซี ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า (1) วิทยาลัยชุมชนมีคณะกรรมการที่มั่นคงและแน่นอนกว่าโรงเรียนชุมชน (2) ทุนสำหรับบริการเป็นปัญหาที่สำคัญของทั้งสองสถาบัน (3) ความพยายามที่ต่อเนื่องก่อให้เกิดความร่วมมือ และการกระทำร่วมกันระหว่างทั้งสองสถาบัน (4) โปรแกรมการบริการชุมชนไม่ถึงจุดสมบูรณ์เต็มที่ในบางท้องถิ่น เพราะขาดทุนทรัพย์ ขาดบุคคลที่มีความสามารถ ขาดการเสนอให้กรรมการพิจารณาหน้าที่บริการในส่วนวิทยาลัยชุมชน ส่วนโรงเรียนถูกจำกัดความสามารถต่อการบริการชุมชน (5) จำนวนผู้รับผิดชอบบอกให้ทราบว่าสมาชิกของชุมชนไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับแผน เพื่อทำการบริการหรือสำรวจและประเมินเครื่องมือเครื่องใช้

ทอย (Toy. 1983 : abstract) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาแผนการสร้างความสัมพันธ์ให้กับชุมชนในโรงเรียน ข้อวิจัยในการเสนอนี้ได้เสนอไว้ว่า ในการที่จะวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในชนบทนั้น ควรมีการพัฒนาทางด้านนโยบาย และกฎต่างๆ ให้มีการวิจัยปรับปรุงเป้าหมายให้ชัดเจน สร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี การทำให้เกิดความไว้วางใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน และจัดให้มีการประเมินผลในการทำงานด้วย

คราฟ (Craff. 1988 : abstract) ได้ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการศึกษาและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนที่จะทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมายคือ ต้องการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติ กับระบบโรงเรียนในแต่ละสิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อม หรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมในกิจการของโรงเรียน

แมคคลูร์ (Mcclure. 1990 : abstract) ได้ศึกษาความต้องการข่าวสารจากโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า สิ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนต้องการทราบจากโรงเรียน ได้แก่ (1) รายงานผลการเรียน หรือคะแนน หรือผลการทดสอบทางวิชาการของนักเรียน (2) บัตรรายงานความก้าวหน้า หรือพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียน รวมทั้งการบ้านของนักเรียน (3) ผู้ปกครองนักเรียนชายต้องการทราบผลการปรับปรุงด้านอารมณ์ ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ในโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ในขณะที่ผู้ปกครองนักเรียนหญิงต้องการทราบข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมมีบทบาทด้านการให้ความช่วยเหลือ การทำการบ้านของลูก ช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ลูก ให้คำปรึกษาและกำหนดมาตรฐานการเรียนของลูก ผู้ปกครองส่วนใหญ่รายงานว่า หน้าที่ของโรงเรียนคือ การทำให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ดีของสมาชิกสังคม ทำสิ่งที่ดีงามตามหน้าที่ของสถานศึกษา และพัฒนา

ลักษณะนิสัยรักการเรียนรู้ให้แก่เด็ก สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการจากโรงเรียน คือ อยากให้โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครอง พัฒนาทักษะทางวิชาการ และทักษะในการเป็นพ่อแม่ที่ดี ที่จะสามารถช่วยเหลือเด็กในปกครองให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียน

ฟราซี (Frazee. 1992 : abstract) ได้ศึกษาความสำคัญของงานโรงเรียนประถมศึกษาใน Brighton Colorado ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามที่ผู้ปกครอง นักการศึกษา และกรรมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภารกิจที่สำคัญที่สุด คือ ด้านวิชาการ แต่มีได้หมายความว่า ภารกิจอื่นจะไม่มีมีความสำคัญ แต่มีความสำคัญรองลงมา โรงเรียนควรใช้เวลาในงานนั้นๆ ตามความเหมาะสม โดยดูการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

แฮร์ริส (Harris. 1998 : abstract) ได้ศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างในเมืองนามิเบีย โดยมีกรอบความคิดว่า “ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน” ผลการศึกษาพบว่า ก่อนที่นามิเบียทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป ชุมชนจะเป็นองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลการจัดการศึกษา โดยการฝึก อบรมเยาวชนที่ทำงานร่วมมือกับโรงเรียน ภายหลังมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้ในราวต้นศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพการเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทหน้าที่แทน ในช่วงนั้นกระทรวงศึกษาธิการของนามิเบีย ได้กำหนดเป้าหมายให้ทุกหน่วยเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการจัดการศึกษา และยังคงเน้นบทบาทสำคัญของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยสรุปแล้วการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เพื่อสร้างสรรค์และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาระดับชาติ

ฮิลล์ (Hill. 2000 : abstract) ได้ศึกษาชุมชนที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนในอะลาบามา ระหว่างชุมชนที่ไม่มีการแบ่งแยกสีผิว และมีการแบ่งแยกสีผิว ซึ่งได้ศึกษาการให้ความช่วยเหลือของชุมชนในด้านงบประมาณ ด้านสื่ออุปกรณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ด้านการให้ความสะดวกและสร้างประโยชน์แก่โรงเรียน ด้านแผนงาน ด้านการประเมินแผนงาน ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ชุมชนที่มีการแบ่งแยกสีผิว มีการแบ่งชนชั้นมีผลต่อระดับการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนของชุมชน และมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยว่า นโยบายด้านการศึกษาของรัฐและของชาติ ควรจะเป็นตัวจักรสำคัญในการสนับสนุนความช่วยเหลือของชุมชนในท้องถิ่น และควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการด้วย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จะพบว่า งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่มีความสำคัญที่โรงเรียนต้องจัดปฏิบัติ ซึ่งการที่โรงเรียนจะสามารถปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ตลอดจนบุคคล ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนก็จะต้องมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมในการดำเนิน

งาน และในขณะเดียวกันคณะกรรมการบริหาร คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวแทนทั้งจากชุมชน และครู ผู้บริหารโรงเรียน ต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนด แนวทาง แนวนโยบาย ตลอดจนแนวปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดำเนินไปอย่างมีระบบ เพื่อให้ชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และยังส่งผลให้บุคคลในชุมชนได้รับการศึกษา เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 751 โรงเรียน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนกลุ่มละ 1 คน คิดเป็นโรงเรียนละ 7 คน รวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวน 5,257 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากร ด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ได้กลุ่ม ตัวอย่างทั้งสิ้น 361 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

2.1 จำแนกโรงเรียนประถมศึกษาในทุกอำเภอออกเป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยอาศัยเกณฑ์ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป) จำนวน 135 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-300 คน) จำนวน 287 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน) จำนวน 329 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 751 โรงเรียน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	ใหญ่	กลาง	เล็ก	จำนวนคณะกรรมการฯ ร.ร.ละ 7 คน
1. หนองบัวแดง	60	17	26	17	420
2. เกษตรสมบูรณ์	71	17	34	20	497
3. ภูเขียว	77	16	34	27	539
4. เมือง	101	13	32	56	707
5. เทพสถิต	51	11	18	22	357
6. แก้งคร้อ	58	10	25	23	406
7. จัตุรัส	50	8	16	26	350
8. หนองบัวระเหว	31	6	11	14	217
9. บำเหน็จณรงค์	39	6	11	22	273
10. คอนสวรรค์	41	6	13	22	287
11. คอนสาร	43	6	19	18	301
12. บ้านเขว้า	41	5	13	23	287
13. บ้านแท่น	33	5	14	14	231
14. ภูกระเทียม	21	4	10	7	147
15. เนินสง่า	17	3	6	8	119
16. ชำใหญ่	17	2	5	10	119
รวม	751	135	287	329	5,257

2.2 สุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Sampling) โดยเรียงลำดับอำเภอที่มีจำนวนโรงเรียนขนาดใหญ่ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด แล้วจับฉลากเลือกอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมา 50% โดยจับฉลากเลือกอำเภอระหว่างตำแหน่งเลขคี่ กับเลขคู่ ได้เลขคู่เป็นอำเภอกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ดังรายละเอียดในตาราง 2

2.3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากโรงเรียนในแต่ละขนาดมาขนาดละ 13% ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ 9 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 20 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 23 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 52 โรงเรียน คิดเป็นจำนวน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนกลุ่มละ 1 คน รวมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น 364 คน ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอ แยกตามขนาดโรงเรียน

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน				จำนวนโรงเรียน(สุ่มมา 13%)				จำนวนคณะกรรมการฯ โรงเรียนละ 7 คน
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	
1.เกษตรสมบูรณ์	17	34	20	71	2	5	3	10	70
2.เมือง	13	32	56	101	2	4	7	13	91
3.แก้งคร้อ	10	25	23	58	1	3	3	7	49
4.หนองบัวระเหว	6	11	14	31	1	2	2	5	35
5.คอนสวรรค์	6	13	22	41	1	2	3	6	42
6.บ้านเขว้า	5	13	23	41	1	2	3	6	42
7.ภักดีชุมพล	4	10	7	21	1	1	1	3	21
8.ชัยใหญ่	2	5	10	17	0	1	1	2	14
รวม	63	143	175	381	9	20	23	52	364

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ อำเภอที่ตั้งของโรงเรียน สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบและข้อคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน จำนวนครู สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาคารสถานที่ แผนงาน/โครงการในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน งบประมาณ การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ และข้อคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบถูกผิด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยแนวคิดในเรื่องของบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาต่อชุมชน และแนวการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นการสอบถามการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ ถ้ามีการปฏิบัติ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้เขียนข้อเสนอแนะและปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบวัดความรู้ให้ได้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนที่คณะกรรมการสถานศึกษาดำรงตำแหน่งอยู่ ซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ หรือปัจจัยที่จะศึกษา

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบวัดความรู้ความเข้าใจในงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2.3 แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

3. นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเหมาะสม แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถาม (ตอนที่ 3 และตอนที่ 4) ที่แก้ไข ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของสำนวนภาษา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 248-249)

- +1 หมายถึง ข้อความมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง ข้อความไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่า ดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หรือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ไว้ (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทั้งในเรื่องภาษา และเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์

6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขถูกต้อง สมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในอำเภอเทพสถิต (รายละเอียดในภาคผนวก ข) จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน และขนาดเล็ก 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 35 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

6.1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (ตอนที่ 3) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) KR₂₁

ของ คู เดอร์ ริชาดสัน (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 185-186, 215) แล้วเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28 – 0.61 ได้จำนวน 20 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85

6.2 แบบสอบถามตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.91

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วมาจัดพิมพ์ใหม่เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เขต 1 เขต 2 และเขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1, 2 และ 3 ได้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนแจกแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ตอบ จำนวน 52 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 ชุด และผู้วิจัยได้นัดหมายวันรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 11 - 29 สิงหาคม 2546 รวม 19 วัน

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 357 ฉบับ จากจำนวน 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ นำมาจัดกระทำข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ เช่น กำหนดรหัสของตัวแปร และค่าของตัวแปร

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences / Personal Computer) โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบวัดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ลักษณะแบบวัดเป็นแบบถูกผิด จำนวน 20 ข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาจำแนกเป็น

คะแนน 16 – 20 (80% ของคะแนนเต็ม)	หมายถึง มีความรู้มาก
คะแนน 10 – 15 (50-79% ของคะแนนเต็ม)	หมายถึง มีความรู้ปานกลาง
คะแนน 1 – 9 (ต่ำกว่า 50% ของคะแนนเต็ม)	หมายถึง มีความรู้น้อย

2.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ สำหรับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ได้แก่

3	หมายถึง การปฏิบัติในระดับมาก
2	หมายถึง การปฏิบัติในระดับปานกลาง
1	หมายถึง การปฏิบัติในระดับน้อย

2.4.1 วิเคราะห์ระดับการไม่ได้ปฏิบัติโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

2.4.2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (บุญชม ศรีสะอาด : 2536) ดังนี้

2.51 – 3.00	หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
1.51 – 2.50	หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
1.00 – 1.50	หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

2.5 วิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยไคสแควร์ และหาค่าระดับความสัมพันธ์ด้วยค่าแครมเมอร์วี (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 218-227)

2.6 ในแบบสอบถามตอนที่ 5 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเขียนข้อเสนอแนะ และปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และ KR_{21} ของ คู เดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)
3. สถิติที่วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยไคสแควร์ (The χ^2 -Test for independence) และค่าระดับความสัมพันธ์ แครมเมอร์วี (Cramer's V)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
P	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
V	แทน	ค่าระดับความสัมพันธ์ Cramer's V
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจัยด้านโรงเรียนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คิดเป็นความถี่ และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	52	14.6
1.2 ผู้แทนครู	52	14.6
1.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	52	14.6
1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน	51	14.3
1.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ	51	14.3
1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า	50	14.0
1.7 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	49	13.7
รวม	357	100.0
2. อายุ		
2.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	94	26.3
2.2 อายุ 40-49 ปี	173	48.5
2.3 อายุ 50 ปี ขึ้นไป	90	25.2
รวม	357	100.0
3. อาชีพ		
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	118	33.1
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	65	18.2
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	139	38.9
3.4 ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	35	9.8
รวม	357	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

4. วุฒิการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	108	30.3
4.2 มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	110	30.8
4.3 ปริญญาตรีและสูงกว่า	138	38.7
4.4 ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	0.2
รวม	357	100.0
5. ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา		
5.1 ต่ำกว่า 4 ปี	198	55.5
5.2 4 ปีขึ้นไป	148	41.5
5.3 ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	11	3
รวม	357	100.0
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		
6.1 มีความรู้น้อย	21	5.9
6.2 มีความรู้ปานกลาง	58	16.2
6.3 มีความรู้มาก	278	77.9
รวม	357	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่าข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้แทนครู จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ผู้แทนผู้ประกอบการ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมา มีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 อาชีพ ส่วนมากเป็นเกษตรกร/รับจ้าง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา คือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 และธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 138 คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-อนุปริญญา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และระดับประถมศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนมากต่ำกว่า 4 ปี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมา มีประสบการณ์ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และเมื่อ

พิจารณาความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ส่วนใหญ่ มีความรู้มาก จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 77.9 มีความรู้ปานกลาง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และมีความรู้น้อย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน จำแนกเป็น ขนาดโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

ข้อมูลโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
7. ขนาดโรงเรียน		
7.1 ขนาดเล็ก	156	43.7
7.2 ขนาดกลาง	138	38.7
7.3 ขนาดใหญ่	63	17.6
รวม	357	100.0
8. อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน		
8.1 เกินเกณฑ์	350	98.0
8.2 ต่ำกว่าเกณฑ์	7	2.0
รวม	357	100.0
9. สถานที่ตั้งโรงเรียน		
9.1 ในเขตเทศบาล	34	9.5
9.2 นอกเขตเทศบาล	323	90.5
รวม	357	100.0
10. อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์		
10.1 มี 1-2 ประเภทไว้ให้บริการชุมชน	110	30.8
10.2 มี 3 ประเภทขึ้นไปไว้ให้บริการชุมชน	247	69.2
รวม	357	100.0
11. แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		
11.1 ไม่มี	16	4.5
11.2 มี	307	86.0
11.3 ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	34	9.5
รวม	357	100.0

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
12. งบประมาณ		
12.1 ไม่ได้จัดสรร	198	55.5
12.2 จัดสรร	97	27.2
12.3 ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	62	17.4
รวม	357	100.0
13. การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น		
13.1 ไม่เคยได้รับ	13	3.6
13.2 ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	189	52.9
13.3 ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	138	38.7
13.4 ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	17	4.8
รวม	357	100.0

จากตาราง 5 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมา โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนเกินเกณฑ์ จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98 สถานที่ตั้งโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 90.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งใน โรงเรียนที่มีสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไว้บริการชุมชน ตั้งแต่ 3 อย่างขึ้นไป จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 68.6 และ 1-2 อย่าง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 86 โรงเรียนที่ไม่มีแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และส่วนมากดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่ได้รับการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน 1-3 หน่วยงาน จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมา โรงเรียนได้รับความร่วมมือมากกว่า 3 หน่วยงาน จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 โรงเรียนไม่เคยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

การวิเคราะห์ระดับปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 6-10

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ โดยรวม และรายด้าน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านการประชาสัมพันธ์	2.13	0.38	ปานกลาง
2. ด้านการให้บริการชุมชน	2.20	0.37	ปานกลาง
3. ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	2.48	0.36	ปานกลาง
4. ด้านการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	2.23	0.42	ปานกลาง
รวม	2.26	0.33	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการร่วม กิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 2.48$) รองลงมาคือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.23$) ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{X} = 2.20$) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.13$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ รายข้อ

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านการประชาสัมพันธ์							
1	โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน	1	0.3	356	99.7	2.29	0.57	ปานกลาง
2	โรงเรียนจัดทำและแจกเอกสารแผ่นพับหรือวารสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชน	17	4.8	340	95.2	1.87	0.70	ปานกลาง
3	โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว	21	5.9	336	94.1	2.06	0.69	ปานกลาง
4	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา	7	2	350	98	2.11	0.67	ปานกลาง
5	โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการ	2	0.6	355	99.4	2.46	0.58	ปานกลาง
6	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและเกียรติประวัติของโรงเรียน	3	0.8	354	99.2	2.25	0.66	ปานกลาง
7	โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน	103	28.9	254	71.1	1.68	0.73	ปานกลาง
8	โรงเรียนจัดทำเอกสารแผ่นพับเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน	11	3.1	346	96.9	2.17	0.67	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจ ร่วมกันในการดูแลบุตรหลาน ร่วมกับทางโรงเรียน	3	0.8	354	99.2	2.18	0.67	ปานกลาง
10	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของโรงเรียนทาง สื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่น เช่น วิทยุ สถานีตำรวจ คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ	18	5	339	95	1.82	0.70	ปานกลาง
11	โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของ นักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนได้รับทราบ	1	0.3	356	99.7	2.56	0.55	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาใน
จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นในการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ดังนี้ ข้อที่มีค่าความถี่ของการปฏิบัติสูงสุด
(N=356) คือ ข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของ
โรงเรียน และ ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้
ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ คิดเป็นร้อยละ 99.7 สำหรับค่าความถี่ของการไม่ได้ปฏิบัติ
คือ ข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนและคนใน
ชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีความถี่สูงสุด (N=103) คิดเป็นร้อยละ 28.9

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผล
การเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ มีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.56$) รองลงมาคือ ข้อ 5. โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับ
แผนนโยบายการดำเนินงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา มีการ
ปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.46$)

ตาราง 8 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการบริการชุมชน รายข้อ

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
	ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านการให้บริการชุมชน							
12	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ	9	2.5	348	97.5	2.06	0.66	ปานกลาง
13	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้ โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	10	2.8	347	97.2	2.09	0.69	ปานกลาง
14	โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน	0	0	357	100.0	2.71	0.47	มาก
15	โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะ เก้าอี้ และอื่นๆ เพื่อใช้ในการประชุมอบรมของชุมชน	10	2.8	347	97.2	2.47	0.67	ปานกลาง
16	โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน	33	9.2	324	90.8	1.96	.74	ปานกลาง
17	โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ ทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อม ฯลฯ	84	23.5	273	76.5	1.55	0.64	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18	โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อวอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน	4	1.1	353	98.9	2.46	0.67	ปานกลาง
19	ครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน	6	1.7	351	98.3	2.37	0.64	ปานกลาง
20	โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน	0	0	357	100	2.78	0.43	มาก
21	โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน	21	5.9	336	94.1	1.75	0.66	ปานกลาง
22	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน	21	5.9	336	94.1	1.85	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นในปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน ดังนี้ ข้อที่มีค่าความถี่ของการปฏิบัติสูงสุด (N=357) ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับค่าความถี่ของการไม่ได้ปฏิบัติ ข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ มีความถี่สูงสุด (N=84) คิดเป็นร้อยละ 23.5

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.78$) รองลงมาคือ ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X}=2.71$)

ตาราง 9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน รายข้อ

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน							
23	ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา	1	0.3	356	99.7	2.79	0.42	มาก
24	ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาต้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า	4	1.1	353	98.9	2.56	0.61	มาก
25	ครูนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแสดงความสามารรถ เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในชุมชน เช่น ฟ้อนรำ ละคร การแสดงต่างๆ	3	0.8	354	99.2	2.40	0.61	ปานกลาง
26	โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันยาเสพติด เป็นต้น	2	0.6	355	99.4	2.40	0.63	ปานกลาง
27	ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกรและดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ	2	0.6	355	99.4	2.52	0.61	มาก
28	ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรมสัมมนาต่างๆ ของชุมชน	2	0.6	355	99.4	2.17	0.68	ปานกลาง
29	โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด	0	0	357	100	2.61	0.55	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
30	โรงเรียนให้การสนับสนุนด้าน แรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วม พัฒนาชุมชน	4	1.1	353	98.9	2.28	0.64	ปานกลาง
31	ครูมีส่วนร่วมในการสละทุนทรัพย์ ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทาง พุทธศาสนา	3	0.8	354	99.2	2.64	0.52	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นในการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน ดังนี้ ข้อที่มีค่าความถี่ของการปฏิบัติสูงสุด (N=357) ข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ ต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับค่าความถี่ของการไม่ได้ปฏิบัติ ข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬาอบต. กีฬาด้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า และข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนา ชุมชน มีความถี่สูงสุด (N=4) คิดเป็นร้อยละ 1.1

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วม กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่นวันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=2.79$) รองลงมาคือ ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสละทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรม ของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X}=2.64$)

ตาราง 10 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของการไม่ปฏิบัติ และค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน รายข้อ

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน							
32	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิม พระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ	1	0.3	356	99.7	2.55	0.54	มาก
33	โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้า มาให้ความรู้แก่นักเรียน	18	5	339	95	2.00	0.68	ปานกลาง
34	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายการดำเนินงาน ของโรงเรียน	4	1.1	353	98.9	2.13	0.65	ปานกลาง
35	ประชาชนมีส่วนร่วมในการ บริจาคทุนทรัพย์ในการ สนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่นงานวันเด็ก กีฬาประจำปีโรงเรียน ฯลฯ	0	0	357	100	2.59	0.55	มาก
36	ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็นในการพัฒนาการจัดการ ศึกษา	2	0.6	355	99.4	2.25	0.64	ปานกลาง
37	ประชาชนเสียสละแรงงานเพื่อ ช่วยพัฒนาโรงเรียน หรือจัด กิจกรรมของโรงเรียน	0	0	357	100	2.42	0.65	ปานกลาง
38	ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน ไปเยี่ยมชมและศึกษาตาม อัธยาศัย	12	3.4	345	96.6	2.01	0.72	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ไม่ได้ปฏิบัติ		ปฏิบัติ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
39	มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน	11	3.1	346	96.9	1.90	0.71	ปานกลาง
40	ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา	22	6.2	335	93.8	1.84	0.71	ปานกลาง
41	คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน เพื่อวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษา	0	0	357	100	2.35	0.62	ปานกลาง
42	ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ	0	0	357	100	2.47	0.63	ปานกลาง
43	ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน	1	0.3	356	99.7	2.56	0.58	มาก
44	ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน	5	1.4	352	98.6	2.24	0.69	ปานกลาง
45	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน	7	2	350	98	1.92	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นในการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ดังนี้ ข้อที่มีค่าความถี่ของการปฏิบัติสูงสุด (N=357) ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสี ฯลฯ ข้อ 37. ประชาชนเสียสละแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนหรือจัดกิจกรรมของโรงเรียน ข้อ 41. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วม

ประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา และ ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันพ่อ ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับค่าความถี่ของการไม่ได้ปฏิบัติ ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา มีความถี่สูงสุด (N=22) คิดเป็นร้อยละ 6.2

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสี ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.59$) รองลงมาคือ ข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X}=2.56$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจัยด้านโรงเรียนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้าน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 โดยใช้ χ^2 -test และระดับความสัมพันธ์ด้วยค่าความสัมพันธ์แครมเมอร์ วี (Cramer's V) ดังปรากฏในตาราง 11-15

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติ
ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. สถานภาพของการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา							
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	0 0%	37 71.2%	15 28.8%	52			
1.2 ผู้แทนครู	0 0%	39 75%	13 25%	52			
1.3 ผู้แทน อ.บ.ต.	1 1.9%	38 73.1%	13 25%	52			
1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน	1 2%	34 66.7%	16 31.4%	51			
1.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ	1 2%	41 80.4%	9 17.6%	51			
1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า	0 0%	38 76%	12 24%	50			
1.7 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	0 0%	35 71.4%	14 28.6%	49			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	7.09	0.85	0.1
2. อายุ							
2.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	0 0%	71 75.5%	23 24.5%	94			
2.2 อายุ 40-49 ปี	2 1.2%	123 71.1%	48 27.7%	173			
2.3 อายุ 50 ปีขึ้นไป	1 1.1%	68 75.6%	21 23.3%	90			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	1.85	0.76	.05
3. อาชีพ							
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0 0%	88 74.6%	30 25.4%	118			
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	2 3.1%	45 69.2%	18 27.7%	65			
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	1 0.7%	103 74.1%	35 25.2%	139			
รวม	3 0.9%	236 73.3%	83 25.8%	322 100%	4.68	0.32	.08

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
4. วุฒิการศึกษา							
4.1 ประถมศึกษา	1 0.9%	80 74.1%	27 25.0%	108			
4.2 มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	2 1.8%	79 71.8%	29 26.4%	110			
4.3 ปริญญาตรีและสูงกว่า	0 0%	102 73.9%	36 26.1%	138			
รวม	3 0.8%	261 73.3%	92 25.8%	356 100%	2.51	0.64	.06
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง							
5.1 ต่ำกว่า 4 ปี	3 1.5%	145 73.2%	50 25.3%	198			
5.2 4 ปีขึ้นไป	0 0%	109 73.6%	39 26.4%	148			
รวม	3 0.9%	254 73.4%	89 25.7%	346 100%	2.28	0.32	.08
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 น้อย	0 0%	13 61.9%	8 38.1%	21			
6.2 ปานกลาง	0 0%	40 69%	18 31%	58			
6.3 มาก	3 1.1%	209 75.2%	66 23.7%	278			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	3.81	0.43	.07

จากตาราง 11 แสดงว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการปฏิบัติ
ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับ ชุมชน การประชาสัมพันธ์โรงเรียน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. สถานภาพของการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา							
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	2 3.8%	39 75.0%	11 21.2%	52			
1.2 ผู้แทนครู	3 5.8%	38 73.1%	11 21.2%	52			
1.3 ผู้แทน อ.บ.ต.	2 3.8%	43 82.7%	7 13.5%	52			
1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน	1 2%	40 78.4%	10 19.6%	51			
1.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ	5 9.8%	38 74.5%	8 15.7%	51			
1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า	4 8%	40 80%	6 12%	50			
1.7 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	1 2%	37 75.5%	11 22.4%	49			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	8.77	.72	.11
2. อายุ							
2.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	3 3.2%	80 85.1%	11 11.7%	94			
2.2 อายุ 40-49 ปี	5 2.9%	134 77.5%	34 19.7%	173			
2.3 อายุ 50 ปีขึ้นไป	10 11.1%	61 67.8%	19 21.1%	90			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	13.43**	.009	.14**
3. อาชีพ							
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6 5.1%	88 74.6%	24 20.3%	118			
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	2 3.1%	54 83.1%	9 13.8%	65			
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	9 6.5%	105 75.5%	25 18.0%	139			
รวม	17 5.3%	247 76.7%	58 18%	322 100%	2.40	.66	.06

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน การประชาสัมพันธ์โรงเรียน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
3. อาชีพ							
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6 5.1%	88 74.6%	24 20.3%	118			
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	2 3.1%	54 83.1%	9 13.8%	65			
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	9 6.5%	105 75.5%	25 18.0%	139			
รวม	17 5.3%	247 76.7%	58 18%	322 100%	2.40	.66	.06
4. วุฒิการศึกษา							
4.1 ประถมศึกษา	5 4.6%	81 75.0%	22 20.4%	108			
4.2 มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	7 6.4%	89 80.9%	14 12.7%	110			
4.3 ปริญญาตรีและสูงกว่า	6 4.3%	104 75.4%	28 20.3%	138			
รวม	18 5.1%	274 77%	64 18%	356 100%	3.311	.51	.07
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง							
5.1 ต่ำกว่า 4 ปี	8 4.0%	154 77.8%	36 18.2%	198			
5.2 4 ปีขึ้นไป	8 5.4%	113 76.4%	27 18.2%	148			
รวม	16 4.6%	267 77.2%	63 18.2%	346 100%	0.36	.83	.03
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 น้อย	0 0%	15 71.4%	6 28.6%	21			
6.2 ปานกลาง	3 5.2%	42 72.4%	13 22.4%	58			
6.3 มาก	15 5.4%	218 78.4%	45 16.2%	278			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	3.89	.42	.07

จากตาราง 12 แสดงว่า อายุของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.14 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน

ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. สถานภาพของการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา							
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	0 0%	41 78.8%	11 21.2%	52			
1.2 ผู้แทนครู	3 5.8%	42 80.8%	7 13.5%	52			
1.3 ผู้แทน อ.บ.ต.	2 3.8%	41 78.8%	9 17.3%	52			
1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน	6 11.8%	37 72.5%	8 15.7%	51			
1.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ	4 7.8%	40 78.4%	7 13.7%	51			
1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า	3 6.0%	37 74.0%	10 20.0%	50			
1.7 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	1 2.0%	35 71.4%	13 26.5%	49			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	12.76	.387	.13
2. อายุ							
2.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	4 4.3%	74 78.7%	16 17.0%	94			
2.2 อายุ 40-49 ปี	10 5.8%	130 75.1%	33 19.1%	173			
2.3 อายุ 50 ปีขึ้นไป	5 5.6%	69 76.7%	16 17.8%	90			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	0.53	.970	.03

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
3. อาชีพ							
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4 3.4%	95 80.5%	19 16.1%	118			
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	6 9.2%	46 70.8%	13 20%	65			
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	8 5.8%	104 74.8%	27 19.4%	139			
รวม	18 5.6%	245 76.1%	59 18.3%	322 100%	3.65	.455	.08
4. วุฒิการศึกษา							
4.1 ประถมศึกษา	6 5.6%	81 75%	21 19.4%	108			
4.2 มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	6 5.5%	86 78.2%	18 16.4%	110			
4.3 ปริญญาตรีและสูงกว่า	7 5.1%	105 76.1%	26 18.8%	138			
รวม	19 5.3%	272 76.4%	65 18.3%	356 100%	0.43	.980	.03
5.ประสบการณ์ในตำแหน่ง							
5.1 ต่ำกว่า 4 ปี	12 6.1%	150 75.8%	36 18.2%	198			
5.2 4 ปีขึ้นไป	5 3.4%	117 79.1%	26 17.6%	148			
รวม	17 4.9%	267 77.2%	62 17.9%	346 100%	1.38	.502	.06
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 น้อย	0 0%	13 61.9%	8 38.1%	21			
6.2 ปานกลาง	5 8.6%	45 77.6%	8 13.8%	58 100.0%			
6.3 มาก	14 5%	215 77.3%	49 17.6%	278			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	8.20	.085	.11

จากตาราง 13 แสดงว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบริการชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน

ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชนด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา							
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	0 0%	15 28.8%	37 71.2%	52			
1.2 ผู้แทนครู	0 0%	23 44.2%	29 55.8%	52			
1.3 ผู้แทน อ.บ.ต.	0 0%	24 46.2%	28 53.8%	52			
1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน	1 2%	22 43.1%	28 54.9%	51			
1.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ	0 0%	33 64.7%	18 35.3%	51			
1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า	0 0%	31 62%	19 38%	50			
1.7 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	0 0%	25 51%	24 49%	49			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	24.13*	.020	.18*
2. อายุ							
2.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	0 0%	53 56.4%	41 43.6%	94			
2.2 อายุ 40-49 ปี	1 0.6%	74 42.8%	98 56.6%	173			
2.3 อายุ 50 ปีขึ้นไป	0 0%	46 51.1%	44 48.9%	90			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	5.72	.221	.09

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
3. อาชีพ							
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0 0%	46 39%	72 61%	118			
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	1 1.5%	31 47.7%	33 50.8%	65			
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	0 0%	78 56.1%	61 43.9%	139			
รวม	1 0.3%	155 48.1%	166 51.6%	322 100%	11.49*	.022	.13*
4. วุฒิการศึกษา							
4.1 ประถมศึกษา	0 0%	60 55.6%	48 44.4%	108			
4.2 มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	1 0.9%	53 48.2%	56 50.9%	110			
4.3 ปริญญาตรีและสูงกว่า	0 0%	60 43.5%	78 56.5%	138			
รวม	1 0.3%	173 48.6%	182 51.1%	356 100%	5.79	.215	.09
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง							
5.1 ต่ำกว่า 4 ปี	1 0.5%	99 50%	98 49.5%	198			
5.2 4 ปีขึ้นไป	0 0%	70 47.3%	78 52.7%	148			
รวม	1 0.3%	169 48.8%	176 50.9%	346 100%	1.05	.593	.06
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 น้อย	0 0%	9 42.9%	12 57.1%	21			
6.2 ปานกลาง	0 0%	33 56.9%	25 43.1%	58			
6.3 มาก	1 0.4%	131 47.1%	146 52.5%	278			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	2.36	.671	.06

จากตาราง 14 แสดงว่า สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการ และอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ พบว่า สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.18 และอาชีพกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.13 สำหรับ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา							
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	1 1.9%	37 71.2%	14 26.9%	52			
1.2 ผู้แทนครู	2 3.8%	37 71.2%	13 25%	52			
1.3 ผู้แทน อ.บ.ต.	2 3.8%	37 71.2%	13 25%	52			
1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน	2 3.9%	32 62.7%	17 33.3%	51			
1.5 ผู้แทนผู้ปกครอง	2 3.9%	40 78.4%	9 17.6%	51			
1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า	4 8%	34 68%	12 24%	50			
1.7 ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ	2 4.1%	34 69.4%	13 26.5%	49			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	5.94	.919	.09

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของโรงเรียน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
2. อายุ							
2.1 อายุต่ำกว่า 40 ปี	6 6.4%	67 71.3%	21 22.3%	94			
2.2 อายุ 40-49 ปี	6 3.5%	117 67.6%	50 28.9%	173			
2.3 อายุ 50 ปีขึ้นไป	3 3.3%	67 74.4%	20 22.2%	90			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	3.39	.495	.07
3. อาชีพ							
3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4 3.4%	83 70.3%	31 26.3%	118			
3.2 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	3 4.6%	48 73.8%	14 21.5%	65			
3.3 เกษตรกร/รับจ้าง	8 5.8%	93 66.9%	38 27.3%	139			
รวม	15 4.7%	224 69.6%	83 25.8%	322 100%	1.69	.793	.05
4. วุฒิการศึกษา							
4.1 ประถมศึกษา	6 5.6%	74 68.5%	28 25.9%	108			
4.2 มัธยมศึกษา-อนุปริญญา	3 2.7%	80 72.7%	27 24.5%	110			
4.3 ปริญญาตรีและสูงกว่า	6 4.3%	97 70.3%	35 25.4%	138			
รวม	15 4.2%	251 70.5%	90 25.3%	356 100%	1.22	.874	.04
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง							
5.1 ต่ำกว่า 4 ปี	5 2.5%	142 71.7%	51 25.8%	198			
5.2 4 ปีขึ้นไป	9 6.1%	102 68.9%	37 25.0%	148			
รวม	14 4%	244 70.5%	88 25.4%	346 100%	2.76	.252	.09

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัจจัยด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของโรงเรียน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
6. ความรู้ความเข้าใจในการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 น้อย	1 4.8%	10 47.6%	10 47.6%	21			
6.2 ปานกลาง	1 1.7%	41 70.7%	16 27.6%	58			
6.3 มาก	13 4.7%	200 71.9%	65 23.4%	278			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	7.28	.122	.10

จากตาราง 15 แสดงว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้าน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 โดยใช้ χ^2 -test และระดับความสัมพันธ์ด้วยค่าความสัมพันธ์แครมเมอร์ วี (Cramer's V) ดังปรากฏในตาราง 16-20

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. ขนาดโรงเรียน							
1.1 ขนาดเล็ก	1 0.6%	123 78.8%	32 20.5%	156			
1.2 ขนาดกลาง	1 0.7%	97 70.3%	40 29%	138			
1.3 ขนาดใหญ่	1 1.6%	42 66.7%	20 31.7%	63			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	4.82	.307	.08
2. ที่ตั้งโรงเรียน							
2.1 ในเขตเทศบาล	0 0%	24 70.6%	10 29.4%	34			
2.2 นอกเขตเทศบาล	3 0.9%	238 73.7%	82 25.4%	323			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	0.55	.760	.04
3. อัตราส่วนครูต่อนักเรียน							
3.1 เกินเกณฑ์	3 0.9%	256 73.1%	91 26.0%	350			
3.2 ต่ำกว่าเกณฑ์	0 0%	6 85.7%	1 14.3%	7			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	0.57	.751	.04

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
4. อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์							
4.1 มี 1-2 อย่างบริการชุมชน	3 2.7%	92 83.6%	15 13.6%	110			
4.2 มี 3 อย่างขึ้นไป ไว้บริการ ชุมชน	0 0%	170 68.8%	77 31.2%	247			
รวม	3 0.8%	262 73.4%	92 25.8%	357 100%	18.09**	.000	.23**
5. งบประมาณ							
5.1 ไม่ได้จัดสรร	1 0.5%	148 74.7%	49 24.7%	198			
5.2 จัดสรร	1 1.0%	66 68.0%	30 30.9%	97			
รวม	2 0.7%	214 72.5%	79 26.8%	295 100%	1.60	.450	.07
6. แผนโครงการงานสัมพันธ์ ชุมชน							
6.1 ไม่มี	0 0%	13 81.3%	3 18.8%	16			
6.2 มี	2 0.7%	220 71.7%	85 27.7%	307			
รวม	2 0.6%	233 72.1%	88 27.2%	323 100%	0.74	.689	.05
7. การได้รับความร่วมมือจาก หน่วย งานอื่น							
7.1 ไม่ได้รับ	0 0%	9 69.2%	4 30.8%	13			
7.2 ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	1 0.5%	145 76.7%	43 22.8%	189			
7.3 ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	1 0.7%	93 67.4%	44 31.9%	138			
	2 0.6%	247 72.6%	91 26.8%	340 100%	3.68	.452	.07

จากตาราง 16 แสดงว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.23 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนขนาดโรงเรียนที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน งบประมาณ แผน/โครงการ เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 17 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. ขนาดโรงเรียน							
1.1 ขนาดเล็ก	10 6.4%	126 80.8%	20 12.8%	156			
1.2 ขนาดกลาง	6 4.3%	103 74.6%	29 21%	138			
1.3 ขนาดใหญ่	2 3.2%	46 73%	15 23.8%	63			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	5.88	.208	.09
2. ที่ตั้งโรงเรียน							
2.1 ในเขตเทศบาล	0 0%	26 76.5%	8 23.5%	34			
2.2 นอกเขตเทศบาล	18 5.6%	249 77.1%	56 17.3%	323			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	2.55	.279	.09
3. อัตราส่วนครูต่อนักเรียน							
3.1 เกินเกณฑ์	18 5.1%	269 76.9%	63 18.0%	350			
3.2 ต่ำกว่าเกณฑ์	0 0%	6 85.7%	1 14.3%	7			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	0.48	.786	.04

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
4. อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์							
4.1 มี 1-2 ประเภทไว้บริการชุมชน	12 10.9%	88 80%	10 9.1%	110			
4.2 มี 3 ประเภทขึ้นไปไว้บริการ ชุมชน	6 2.4%	187 75.7%	54 21.9%	247			
รวม	18 5%	275 77%	64 17.9%	357 100%	17.96**	.000	.24**
5. งบประมาณ							
5.1 ไม่ได้จัดสรร	8 4.0%	151 76.3%	39 19.7%	198			
5.2 จัดสรร	4 4.1%	72 74.2%	21 21.6%	97			
รวม	12 4.1%	223 75.6%	60 20.3%	295 100%	0.16	.924	.12
6. แผนโครงการเกี่ยวกับงาน สัมพันธ์ชุมชน							
6.1 ไม่มี	2 12.5%	12 75.0%	2 12.5%	16			
6.2 มี	12 3.9%	234 76.2%	61 19.9%	307			
รวม	14 4.3%	246 76.2%	63 19.5%	323 100%	3.02	.221	.10
7. การได้รับความร่วมมือจาก หน่วยงานอื่น							
7.1 ไม่เคยได้รับ	3 23.1%	6 46.2%	4 30.8%	13			
7.2 ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	9 4.8%	153 81.0%	27 14.3%	189			
7.3 ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	3 2.2%	103 74.6%	32 23.2%	138			
รวม	15 4.4%	262 77.1%	63 18.5%	340 100%	18.48**	.001	.23**

จากตาราง 17 แสดงว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ พบว่า อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.24 และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.23 ส่วน ขนาดโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน งบประมาณ และแผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. ขนาดโรงเรียน							
1.1 ขนาดเล็ก	10 6.4%	128 82.1%	18 11.5%	156			
1.2 ขนาดกลาง	4 2.9%	107 77.5%	27 19.6%	138			
1.3 ขนาดใหญ่	5 7.9%	38 60.3%	20 31.7%	63			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	15.78**	.003	.15**
2. ที่ตั้งโรงเรียน							
2.1 ในเขตเทศบาล	1 2.9%	23 67.6%	10 29.4%	34			
2.2 นอกเขตเทศบาล	18 5.6%	250 77.4%	55 17%	323			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	3.37	.185	.10
3. อัตราส่วนครูต่อนักเรียน							
3.1 เกินเกณฑ์	19 5.4%	267 76.3%	64 18.3%	350			
3.2 ต่ำกว่าเกณฑ์	0 0%	6 85.7%	1 14.3%	7			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	0.52	.771	.04

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
4. อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์							
4.1 มี 1-2 ประเภทไว้บริการชุมชน	11 10%	91 82.7%	8 7.3%	110			
4.2 มี 3 ประเภทขึ้นไปไว้บริการชุมชน	8 3.2%	182 73.7%	57 23.1%	247			
รวม	19 5.3%	273 76.5%	65 18.2%	357 100%	17.79**	.000	.22**
5. งบประมาณ							
5.1 ไม่ได้จัดสรร	13 6.6%	152 76.8%	33 16.7%	198			
5.2 จัดสรร	2 2.1%	72 74.2%	23 23.7%	97			
รวม	15 5.1%	224 75.9%	56 19%	295 100%	4.36	.113	.12
6. แผนโครงการเกี่ยวกับงานสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 ไม่มี	4 25%	9 56.3%	3 18.8%	16			
6.2 มี	13 4.2%	233 75.9%	61 19.9%	307			
รวม	17 5.3%	242 74.9%	64 19.8%	323 100%	13.25**	.001	.20**
7. การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น							
7.1 ไม่เคยได้รับ	0 0%	11 84.6%	2 15.4%	13			
7.2 ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	14 7.4%	149 78.8%	26 13.8%	189			
7.3 ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	4 2.9%	97 70.3%	37 26.8%	138			
รวม	18 5.3%	257 75.6%	65 19.1%	340 100%	11.90*	.018	.13*

จากตาราง 18 แสดงว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้บริการชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ พบว่าขนาดโรงเรียนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.15 อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.22 แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน กับ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.20 การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.13 ส่วนที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน และงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. ขนาดโรงเรียน							
1.1 ขนาดเล็ก	1 0.6%	90 57.7%	65 41.7%	156			
1.2 ขนาดกลาง	0 0%	61 44.2%	77 55.8%	138			
1.3 ขนาดใหญ่	0 0%	22 34.9%	41 65.1%	63			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	12.63*	.013	.13*
2. ที่ตั้งโรงเรียน							
2.1 ในเขตเทศบาล	0 0%	15 44.1%	19 55.9%	34			
2.2 นอกเขตเทศบาล	1 0.3%	158 48.9%	164 50.8%	323			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	0.41	.815	.03
3. อัตราส่วนครูต่อนักเรียน							
3.1 เกินเกณฑ์	1 0.3%	167 47.7%	182 52%	350			
3.2 ต่ำกว่าเกณฑ์	0 0%	6 85.7%	1 14.3%	7			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	3.97	.137	.11

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
4. อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์							
4.1 มี 1-2 ประเภทให้บริการชุมชน	1 0.9%	69 62.7%	40 36.4%	110			
4.2 มี 3 ประเภทขึ้นไปให้บริการชุมชน	0 0%	104 42.1%	143 57.9%	247			
รวม	1 0.3%	173 48.5%	183 51.3%	357 100%	15.81**	.000	.21**
5. งบประมาณ							
5.1 ไม่ได้จัดสรร	0 0%	99 50.0%	99 50.0%	198			
5.2 จัดสรร	1 1%	39 40.2%	57 58.8%	97			
รวม	1 0.3%	138 46.8%	156 52.9%	295 100%	4.32	.115	.12
6. แผนโครงการเกี่ยวกับงานสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 ไม่มี	0 0%	11 68.8%	5 31.3%	16			
6.2 มี	1 0.3%	139 45.3%	167 54.4%	307			
รวม	1 0.3%	150 46.4%	172 53.3%	323 100%	3.39	.184	.10
7. การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น							
7.1 ไม่เคยได้รับ	0 0%	5 38.5%	8 61.5%	13			
7.2 ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	0 0%	95 50.3%	94 49.7%	189			
7.3 ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	1 0.7%	61 44.2%	76 55.1%	138			
รวม	1 0.3%	161 47.4%	178 52.4%	340 100.0%	2.96	.565	.06

จากตาราง 19 แสดงว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.21 ขนาดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.13 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน งบประมาณ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
1. ขนาดโรงเรียน							
1.1 ขนาดเล็ก	4 2.6%	118 75.6%	34 21.8%	156			
1.2 ขนาดกลาง	9 6.5%	88 63.8%	41 29.7%	138			
1.3 ขนาดใหญ่	2 3.2%	45 71.4%	16 25.4%	63			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	6.20	.184	.09
2. ที่ตั้งโรงเรียน							
2.1 ในเขตเทศบาล	0 0%	27 79.4%	7 20.6%	34			
2.2 นอกเขตเทศบาล	15 4.6%	224 69.3%	84 26.0%	323			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	2.376	.305	.08
3. อัตราส่วนครูต่อนักเรียน							
3.1 เกินเกณฑ์	15 4.3%	245 70.0%	90 25.7%	350			
3.2 ต่ำกว่าเกณฑ์	0 0%	6 85.7%	1 14.3%	7			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	0.89	.640	.05

ตาราง 20 (ต่อ)

ปัจจัยด้านโรงเรียน	การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน				χ^2	P	V
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม			
4. อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์							
4.1 มี 1-2 ไร่ประเภทบริการชุมชน	5 4.5%	89 80.9%	16 14.5%	110			
4.2 มี 3 ประเภทขึ้นไปให้บริการชุมชน	10 4%	162 65.6%	75 30.4%	247			
รวม	15 4.2%	251 70.3%	91 25.5%	357 100%	10.06**	.007	.17**
5. งบประมาณ							
5.1 ไม่ได้จัดสรร	10 5.1%	144 72.7%	44 22.2%	198			
5.2 จัดสรร	3 3.1%	59 60.8%	35 36.1%	97			
รวม	13 4.4%	203 68.8%	79 26.8%	295 100%	6.58*	.037	.15*
6. แผนโครงการเกี่ยวกับงานสัมพันธ์ชุมชน							
6.1 ไม่มี	0 0%	11 68.8%	5 31.3%	16			
6.2 มี	13 4.2%	211 68.7%	83 27%	307			
รวม	13 4%	222 68.7%	88 27.2%	323 100%	0.78	.678	.05
7. การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น							
7.1 ไม่เคยได้รับ	1 7.7%	10 76.9%	2 15.4%	13			
7.2 ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	10 5.3%	136 72%	43 22.8%	189			
7.3 ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	2 1.4%	92 66.7%	44 31.9%	138			
รวม	13 3.8%	238 70%	89 26.2%	340 100%	7.16	.128	.10

จากตาราง 20 แสดงว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.17 และประมาณ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.15 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วน ขนาดโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน แผน/โครงการ เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพ วุฒิการศึกษา และความรู้ความเข้าใจ ในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

3.3.1 สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ และสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาต้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 26 ในภาคผนวก ก

3.3.2 อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของ โรงเรียน และอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 18. โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่อ งานทุกคน ข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาต้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ และข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วม

กับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 27 ในภาคผนวก ก

3.3.3 วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในข้อ 9. ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน ข้อ 18. โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน และวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการหรือแข่งขันกีฬากีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาด้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ ข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน ข้อ 44. ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน ดังรายละเอียดจากตาราง 28 ในภาคผนวก ก

3.3.4 ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนทางสื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่น เช่น วิทยุ สถานีตำรวจ อบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน ข้อ 33. โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 45. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน และความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2. โรงเรียนจัดทำและแจกเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชน ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 21. โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนใน

ชุมชน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ และข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 29 ในภาคผนวก ก

3.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แผนงาน/โครงการการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน งบประมาณที่ได้รับ การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

3.4.1 ขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนและคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 8. โรงเรียนจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 15. โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะเก้าอี้ และอื่นๆ เพื่อใช้ในงานประชุม อบรมของชุมชน ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 27. ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ ข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ และขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 4. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ข้อ 22. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 41. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน เพื่อวางแผนและพัฒนากิจการ

การศึกษา และข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 30 ในภาคผนวก ก

3.4.2 อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 4. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ข้อ 5. โรงเรียนมีการประชุม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาของ โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 13. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ข้อ 15. โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะ เก้าอี้ และอื่นๆ เพื่อใช้ในงานประชุมอบรมของชุมชน ข้อ 18. โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อวอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน ข้อ 19. ครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน ข้อ 28.ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรม สัมมนาต่างๆ ของชุมชน ข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสละทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ ข้อ 33. โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ และขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนและคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 9. ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับโรงเรียน ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 21. โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 22. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพและหาราย

ได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 27. ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และดำเนินงานใน งานพิธีการต่างๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ และข้อ 41. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน เพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 31 ในภาคผนวก ก

3.4.3 แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 6. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและเกียรติประวัติของโรงเรียนข้อ 9. ครูออกพบปะพูดคุยเยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 13. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน ข้อ 21. โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด และข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 32 ในภาคผนวก ก

3.4.4 งบประมาณมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 6. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและเกียรติประวัติของโรงเรียน ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 26. โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันยาเสพติด เป็นต้น ข้อ

28. ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรม สัมมนาต่างๆ ของชุมชน และ งบประมาณมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 13. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ ข้อ 22. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน ข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วัน ลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ และข้อ 44. ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 33 ในภาคผนวก ก

3.4.5 การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 5. โรงเรียนมีการประชุม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 4. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถาน

ศึกษา ข้อ 41. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ และข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดจากตาราง 34 ในภาคผนวก ก

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ให้ข้อเสนอแนะและปัญหาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.21 จากคณะกรรมการสถานศึกษา 357 คน ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ดังปรากฏในตาราง 21-25

ตาราง 21 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการ
ประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์	จำนวน (คน)
ปัญหา	
1. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง	17
2. ขาดงบประมาณดำเนินงาน เช่น จัดทำเอกสาร แผ่นพับ เป็นต้น	11
3. ขาดสื่อในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ เช่น หอกระจายข่าว	7
4. ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรง	3
5. กิจกรรมของโรงเรียนมีมาก ไม่สามารถประชาสัมพันธ์ได้ทุกเรื่อง และ ทุกระยะ	2
6. คณะกรรมการยังไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์	2
7. ครูไม่เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์	1
8. การสื่อสารไม่ตรงกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1
9. การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว มีคนสนใจฟังน้อย	1
10. การประชาสัมพันธ์โดยจัดประชุมผู้ปกครองไม่ได้รับความร่วมมือ เพราะผู้ปกครองต้องไปประกอบอาชีพ	1

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์	จำนวน (คน)
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย	21
2. ควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับข่าวการศึกษา กิจกรรมโรงเรียน ผลงานนักเรียน รายงานให้ชุมชนทราบเป็นรายเดือน	9
3. ควรให้บริการเสียงตามสายของหมู่บ้าน	9
4. คณะครูควรจัดประชุมมากขึ้น เพื่อชี้แจงนโยบาย ตลอดจนกิจกรรม ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบและเข้าใจ	5
5. ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงบทบาทและการมีส่วนร่วม ของประชาชนและชุมชนในการจัดการศึกษา	5
6. การดำเนินงานของโรงเรียนควรมีการรายงาน และตรวจสอบได้ทุก เรื่องเพื่อสร้างความเข้าใจที่นำไปสู่ความสัมพันธ์อันดี	3
7. โรงเรียนและชุมชนควรมีการแลกเปลี่ยนการนำเสนอกิจกรรมต่างๆ สร้างความตระหนักร่วมกัน โดยถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง	2
8. ครูควรร่วมประชุมประจำเดือนของชุมชนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และแจ้งการจัดกิจกรรมการดำเนินงานของโรงเรียน	2
9. ควรให้นักเรียน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน	2
10. ครูควรมาประชาสัมพันธ์กับชุมชนด้วยตนเอง	1

จากตาราง 21 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ดังนี้ ปัญหาโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มากที่สุด (N=17) รองลงมา โรงเรียนขาดงบประมาณดำเนินงาน เช่น จัดทำเอกสาร แผ่นพับ (N=11) และขาดสื่อในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ เช่น หอกระจายข่าว (N=7) สำหรับข้อเสนอแนะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย (N=21) รองลงมาคือ ควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับข่าวการศึกษา กิจกรรมโรงเรียน ผลงานนักเรียน รายงานให้ชุมชนทราบเป็นรายเดือน (N=9) และควรให้บริการเสียงตามสายของหมู่บ้าน (N=9)

ตาราง 22 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน	จำนวน (คน)
ปัญหา	
1. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	15
2. ขาดการสนับสนุนงบประมาณ	6
3. ขาดอาคาร ห้องประชุมขนาดใหญ่ในการให้บริการชุมชน	3
4. ชุมชนไม่เข้าใจระบบราชการที่ต้องมีหนังสือในการมาใช้บริการ	3
5. ชุมชนมีขนาดใหญ่โรงเรียนให้บริการได้ไม่ทั่วถึง	3
6. ครูมีงานสอนมากจึงบริการชุมชนได้ไม่ดีเท่าที่ควร	2
7. ชุมชนใช้บริการแล้วไม่ระมัดระวังทำให้เกิดความเสียหาย	2
8. ประชาชนไม่ทราบและไม่เข้าใจและไม่ทราบว่า จะใช้บริการอะไรจากโรงเรียนได้ นอกจากเป็นแหล่งการศึกษาของบุตรหลาน	1
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรมีโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์กีฬา วัสดุอุปกรณ์ต่างๆไว้บริการชุมชน	5
2. ครูควรให้บริการต่างๆ แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันด้วยความเต็มใจ	4
3. ครูและนักเรียนควรช่วยเหลือชุมชนเมื่อชุมชนขอร้องมา	3
4. ครูควรเสนอตัวเองเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือชุมชน เช่น เป็นวิทยากรให้ความรู้	3
5. โรงเรียนควรจัดให้มีศูนย์รวมแหล่งการเรียนรู้สำหรับชุมชน เช่น อาคารเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ด้านอาชีพ เทคโนโลยีการเกษตร ฯลฯ	3
6. ควรอำนวยความสะดวกสร้างความกันเองกับชุมชนและให้บริการที่ไม่มีการบวณการยุ่งยาก	2

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน	จำนวน (คน)
ข้อเสนอแนะ	
7. ควรจัดบุคลากรให้เหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยินดีที่จะให้ความรู้กับชุมชน	2
6. ควรแจ้งให้ชุมชนทราบว่า มีอะไรให้บริการแก่ชุมชนบ้าง	1
7. ควรจัดสรรงบประมาณด้านการบริการชุมชน เช่น จัดทำที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชน บริการด้านการศึกษา อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ	1
8. โรงเรียนควรจัดทำเอกสารแบบฟอร์มการขอรับบริการอย่างเป็นระบบ	1
9. โรงเรียนควรจัดรายการเสียงตามสายให้ความรู้และสาระต่างๆแก่คนในชุมชน	1

จากตาราง 22 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ดังนี้ ปัญหาโรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (N=15) มากที่สุด รองลงมา คือโรงเรียนขาดการสนับสนุนงบประมาณ (N=6) โรงเรียนขาดอาคารห้องประชุมขนาดใหญ่ในการให้บริการชุมชน (N=3) สำหรับข้อเสนอแนะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ โรงเรียนควรมีโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์กีฬา วัสดุอุปกรณ์ต่างๆไว้บริการชุมชน (N=5) รองลงมาคือ ครูควรให้บริการต่างๆ แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันด้วยความเต็มใจ (N=4) และ ครูกับนักเรียนควรช่วยเหลือชุมชนเมื่อชุมชนขอร้องมา (N=3)

ตาราง 23 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	จำนวน (คน)
ปัญหา	
1. ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนน้อย	7
2. โรงเรียนขาดการประสานงานจากชุมชน	3
3. ครูมีจำนวนจำกัดต้องรับผิดชอบงานสอน	3
4. ครูที่อยู่ไกลไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนได้	1
5. โรงเรียนกับชุมชนขาดการวางแผนร่วมกัน	1
6. ชุมชนมีกิจกรรมบ่อยทำให้คณะครูมีรายจ่ายมาก	1
7. ชุมชนให้ความช่วยเหลือทางด้านร่างกาย แต่ขาดด้านทุนทรัพย์	1
ข้อเสนอแนะ	
1. ครูและนักเรียนควรร่วมกิจกรรมของชุมชนตามความเหมาะสม	5
2. โรงเรียนควรร่วมกิจกรรมกับชุมชนมากขึ้นเพราะการร่วมกิจกรรมของชุมชนจะทำให้ทราบปัญหาของชุมชนเพื่อจะได้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง	1
3. เมื่อโรงเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชนแล้วควรมีการประเมินและสรุปผลประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ	1

จากตาราง 23 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ดังนี้ ปัญหาครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนน้อย (N=7) มากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนขาดการประสานงานจากชุมชน (N=3) และครูมีจำนวนจำกัดต้องรับผิดชอบงานสอน (N=3) สำหรับข้อเสนอแนะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ครูและนักเรียนควรร่วมกิจกรรมของชุมชนตามความเหมาะสม (N=5) รองลงมา คือโรงเรียนควรร่วมกิจกรรมกับชุมชนมากขึ้นเพราะการร่วมกิจกรรมของชุมชนจะทำให้ทราบปัญหาของชุมชนเพื่อจะได้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง (N=1) และเมื่อโรงเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชนแล้วควรมีการประเมินและสรุปผล (N=1)

ตาราง 24 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	จำนวน (คน)
ปัญหา	
1. ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเพราะต้องไปประกอบอาชีพ	11
2. ชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าทำ ไม่กล้าแสดงออก	4
3. ชุมชนขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4
4. คณะกรรมการและชุมชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง	2
5. บุคลากร ผู้นำชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดวิสัยทัศน์การจัดการศึกษา แม้โรงเรียนจะให้ความรู้ความเข้าใจแล้ว	2
6. การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมากเกินไปอาจทำให้มาตรฐานการศึกษาไม่เป็นสากล	1
7. ประชาชนที่มีบุตรหลานในโรงเรียนเท่านั้นจึงเข้ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	1
8. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์กับชุมชน	1
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรมีหนังสือเชิญผู้ปกครองทุกคนให้ทราบล่วงหน้า และทั่วถึง	10
2. ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และคนในชุมชนทราบถึงการมีส่วนร่วม วางแผน ร่วมปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจน	7
3. โรงเรียนควรชี้แจงให้ชุมชนทราบว่าชุมชนควรเสียสละเวลา ร่วมพัฒนา และสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน และความสำคัญของการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	6
4. โรงเรียนควรให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนการจัดการศึกษา กำหนดนโยบาย ตรวจสอบการทำงานได้	5

จากตาราง 24 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้าน

การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ดังนี้ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเพราะต้องไปประกอบอาชีพ (N=11) มากที่สุด รองลงมา คือ ชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าทำ กล้าแสดงออก (N=4) และชุมชนขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน (N=3) สำหรับข้อเสนอแนะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรมีหนังสือเชิญผู้ปกครองทุกคนให้ทราบล่วงหน้าและทั่วถึง (N=10) รองลงมา คือ โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และคนในชุมชนทราบถึงการมีส่วนร่วม วางแผน ร่วมปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจน (N=7) และโรงเรียนควรชี้แจงให้ ชุมชนทราบว่าชุมชนควรเสียสละเวลา ร่วมพัฒนา และสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน และความสำคัญของการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน (N=6)

ตาราง 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านอื่นๆ

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านอื่นๆ	จำนวน (คน)
ปัญหา	
1. คนในชุมชนมีเวลาน้อยในการให้ความร่วมมือด้านต่างๆกับโรงเรียน เพราะต้องประกอบอาชีพ	3
2. โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	3
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรมีการปรึกษาหารือและร่วมพัฒนาทุกด้านระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	8
2. รัฐบาลควรมีงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น	2
3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนควรทำด้วยจิตสำนึก เต็มใจ และเสียสละ	2
4. การให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปตามสภาพของ ท้องถิ่น อาชีพและสภาวะทางเศรษฐกิจ	1
5. ครูควรเป็นแบบอย่างเรื่องเกี่ยวกับจรรยาบรรณอันดีงาม	1
6. คณะครูควรเข้าหาชุมชนเพื่อทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไข มากกว่าให้ชุมชนเข้าหาโรงเรียนเพราะชุมชนยังให้ความสนใจครู อาจารย์	1

จากตาราง 25 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านอื่นๆ ดังนี้ คนในชุมชนมีเวลาน้อยในการให้ความร่วมมือด้านต่างๆ กับโรงเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ (N=11) และโรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน (N=4) สำหรับข้อเสนอแนะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรมีการปรึกษาหารือและร่วมพัฒนาทุกด้านระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (N=8) รองลงมา คือรัฐบาลควรมีงบสนับสนุนให้มากขึ้น (N=2) และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนควรทำด้วยจิตสำนึก เต็มใจ และเสียสละ (N=2)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้ 1) ความมุ่งหมายของการวิจัย 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล 6) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 7) อภิปรายผล และ 8) ข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ใน 4 ด้าน ดังกล่าว และ 3) เพื่อรวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ในจังหวัดชัยภูมิ จากโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนละ 7 คน จำนวน 751 โรงเรียน รวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวน 5,257 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากร ด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 361 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา วุฒิการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน จำนวนครู จำนวนนักเรียน อัตราส่วนครู/นักเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ตอนที่ 3 วัดความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามระดับการปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเขียนปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เขต 1 เขต 2 และเขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 , 2 และ 3 ได้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนแจกแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ตอบ จำนวน 52 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 ชุด และผู้วิจัยได้นัดหมายวันรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 357 ฉบับ จากจำนวน 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ได้ จำนวน 357 ฉบับ
2. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window วิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษา และข้อมูลโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน วิเคราะห์ด้วยความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย

2.2 ข้อมูลระดับการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ รายข้อ และวิเคราะห์ระดับปฏิบัติด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจัยด้านโรงเรียน โดยใช้ ไคสแควร์ (Chi - Square test)

2.4 ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด รวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ สรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา (52 คน) ร้อยละ 14.6 ผู้แทนครู (52 คน) ร้อยละ 14.6 ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล (52 คน) ร้อยละ 14.6 ผู้แทนองค์กรชุมชน (51 คน) ร้อยละ 14.3 ผู้แทนผู้ประกอบการ (51 คน) ร้อยละ 14.3 ผู้แทนศิษย์เก่า (50 คน) ร้อยละ 14 และผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ (49 คน) ร้อยละ 13.7 ส่วนใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอายุระหว่าง 40-49 ปี (173 คน) ร้อยละ 48.5 ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง (139 คน) ร้อยละ 38.9 ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี (138 คน) ร้อยละ 38.7 ส่วนมากประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ต่ำกว่า 4 ปี (198 คน) ร้อยละ 55.5 และส่วนใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมาก (278 คน) ร้อยละ 77.9

ข้อมูลโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก (154 คน) ร้อยละ 43.1 มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนเกินเกณฑ์ มาก

ที่สุด (343 คน) ร้อยละ 98 ส่วนใหญ่โรงเรียนตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล (322 คน) ร้อยละ 90.2 เป็นโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ไว้บริการชุมชนตั้งแต่ 3 ประเภทขึ้นไป (245 คน) ร้อยละ 68.6 โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน (307 คน) ร้อยละ 86 คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน (198 คน) ร้อยละ 55.5 และส่วนมากเป็นโรงเรียนที่ได้รับการร่วมมือจากหน่วยงานอื่น 1- 3 หน่วยงาน (189 คน) ร้อยละ 52.4

2. ระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 2.48$) รองลงมาคือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.23$) ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{X} = 2.20$) และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ($\bar{X} = 2.13$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความถี่ของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปผลดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการปฏิบัติ (N=356) คือ โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน และ โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ คิดเป็นร้อยละ 99.7 สำหรับข้อที่มีความถี่สูงสุดในการไม่ได้ปฏิบัติ (N=103) คือ โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนและคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.9

ด้านการให้บริการชุมชน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการปฏิบัติ (N=357) คือ โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และ โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับข้อที่มีความถี่สูงสุด ในการไม่ได้ปฏิบัติ (N=84) คือ โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 23.5

ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการปฏิบัติ (N=357) คือ โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับข้อที่มีความถี่สูงสุด ในการไม่ได้ปฏิบัติ (N=4) คือ ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬาอบต. กีฬาด้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า และโรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการปฏิบัติ (N=357) คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสี ฯลฯ ประชาชนเสียสละแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนหรือจัดกิจกรรมของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา และ ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันพ่อ ฯลฯ คิดเป็น ร้อยละ 100 สำหรับข้อที่มีความถี่สูงสุดในการไม่ได้ปฏิบัติ (N=22) คือ ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.2

3. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนขนาดโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน งบประมาณ แผน/โครงการ เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขนาดโรงเรียน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แผน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสัมพันธ์กับด้านการให้บริการชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับด้านการให้บริการชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขนาดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งบประมาณ มีความสัมพันธ์กับด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 357 คน มีผู้ให้ปัญหาและข้อเสนอแนะ จำนวน 115 คน สรุปได้ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุด (N=17) คือ โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ โรงเรียนขาดงบประมาณดำเนินงาน เช่น จัดทำเอกสาร แผ่นพับ (N=11) และขาดสื่อในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ เช่น หอกระจายข่าว (N=7) สำหรับข้อเสนอแนะ ควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย (N=21) ควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับเกี่ยวกับข่าวการศึกษา กิจกรรมโรงเรียน ผลงานนักเรียน รายงานให้ชุมชนทราบเป็นรายเดือน (N=9) และควรใช้บริการเสียงตามสายของหมู่บ้าน (N=9)

ด้านการให้บริการชุมชน ปัญหาที่พบมากที่สุด (N=15) คือ โรงเรียนขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รองลงมา คือโรงเรียนขาดการสนับสนุนงบประมาณ (N=6) และโรงเรียนขาดอาคาร ห้องประชุมขนาดใหญ่ในการให้บริการชุมชน (N=3) สำหรับข้อเสนอแนะ โรงเรียนควรมีโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์กีฬา วัสดุอุปกรณ์ต่างๆไว้บริการชุมชน (N=5) ครูควรให้บริการต่างๆ แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันด้วยความเต็มใจ (N=4) และ ครูกับนักเรียนควรช่วยเหลือชุมชนเมื่อชุมชนขอรับบริการ (N=3)

ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนปัญหาที่พบมากที่สุด (N=7) คือ ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนน้อย รองลงมา คือ โรงเรียนขาดการประสานงานจากชุมชน (N=3) และครูมีจำนวนจำกัดต้องรับผิดชอบงานสอน (N=3) สำหรับข้อเสนอแนะ ครูและนักเรียนควรร่วมกิจกรรมของชุมชนตามความเหมาะสม (N=5) โรงเรียนควรร่วมกิจกรรมกับชุมชนมากขึ้นเพราะการร่วมกิจกรรมของชุมชนจะทำให้ทราบปัญหาของชุมชน เพื่อจะได้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง (N=5) และเมื่อโรงเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชนแล้วควรมีการประเมินและสรุปผล (N=5)

ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเพราะต้องไปประกอบอาชีพ (N=11) รองลงมา คือ ชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าทำ กล้าแสดงออก (N=4) และชุมชนขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน (N=3) สำหรับข้อเสนอแนะ ควรมีหนังสือเชิญผู้ปกครองทุกคนให้ทราบล่วงหน้าและทั่วถึง (N=10) โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และคนในชุมชนทราบถึงการมีส่วนร่วม วางแผน ร่วมปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจน (N=7) และโรงเรียนควรชี้แจงให้ ชุมชนทราบว่าชุมชนควรเสียสละเวลา ร่วมพัฒนา และสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน และ ความสำคัญของการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน (N=6)

ปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านอื่นๆ ปัญหาที่พบ คือคนในชุมชนมีเวลาน้อยในการให้ความร่วมมือด้านต่างๆ กับโรงเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ (N=11) และโรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน (N=4) สำหรับข้อเสนอแนะควรมีการปรึกษาหารือและร่วมพัฒนาทุกด้านระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (N=8) รัฐบาลควรมีงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น (N=2) และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนควรทำด้วยจิตสำนึก เต็มใจ เสียสละ (N=2)

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นของข้อมูลส่วนตัวของผู้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก (รายละเอียดในตาราง 35-37 ในภาคผนวก ข)

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นของการเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นในการปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นในการปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (รายละเอียดในตาราง 38-41 ในภาคผนวก ข)

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ มีอายุระหว่าง 40-49 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร/รับจ้าง และส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความสนใจและตื่นตัวในเรื่องของพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ที่กำหนดให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ประกอบกับโรงเรียนประถมศึกษาก็ให้ความสำคัญในการ

เลือกสรรบุคคลเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อมาทำหน้าที่ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยบุคคลที่มีความพร้อมทางด้านวุฒิภาวะ มีความรู้ ความสามารถ และสนใจในเรื่องการศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมาจากอาชีพเกษตรกร/รับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีวุฒิการศึกษาในระดับประถม ระดับมัธยมศึกษาถึงอนุปริญญา แต่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก และรองลงมาคือคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจมาก (ดังตาราง 35-39 ในภาคผนวก ข) และอีกประเด็นหนึ่ง ที่คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ซึ่งตามชนบทโรงเรียนขนาดเล็กนั้นชุมชนมักจะให้ความช่วยเหลือ มีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสร้างความสัมพันธ์ชุมชนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานของโรงเรียนสู่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีภาระงานมากขึ้น ต้องบริหารงานให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก และส่วนใหญ่โรงเรียนจะเน้นการพัฒนาผู้เรียน มากกว่างานสร้างสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งเป็นงานสนับสนุนการจัดการศึกษาเท่านั้น จึงบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนได้ไม่เต็มที่ ขณะเดียวกันครูต้องทำงานหนักมากขึ้น นอกจากงานหลัก คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อเตรียมรับการประเมินภายใน และการประเมินภายนอก จึงทำให้การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เชษฐา ชนะบุญ (2543 : 131) ที่ได้ศึกษาเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูสายผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร เข้มทอง (2541 : 65-66) ศึกษาเรื่องศึกษาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชน : กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนหนองบัวลำภู พบว่า การปฏิบัติงานความ

สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ ประเวศ ฤาชากุล (2542 : 127) พบว่า การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านการให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับไม่ปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน รายข้อในแต่ละด้านต่อไปนี้

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ ข้อที่มีความถี่สูงสุดของการไม่ได้ปฏิบัติ คือ โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคนในชุมชน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้มีการจัดประชุมชี้แจงนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบแล้ว และเมื่อมีข้อสงสัย ข้อแนะนำ ความคิดเห็นต่าง ๆ ก็จะมาพูดคุย ซักถามกันในที่ประชุม ประกอบกับชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่นิยมการเขียนหนังสือเพราะเขียนไม่ได้และไม่ถูกต้องจึงทำให้ไม่ได้จัดให้มีตู้หรือกล่องรับความคิดเห็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำไล ประกอบวรการ (2546 : 93) ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่าโรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง มีความถี่ต่ำสุด

2.2 ด้านการให้บริการชุมชน ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการไม่ได้ปฏิบัติ คือ โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษาทำหน้าที่สอนนักเรียน ซึ่งเป็นงานหนักอยู่แล้ว และภาระงานต่าง ๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบ เช่น งานธุรการงานการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งเป็นงานพิเศษที่ผู้สอนต้องทำ จึงทำให้ครูไม่มีเวลา อีกทั้งโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านอาชีพอย่างแท้จริง ดังที่ผลงานวิจัยของ ถวิล คนฉลาด (2540 : 102) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า มีสาเหตุประการหนึ่งของการให้บริการชุมชน คือ บุคลากรของโรงเรียนมัธยมศึกษามีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ และวิชาชีพไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินิภา ศรีอินทร์เกื้อ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ตอบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีบทบาทในการจัดการศึกษานอกระบบ ด้านการให้บริการความรู้และทักษะอาชีพ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย และมีความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาก

2.3 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการไม่ได้ปฏิบัติ คือ ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือการแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบ.ต. กีฬาต้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ส่วนมากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดเล็ก และการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงเป็น

เด็กนักเรียนที่ครูต้องคอยดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทำให้ครูไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ประกอบกับนักเรียนก็ยังอยู่โรงเรียนประถมศึกษาจึงไม่มีโอกาสเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาได้ เพราะการแข่งขันกีฬาดังกล่าวเป็นกิจกรรมสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่มากกว่า

2.4 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ข้อที่มีความถี่สูงสุดในการไม่ได้ปฏิบัติ คือ ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนอาจเห็นว่าตนไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตร จึงมอบให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งจากการตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด ยังพบว่าชุมชนไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าทำ กล้าแสดงออก และก็มีมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของครู ผลจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานของ สวัสดิ์ แก้วชนะ (2544 : 66) ที่ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาในการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการ ด้านปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ไม่มีความรู้ในขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียน ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและวิธีสอน แต่พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการ ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้าน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 สถานภาพการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนจาก 7 กลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครู ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในตัวแทนแต่ละกลุ่มก็จะมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันไป ทั้งในเรื่องการประกอบอาชีพ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการร่วมปฏิบัติงาน โดยเฉพาะผู้บริหาร และผู้แทนครู ก็จะมี ความเข้าใจในงานมากกว่าผู้แทนจากกลุ่มอื่น จึงทำให้สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังผลการวิเคราะห์รายข้อ เช่น โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น บุคลากรในโรงเรียนร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สมชิต ชันขวา (2544 : 72) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารและครูเป็นปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการศึกษา และงานวิจัยของ อภิสิทธิ์ กริทรัพย์ (2545 : 86) ที่ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพิจิตร พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน

3.2 อายุของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน จะมีประสบการณ์การทำงาน มีภาระมากน้อยต่างกัน และมีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อช่วยเหลือส่วนรวมไม่เท่ากัน ดังที่ เฮฟวิกเฮิร์ท ได้กล่าวถึงภารกิจเชิงพัฒนาการของผู้ใหญ่ไว้ว่า ช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี จะเริ่มต้นการมีอาชีพที่มั่นคง แสวงหาการมีชีวิตครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่ทำงานเพื่อจะสร้างความสุขและความสำเร็จให้กับตนเอง ส่วนในช่วงอายุ 35-60 ปี เป็นช่วงวัยที่มีความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง สามารถใช้เวลาว่างและว่างงานอดิเรก สามารถให้ความช่วยเหลือกับคนใกล้ชิด (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 38-39) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนในเรื่องที่ทางโรงเรียนมีส่วนร่วมในการลงทุนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน ร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้เยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย จึงเห็นได้ว่า อายุของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศิลป์ ศิริบุญญา (2544 : 65) ที่ศึกษาคุณลักษณะกิจกรรมที่พึงประสงค์ของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอและเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณะกรรมการสถานศึกษาว่า ควรมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี อุทิศตนต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงและเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

3.3 อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการที่อยู่ในชุมชนชนบท ซึ่งมีฐานะเศรษฐกิจไม่ค่อยดี จึงมุ่งแต่การประกอบอาชีพของตนเองและไม่มีเวลาพอที่จะใส่ใจเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาอาจมีความเห็นว่าโรงเรียนมีครูซึ่งทำหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว จึงสนใจที่จะมุ่งทำงานของตน แต่บางท่านก็สามารถร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาบางท่านเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นผู้นำของชุมชนนั้นๆ และเป็นผู้นำในการจัดงานขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติ และเป็นประธานในกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนมักมีกิจกรรมณรงค์เรื่องต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ การต่อต้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ทิพทยา สุวรรณภูมิ (2544 : 107) ที่พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนมักประสบปัญหาในเรื่อง

คณะกรรมการโรงเรียนมีงานประจำ มีภาระทางการทำงานอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน

3.4 วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาจได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2543 ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามตรวจสอบประเมินผล กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชน ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาสูง หรือต่ำ ก็เข้ามาทำงานรวมกันกับโรงเรียนด้วยความเต็มใจตามความสมัครใจ โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน นักเรียน และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษ แยมสรวล (2545 : 81) ที่ศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไปโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ประสบการณ์ในตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 4 ปี และระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เริ่มใช้เมื่อปี 2543 ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำความเข้าใจกับกฎระเบียบใหม่ จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ต่างกัน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำไล ประกอบวรการ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.6 ความรู้ความเข้าใจในสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สัมพันธ์กับการสร้างโดยรวมและรายด้านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สารภี ชุนกุลพงษ์ (2542 : 102) ได้ศึกษาการบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ใน 7 ด้าน คือด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านความรู้และข่าวสาร ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ความรู้ความเข้าใจในงานบริการ

ชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการบริการชุมชนทั้ง 7 ด้านของโรงเรียน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนในด้านประชาสัมพันธ์ เช่น โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางสื่อสารมวลชนและโรงเรียนอื่น โรงเรียนรายงานความประพฤติ ผลการเรียนรู้ และพฤติกรรมของนักเรียนให้ชุมชนได้รับทราบโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชนนั้น โรงเรียนจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่อ โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายให้ความรู้แก่ชุมชนด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ครูมีส่วนร่วมสละทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม เช่น มีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ประชาชนร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา ชุมชนร่วมติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานการดำเนินงานของโรงเรียน มีกลุ่มชมรม มูลนิธิให้ความช่วยเหลือ มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียน เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่สถานศึกษาต้องร่วมมือกับบุคคลรอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันอื่น ส่งเสริมการจัดการศึกษาในชุมชน เกิดความเข้มแข็งโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน และระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ประกอบกับการสร้างความสัมพันธ์เป็นงานในหน้าที่ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องแนวทางการประกันคุณภาพ จึงทำให้ทางโรงเรียนต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชนได้รับทราบ และเห็นความสำคัญที่โรงเรียนต้องปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ขณะเดียวกันชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเช่นกัน และจากผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.9) มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ในระดับมาก ส่วนคนที่มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนในระดับน้อย มีเพียงร้อยละ 5.9 จึงทำให้ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านโรงเรียนได้แก่ ขนาดโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน สถานที่ตั้งโรงเรียน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณที่ได้รับ แผนโครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีประเด็นนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

4.1 ขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันจะมีความพร้อมในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ บุคลากรมากน้อยต่างกัน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียนทั้งสามกลุ่ม (ดังตาราง 38-41 ในภาคผนวก ข) พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีการให้บริการชุมชน และการร่วมกิจกรรมของชุมชนแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในเรื่องของอาคารสถานที่

วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มากกว่า บุคลากรก็มีจำนวนมาก เพียงพอที่จะให้บริการแก่ชุมชนได้ ทำให้ครู และ นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ชุมชนเกิดความพึงพอใจต่อโรงเรียน ซึ่งถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ดังที่ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะ เก้าอี้ และอื่น ๆ เพื่อใช้ในงานประชุม อบรมของชุมชน โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และ ดำเนินงานในงานพิธีการต่าง ๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์ เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กอบเกียรติ เจริญพานิช (2540 : 105 – 106) ที่ศึกษาเรื่องกิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและในชนบท จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ขนาดโรงเรียนจะ ส่งผลต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการให้บริการชุมชน

4.2 อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนที่มีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์พร้อมสามารถจะจัดกิจกรรมเผยแพร่และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้ ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางหอกระจายข่าว และโรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา และให้ความรู้ในการดำรงชีวิตแก่คนในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์พร้อมที่จะให้บริการชุมชน จะเป็นการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความพึงพอใจต่อโรงเรียน เพราะว่าโรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวก และเป็นศูนย์รวมให้ชุมชน ในการให้บริการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีวรัตน์ กิจจักษ์ (2542 : 238) ได้กล่าวว่า หนึ่งในองค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่จะให้ความช่วยเหลือกับชุมชน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ จิรวรรณ สันติภูมิโพธา (2544 : 109) ที่ศึกษาสภาพการให้บริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการให้บริการชุมชน พบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์และส่งผลต่อการให้บริการชุมชน คือความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อ ยังพบว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้

ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะ เก้าอี้ และอื่น ๆ เพื่อใช้ในการประชุมอบรมของชุมชน โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และโรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล แก่ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน

อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมในเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ชุมชนมักจะขอความช่วยเหลือในการขอยืม หรือใช้อุปกรณ์และสถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของชุมชน ในขณะเดียวกันชุมชนก็จะขอความร่วมมือจากคณะครู โดยเชิญเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นเกียรติ ซึ่งถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงานและอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรม สัมมนาต่างๆ ในชุมชน ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่นวันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ มีความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า โรงเรียนที่มีความพร้อมในเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มักจะมีความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักเรียน และกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ดังผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันแม่ เป็นต้น โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาประจำปีโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

4.3 งบประมาณที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการได้รับงบประมาณที่จัดสรรให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือโรงเรียนมีความพร้อมในเรื่องของงบประมาณ จะทำให้สามารถนำเงินงบประมาณนั้นมาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังในข้อคำถามปลายเปิด ที่ให้ผู้ตอบเขียนปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน รัฐบาลควรมีงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้น และผลการวิจัยสอดคล้องกับ ธีระศักดิ์ เอี่ยมสะอาด (2540 : 87 – 88) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันการให้บริการการศึกษา นอกโรงเรียนแก่ชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า องค์ประกอบด้านเงินที่ได้

รับการสนับสนุนงานบริการการศึกษาออกโรงเรียนแก่ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการให้บริการการศึกษาออกโรงเรียน และจากงานวิจัยของ ไพรัช มณีโชติ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา กับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่างบประมาณเป็นปัจจัยด้านการสนับสนุนที่ส่งผลต่อคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

4.4 การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านการให้บริการชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะการขอความร่วมมือจากชุมชน องค์กรและหน่วยงานอื่น ก็จะได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน หรือร่วมกันในการดำเนินงานนั้นให้ดำเนินไปได้อย่างสะดวกและประสบผลดี สอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2544 : 69) กล่าวว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นไปในลักษณะที่โรงเรียนเป็นผู้ขอรับบริการจากชุมชนขอความช่วยเหลือ หรือขอการสนับสนุนจากชุมชน ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนก็อาจใช้ความสามารถ ความพร้อมและสิ่งที่มีอยู่ให้บริการแก่ชุมชน และหากดำเนินการอย่างเหมาะสมแล้ว ความสัมพันธ์อันดีและใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชนย่อมเกิดขึ้น จากผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ สุจินต์ สีใส (2537 : 91) ที่ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชนว่ากลุ่มโรงเรียนควรแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เพราะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาการ เกษตรตำบล ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะจะช่วยให้ประชาชนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้เป็นอย่างดี และในการดำเนินการใด ๆ นั้นจะได้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ จะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

5.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากว่าโรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ไม่มีหอกระจายข่าวที่สามารถส่งเสียงดังไปทั่วหมู่บ้าน และการปฏิบัติอาจไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร การเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนถือเป็นปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเตื่อนใจ แก้วประเสริฐ (2544 : 108) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การประชาสัมพันธ์นั้นโรงเรียนควรประสานงานกับผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว หรือโรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ เผยแพร่ข่าวสารกับนักเรียนเพื่อบอกต่อให้ผู้ปกครองทราบ ซึ่งจะช่วยประหยัดงบประมาณและเวลาได้

5.2 ด้านการให้บริการชุมชน ปัญหาที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความถี่สูงคือ โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และเสนอแนะว่าควรมี โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์

กีฬา วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้บริการชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถใช้ในโรงเรียนได้แต่ไม่เพียงพอสำหรับที่จะให้บริการแก่ชุมชน และยังขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนงบประมาณในการซ่อมแซมก็ไม่มี จึงทำให้โรงเรียนให้บริการเท่าที่ศักยภาพของโรงเรียนจะทำได้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ พิกุล เทพพิพิธ (2542 : 154) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ผลจากการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอ ได้แก่ ปัญหาในเรื่องของการขาดแคลน สื่อวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการดำเนินการก็มีไม่เพียงพอ

5.3 ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน พบปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนน้อย โรงเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการให้ครูอาจารย์มีโอกาสคลุกคลีและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น รู้จักเสียสละเวลา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ได้มีโอกาสเข้าร่วมวางแผนร่วมกันทำงาน เพื่อจะได้ใกล้ชิดและมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 42) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ เช่น บุคลากรในโรงเรียนต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเสียสละในการทำงานเพื่อชุมชน มีความสม่ำเสมอในการทำงาน การติดต่อสัมพันธ์กับคนในชุมชนมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นในแต่ละโอกาส เป็นต้น

5.4 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน พบปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย เพราะต้องไปประกอบอาชีพ ควรเชิญผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้าและทั่วถึง ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง จึงทู่เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพของตนเอง ไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จะมีการเข้าร่วมบ้างเป็นบางเวลาและบางกิจกรรม เช่น หลังฤดูเก็บเกี่ยว ผลผลิต เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินันท์ อัมระระ (2537 : 70) ได้ศึกษาภารกิจด้านบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางกะปิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมมากที่สุดคือ การขาดความร่วมมือจากชุมชน ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ซึ่งเป็นเพราะประชาชนและผู้ปกครองนักเรียน มีภาระเรื่องการทำงาน การทำมาหากิน ถ้าหยุดงานก็อาจทำให้ขาดรายได้ เพราะส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนในชนบทจะมีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ซึ่งมีรายได้เป็นรายวัน

5.4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ คือ ควรมีการปรึกษาหารือและร่วมพัฒนาทุกด้านระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสนใจ ให้ความสนใจในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ แต่ทางโรงเรียนไม่ได้เปิดโอกาสเต็มที่ หรือประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล ไคร์วานิช (2544 : 50) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสบปราบ

จังหวัดลำปาง พบข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน ให้มีการประสานงานระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะโดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นมาตรฐานหนึ่งที่โรงเรียนต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ผลจากการวิจัย พบว่า การปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และบางโรงเรียนยังไม่ได้ปฏิบัติงานในหลาย ๆ เรื่อง ดังนั้น

1.1 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา ความสำคัญของการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การวางแผน สนับสนุนและพัฒนา การบริหารจัดการศึกษาในด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบถึงกิจกรรมการบริการชุมชนที่โรงเรียนจัดให้บริการ ซึ่งในบางครั้งชุมชนอาจไม่ทราบว่าโรงเรียนมีอะไรไว้ให้บริการแก่ชุมชนบ้าง ซึ่งชุมชนจะได้สามารถใช้บริการเหล่านั้นได้

1.2 โรงเรียนควรจัดให้มีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการให้บริการความรู้แก่ชุมชนทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ การประกอบอาชีพ การจัดการอบรมเกี่ยวกับอาชีพเสริมเพื่อหารายได้เพิ่มเติม มีการเชิญวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ตลอดจนให้ประชาชน ผู้ปกครองที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น

1.3 โรงเรียนควรมีการประสานกับบุคคล ผู้นำชุมชนหรือองค์กรในชุมชนให้มีแนวทางพัฒนาหรือส่งเสริมแหล่งที่ใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้นในชุมชน เพื่อให้นักเรียน กลุ่มเยาวชน ตลอดจนประชาชนในชุมชนได้ศึกษาหาความรู้ได้ตามอัธยาศัย

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า

2.1 อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงบริเวณอาคารสถานที่ และจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม ตลอดจนซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี เพื่อจะได้เพียงพอกับการให้บริการชุมชน

2.2 ขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการให้บริการชุมชนและด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีศักยภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดใหญ่เมื่อมีการขออนุมัติจัดสรรงบประมาณ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพิ่มเติมหรือขออนุมัติงบประมาณเพื่อซ่อมแซมอาคารสถานที่ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เช่น มีการปรับปรุงห้องสมุด จัดซื้อวารสาร หนังสือที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน และให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการ มีอุปกรณ์กีฬา โต๊ะ-เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ให้ชุมชนเข้ามายืมหรือใช้บริการในโรงเรียน เป็นต้น และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเข้าใจถึงศักยภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นโรงเรียนขนาดเล็กจะสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะของการขอความช่วยเหลือจากชุมชนมากกว่าที่จะให้บริการแก่ชุมชน เนื่องจากมีความพร้อมในเรื่องของบุคลากร สถานที่ สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่

2.3 แผนงาน/โครงการในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น และงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนั้น โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนงานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อจะได้เตรียมการ มีแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควรแสวงหางบประมาณนอกเหนือจากที่ได้รับจากเงินงบประมาณแผ่นดินให้มากยิ่งขึ้น และมีการแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จากหน่วยงานอื่น ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานอื่นแล้วยังเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

2.4 อายุของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาคควรคัดเลือกบุคคลที่มาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีวัยวุฒิ และคุณวุฒิที่เหมาะสม มีความสนใจในการจัดการศึกษา และมีจิตสำนึกที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า

2.5 ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ ดังนั้นโรงเรียนควรมีวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา โดยอาจจัดให้มีการสัมมนา หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมโดยเน้นเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้าใจในการดำเนินงานร่วมกัน

2.6 ผลการวิจัยโดยรวม พบว่า ขนาดโรงเรียน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และแผนงานมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงควรกำหนดเป็นแนวนโยบายในระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับชาติ ให้มีการจัดตั้งแผนงาน/โครงการ งบประมาณสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนดูแลขนาดโรงเรียนที่มีผลต่อการให้บริการชุมชน

3. ผลการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ พบว่า คนในชุมชนไม่มีเวลาร่วมประชุม ไม่สามารถร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพ ดังนั้นโรงเรียนควรปรับแนวทางเข้าหาชุมชน หรือจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงเวลาและหน้าที่การงานของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนัดประชุมในเวลาเลิกงานประจำแล้ว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาทั้ง 4 ช่วงชั้น เช่น โรงเรียนจัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 3 (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) โรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) และในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ต่างช่วงชั้น

2. ควรศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น ความรู้ความสามารถ ความมีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม และบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอื่นๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึก เกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลถึงความสัมพันธ์ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งในทางบวกและทางลบ เช่น สภาพแวดล้อมชุมชน และโรงเรียน ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม สภาพการแข่งขันการเมืองท้องถิ่น ความศรัทธาของชุมชนต่อโรงเรียน ความผูกพันของชุมชนต่อโรงเรียน ความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนของชุมชน ความสามารถของผู้บริหารและครูในการทำงานร่วมกับชุมชน ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการศึกษาสำหรับชุมชน มีการทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ผู้บริหารและครูเป็นคนในท้องถิ่นหรือต่างท้องถิ่น คณะครูในโรงเรียนมีความรักใคร่ สมานสามัคคีในการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพการปฏิบัติงานของแต่ละขนาดโรงเรียน ซึ่งจะได้นำผลไปเป็นแนวทางปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการศึกษาในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็กให้มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอบเกียรติ เจริญพานิช. (2540). *กิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและในชนบท จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กำไล ประกอบวรการ. (2546). *ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- เกรียงไกร รุกขชาติ. (2541). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จตุรงค์ สิทธิบุญมา. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลให้คณะกรรมการโรงเรียนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จักรกฤษ แยมสรวล. (2545). *การศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรวรรณ สันติภูมิโพธา. (2544). *การศึกษาสมการพยากรณ์การบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2544). *การศึกษาตามอัธยาศัยแนวความคิดและประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย, กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- ชาติชาตรี โยสีดา. (2545). *ทิศทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (เอกสารประกอบการบรรยาย)*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- ชุตินันท์ อามะระ. (2537). *ภารกิจด้านบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชูศรี วงศ์รัตน. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- เชษฐา ชนะบุญ. (2543). การศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูสายผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน ราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- เดือนใจ แก้วประเสริฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล คนฉลาด. (2540). ปัญหาการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงศิลป์ สิริบุญญา. (2544). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและประชาชน อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2542). การเป็นผู้นำในชุมชน. เอกสารประกอบการสอนวิชา บห 412. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพทยา สุวรรณภูมิ. (2544). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของคณะกรรมการโรงเรียน กลุ่มศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). การบริหารการศึกษา : เอกสารคำสอน. สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์: คณะครุศาสตร์.
- ธีระศักดิ์ เอี่ยมสะอาด. (2540). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการให้บริการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ ยศดา. (2541). ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- นรินทร์ ช่วยเจริญ. (2543). *การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2536). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง รัตมีแก้ว. (2545). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณสมบัติพื้นฐานของผู้บริหารและแบบภาวะผู้นำที่มีต่อคุณภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร เข้มทอง. (2541). *ศึกษาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชน : กรณีศึกษาเฉพาะจังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ ฤาชากุล. (2542). *ศึกษาปัญหาและการปฏิบัติงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาน สีสันต์. (2538). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานด้านชุมชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ประหยัด พานิชย์ดี. (2542). *ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในประเทศไทย. ในเอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พินิจดา วีระชาติ. (2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- พิกุล เทพพิพิธ. (2542). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิเชษฐ คงสตรี. (2544). การปฏิบัติงาน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัช มณีโชติ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา กับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- มงคล รุณธาตุ. (2542). การปฏิบัติงานการให้บริการชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครพนม. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน (หน่วยที่ 1-7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันชัย สีหะ. (2535). องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย ดันศิริ. (2542). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร ประดับการ. (2538). แบบรายงานการวิจัยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ. เพชรบุรี: ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ทองเจริญ. (2533). การกิจที่คาดหวังของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชน : กรณีศึกษาจังหวัดเลย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมชิต ชันขาว. (2544). การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สหวิทยาลัยพุทธชินราช วิทยาลัยครูกำแพงเพชร. (2532). รายงานผลการอบรมนักศึกษาโครงการ
ครูทายาทภาคฤดูร้อน. กำแพงเพชร : วิทยาลัยครูกำแพงเพชร. เอกสารโรเนียว.
- สวัสต์ แก้วชนะ. (2544). บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการ
ศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สารภี ชูบุญลงษ์. (2542). การบริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานการการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. (2545). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: ฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการ
ศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์. เอกสารอัดสำเนา.
- _____. (2546). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2546. เอกสารลำดับที่ 3 / 2546.
ชัยภูมิ: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2529). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- _____. (2531). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- _____. (2538). คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.
- _____. (2539). เอกสารงานวิจัยการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา
2538. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2541). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- _____. (2545ก). รายงานการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต(ตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545ข). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคณาดพร้าว.
- _____. (2545). เอกสารประกอบการประชุมแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สิริ เทศประสิทธิ์. (2534). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2540). บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาในการพัฒนาชุมชน. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิรินภา ศรีอินทร์เกื้อ. (2542). บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน : ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุจินต์ สีใส. (2537). ความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพล ไคว่วานิช. (2544). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระปริญญา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2533). การบริหารโรงเรียน นวัตกรรม เทคนิค ประสบการณ์. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- _____. (2536). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพร่วิทยา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2544). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เนท.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2537). ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา. ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหาร หน่วยที่ 7. หน้า 178-215 พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2539). เอกสารประกอบการสอนทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เสาวนีย์ เลวลีย์. (2544). "การศึกษานอกระบบกับการพัฒนาสังคม," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
ปรัชญาและหลักการศึกษา นอกระบบ หน่วยที่ 11-15. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2529). การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน. กรุงเทพฯ: อักษร
บัณฑิต.
- อภิสิทธิ์ กริทธิพรย์. (2545). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของกรรมการสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- อำนวยพร ทรัพย์คง. (2542). บทบาทคณะกรรมการโรงเรียนปฏิรูปประถมศึกษาด้านความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การ
ศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงษ์. (2540). ระบบการศึกษากับชุมชน. กรุงเทพฯ: เคล็ด
ไทย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based
Management). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). แนวคิดและปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน. ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 8-15. หน้า 66-74. กรุงเทพฯ: สำนัก
พิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based
Management). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Craff, Rickie Clinton. (1988, August). "Community Attitudes Toward Education and Levels
of Participation in School Affairs," *Dissertation Abstracts International*. 49(47):
Abstract.
- Frazee, Linda N. (1992, November). "The Perceived Tasks of Public Elementary School in
Brighton Colorado," *Dissertation Abstracts International*. 53(05): Abstract.
- Harris, Alison Marie. (1998, February). "School – Community Relationships : A Namibian
Case Study," *Dissertation Abstracts International*. 36(06): Abstract.
- Hill, Constance Lunita. (2000, August). "Community Support for Public Schools in
Alabama," *Dissertation Abstracts International*. 61(04): Abstract.
- Krejcie, Robert. B. and Darlye W. Morgan. (1970, March). "Determining Sample Size for
Research Activity," in *Journal of Educational and Psychological Measurement*.
30(3): 607–608.

- Mcclure, Joan Elizabeth. (1990, December). "Information Needs of Parents of Secondary School Students and Their Preferred Mode for Home-School Communication," *Dissertation Abstracts International*. 51(04): Abstract.
- Thigpin, Carol G. (1980, November). "A Comparative Study of the Community Service Function of Community Colleges and Community Schools in Tennessees," *Dissertation Abstracts International*. 42(2): Abstract.
- Toy, Steven Leonard. (1983, December). "The Development a School Community Relations Plan for a Small Rural School District," *Dissertation Abstracts International*. 45(7): Abstract.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายชื่อ

**การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ**

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของ
การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพ วุฒิการศึกษา และความรู้ความเข้าใจในการสร้างความ
สัมพันธ์ชุมชนกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ โดยใช้ χ^2 -test ดังปรากฏในตาราง 26 -29

ตาราง 26 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้าง สัมพันธ์ โรงเรียนกับ ชุมชน	ระดับ ปฏิบัติ	สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา								χ^2	P
		ผู้ บริหาร	ครู	อบต.	องค์กร ชุมชน	ผู้ปกครอง	ศิษย์ เก่า	ผู้ทรง คุณวุฒิ	รวม		
ข้อ.1	น้อย	2	1	2	3	6	4	2	20	21.24*	.05
	ปานกลาง	23	34	40	27	27	32	28	211		
	มาก	27	17	10	21	18	14	18	125		
	รวม	52	52	52	51	51	50	48	356		
ข้อ.2	น้อย	16	21	15	14	18	10	14	108	11.01	.53
	ปานกลาง	22	20	25	24	22	31	23	167		
	มาก	13	8	9	11	8	6	10	65		
	รวม	51	49	49	49	48	47	47	340		
ข้อ.3	น้อย	12	12	9	11	10	7	10	71	5.89	.92
	ปานกลาง	23	25	26	22	27	25	27	175		
	มาก	15	12	15	16	8	13	11	90		
	รวม	50	49	50	49	45	45	48	336		
ข้อ.4	น้อย	4	10	8	9	9	12	9	61	12.79	.38
	ปานกลาง	28	34	30	28	27	23	21	191		
	มาก	19	8	14	13	13	14	17	98		
	รวม	51	52	52	50	49	49	47	350		
ข้อ.5	น้อย	0	4	2	2	3	3	2	16	10.43	.58
	ปานกลาง	22	22	28	21	18	27	20	158		
	มาก	30	26	22	28	29	20	26	181		
	รวม	52	52	52	51	50	50	48	355		
ข้อ.6	น้อย	5	6	5	7	9	6	6	44	7.76	.80
	ปานกลาง	33	27	23	22	24	25	22	176		
	มาก	14	19	24	21	18	19	19	134		
	รวม	52	52	52	50	51	50	47	354		
ข้อ.7	น้อย	23	21	17	20	12	13	14	120	13.27	.35
	ปานกลาง	9	11	15	15	18	14	13	95		
	มาก	5	3	8	4	5	6	8	39		
	รวม	37	35	40	39	35	33	35	254		
ข้อ.8	น้อย	7	8	9	6	6	6	10	52	12.78	.39
	ปานกลาง	24	28	27	22	26	32	24	183		
	มาก	20	14	16	22	18	8	13	111		
	รวม	51	50	52	50	50	46	47	346		
ข้อ.9	น้อย	4	6	4	7	11	10	8	50	12.58	.40
	ปานกลาง	25	29	30	24	26	29	26	189		
	มาก	23	17	16	19	14	11	15	115		
	รวม	52	52	50	50	51	50	49	354		
ข้อ.10	น้อย	18	16	18	18	18	15	17	120	9.39	.67
	ปานกลาง	23	29	22	22	24	23	18	161		
	มาก	10	3	11	10	6	7	11	58		
	รวม	51	48	51	50	48	45	46	339		

ตาราง 26 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา								χ^2	P
		ผู้บริหาร	ครู	อบต.	องค์กร ชุมชน	ผู้ปกครอง	ศิษย์ เก่า	ผู้ทรง คุณวุฒิ	รวม		
ข้อ.11	น้อย	2	0	2	1	3	2	0	10	10.35	.59
	ปานกลาง	15	17	21	21	21	20	23	138		
	มาก	35	35	29	29	27	27	26	208		
	รวม	52	52	52	51	51	49	49	356		
ข้อ.12	น้อย	6	11	7	12	13	10	6	65	11.14	.52
	ปานกลาง	32	31	33	26	24	27	23	196		
	มาก	14	10	12	12	11	11	17	87		
	รวม	52	52	52	50	48	48	46	348		
ข้อ.13	น้อย	9	11	7	13	10	7	10	67	7.95	.79
	ปานกลาง	24	28	30	22	23	29	25	181		
	มาก	19	11	15	15	15	11	13	99		
	รวม	52	50	52	50	48	47	48	347		
ข้อ.14	น้อย	0	0	0	1	0	1	0	2	12.31	.42
	ปานกลาง	8	14	13	16	18	14	17	100		
	มาก	44	38	39	34	33	35	32	255		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		
ข้อ.15	น้อย	3	4	3	7	7	3	7	34	10.64	.56
	ปานกลาง	18	18	12	16	17	21	15	117		
	มาก	31	29	34	26	26	23	27	196		
	รวม	52	51	49	49	50	47	49	347		
ข้อ.16	น้อย	16	14	15	11	14	10	15	95	8.72	.73
	ปานกลาง	19	27	23	23	17	21	16	146		
	มาก	12	9	10	11	13	11	17	83		
	รวม	47	50	48	45	44	42	48	324		
ข้อ.17	น้อย	26	23	24	20	20	15	18	146	3.07	.99
	ปานกลาง	15	15	16	13	16	16	14	105		
	มาก	4	3	3	3	2	3	4	22		
	รวม	45	41	43	36	38	34	36	273		
ข้อ.18	น้อย	2	7	5	3	5	7	5	34	17.17	.14
	ปานกลาง	11	14	18	23	21	20	17	124		
	มาก	39	31	29	24	23	22	27	195		
	รวม	52	52	52	50	49	49	49	353		
ข้อ.19	น้อย	2	2	2	5	8	8	4	31	14.61	.26
	ปานกลาง	23	27	20	25	22	22	20	159		
	มาก	26	23	28	20	19	20	25	161		
	รวม	51	52	50	50	49	50	49	351		
ข้อ.20	น้อย	0	0	0	0	1	2	0	3	14.58	.27
	ปานกลาง	7	7	11	10	14	12	11	72		
	มาก	45	45	41	41	36	36	38	282		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		
ข้อ.21	น้อย	17	19	20	19	19	14	16	124	6.41	.89
	ปานกลาง	25	28	26	22	21	27	22	171		
	มาก	9	3	5	5	7	5	7	41		
	รวม	51	50	51	46	47	46	45	336		
ข้อ.22	น้อย	14	17	17	13	16	14	13	104	3.57	.99
	ปานกลาง	29	26	24	27	25	22	24	177		
	มาก	8	6	9	8	6	10	8	55		
	รวม	51	49	50	48	47	46	45	336		
ข้อ.23	น้อย	0	0	0	0	0	2	0	2	26.9**	.00
	ปานกลาง	4	12	10	7	14	16	7	70		
	มาก	48	40	41	44	37	32	42	284		
	รวม	52	52	51	51	51	50	49	356		

ตาราง 26 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับ ปฏิบัติ	สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา								χ^2	P
		ผู้บริหาร	ครู	อบต.	องค์กร ชุมชน	ผู้ปกครอง	ศิษย์ เก่า	ผู้ทรง คุณวุฒิ	รวม		
ข้อ.24	น้อย	2	0	5	4	5	5	1	22	23.29*	.03
	ปานกลาง	6	19	14	17	19	17	18	110		
	มาก	44	33	32	30	25	27	30	221		
	รวม	52	52	51	51	49	49	49	353		
ข้อ.25	น้อย	1	4	2	6	5	0	5	23	14.68	.26
	ปานกลาง	22	29	25	19	23	25	22	165		
	มาก	29	19	24	26	21	25	22	166		
	รวม	52	52	51	51	49	50	49	354		
ข้อ.26	น้อย	1	4	2	4	6	4	6	27	13.99	.30
	ปานกลาง	17	22	24	22	23	27	23	158		
	มาก	34	26	26	24	21	19	20	170		
	รวม	52	52	52	50	50	50	49	355		
ข้อ.27	น้อย	1	3	1	3	4	5	4	21	8.49	.75
	ปานกลาง	19	22	16	16	20	19	16	128		
	มาก	32	27	34	32	26	26	29	206		
	รวม	52	52	51	51	50	50	49	355		
ข้อ.28	น้อย	5	7	5	8	11	13	7	56	18.01	.11
	ปานกลาง	25	31	29	23	31	18	25	182		
	มาก	22	14	17	19	9	19	17	117		
	รวม	52	52	51	50	51	50	49	355		
ข้อ.29	น้อย	0	2	0	1	3	4	1	11	19.99	.07
	ปานกลาง	10	14	19	18	19	22	15	117		
	มาก	42	36	33	32	29	24	33	229		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		
ข้อ.30	น้อย	1	6	5	7	9	6	3	37	14.13	.29
	ปานกลาง	23	28	27	23	24	26	29	180		
	มาก	28	18	19	21	16	17	17	136		
	รวม	52	52	51	51	49	49	49	353		
ข้อ.31	น้อย	0	2	1	2	1	1	0	7	11.63	.48
	ปานกลาง	13	13	16	14	20	22	15	113		
	มาก	39	37	34	34	29	27	34	234		
	รวม	52	52	51	50	50	50	49	354		
ข้อ.32	น้อย	1	0	0	1	2	2	2	8	11.95	.45
	ปานกลาง	18	28	23	15	19	21	19	143		
	มาก	33	24	28	35	30	27	28	205		
	รวม	52	52	51	51	51	50	49	356		
ข้อ.33	น้อย	9	9	14	8	11	15	11	77	11.89	.46
	ปานกลาง	26	36	26	25	27	21	24	185		
	มาก	16	7	11	13	11	9	10	77		
	รวม	51	52	51	46	49	45	45	339		
ข้อ.34	น้อย	7	4	7	9	7	9	11	54	8.06	.78
	ปานกลาง	29	34	29	27	31	23	27	200		
	มาก	16	14	15	14	12	17	11	99		
	รวม	52	52	51	50	50	49	49	353		
ข้อ.35	น้อย	2	1	3	1	2	1	1	11	6.13	.91
	ปานกลาง	16	20	18	17	21	20	13	125		
	มาก	34	31	31	33	28	29	35	221		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		
ข้อ.36	น้อย	6	3	7	3	8	7	6	40	8.71	.73
	ปานกลาง	25	28	27	26	31	26	24	187		
	มาก	21	21	18	21	12	16	19	128		
	รวม	52	52	52	50	51	49	49	355		
ข้อ.37	น้อย	4	2	7	5	7	4	3	32	10.29	.59
	ปานกลาง	23	19	21	17	24	22	17	143		
	มาก	25	31	24	29	20	24	29	182		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		

ตาราง 26 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับ ปฏิบัติ	สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา								χ^2	P
		ผู้บริหาร	ครู	อบต.	องค์กร ชุมชน	ผู้ปกครอง	ศิษย์ เก่า	ผู้ทรง คุณวุฒิ	รวม		
ข้อ.38	น้อย	11	11	10	12	15	15	12	86	10.23	.59
	ปานกลาง	22	26	26	26	19	23	27	169		
	มาก	19	15	14	11	14	8	9	90		
	รวม	52	52	50	49	48	46	48	345		
ข้อ.39	น้อย	13	15	13	15	19	16	13	104	9.78	.64
	ปานกลาง	25	25	28	22	19	22	30	171		
	มาก	13	11	9	13	10	10	5	71		
	รวม	51	51	50	50	48	48	48	346		
ข้อ.40	น้อย	17	12	16	14	21	17	16	113	8.24	.77
	ปานกลาง	24	29	25	23	17	19	24	161		
	มาก	9	11	8	11	8	8	6	61		
	รวม	50	52	49	48	46	44	46	335		
ข้อ.41	น้อย	1	4	4	5	3	7	4	28	10.88	.54
	ปานกลาง	24	25	25	20	29	27	25	175		
	มาก	27	23	23	26	19	16	20	154		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		
ข้อ.42	น้อย	2	3	4	2	7	6	2	26	12.64	.39
	ปานกลาง	23	25	21	16	15	18	18	136		
	มาก	27	24	27	33	29	26	29	195		
	รวม	52	52	52	51	51	50	49	357		
ข้อ.43	น้อย	1		2	1	3	5	4	16	16.77	.16
	ปานกลาง	12	16	21	19	21	19	18	126		
	มาก	39	36	29	31	26	26	27	214		
	รวม	52	52	52	51	50	50	49	356		
ข้อ.44	น้อย	3	7	8	7	9	8	9	51	10.17	.60
	ปานกลาง	22	27	25	21	27	23	19	164		
	มาก	26	18	18	22	14	18	21	137		
	รวม	51	52	51	50	50	49	49	352		
ข้อ.45	น้อย	16	12	8	15	18	17	13	99	11.19	.51
	ปานกลาง	23	31	33	22	23	22	25	179		
	มาก	12	9	9	13	9	11	9	72		
	รวม	51	52	50	50	50	50	47	350		

จากตาราง 26 แสดงว่าสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ และสถานภาพของการเป็นคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาด้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกร/รับ จ้าง	รวม		
ข้อ.1	น้อย	5	2	12	19	4.62	.33
	ปานกลาง	65	40	81	186		
	มาก	48	22	46	116		
	รวม	118	64	139	321		
ข้อ.2	น้อย	43	17	42	102	3.66	.45
	ปานกลาง	45	33	67	145		
	มาก	23	12	25	60		
	รวม	111	62	134	307		
ข้อ.3	น้อย	26	14	26	66	0.52	.97
	ปานกลาง	59	32	69	160		
	มาก	27	16	35	78		
	รวม	112	62	130	304		
ข้อ.4	น้อย	18	10	27	55	5.12	.28
	ปานกลาง	68	41	65	174		
	มาก	31	13	42	86		
	รวม	117	64	134	315		
ข้อ.5	น้อย	5	2	7	14	1.17	.88
	ปานกลาง	49	28	64	141		
	มาก	64	34	67	165		
	รวม	118	64	138	320		
ข้อ.6	น้อย	13	8	21	42	3.81	.43
	ปานกลาง	68	32	63	163		
	มาก	37	24	54	115		
	รวม	118	64	138	320		
ข้อ.7	น้อย	47	21	38	106	9.89*	.04
	ปานกลาง	25	22	41	88		
	มาก	8	5	20	33		
	รวม	80	48	99	227		
ข้อ.8	น้อย	20	11	16	47	2.09	.72
	ปานกลาง	58	32	76	166		
	มาก	36	21	43	100		
	รวม	114	64	135	313		
ข้อ.9	น้อย	13	6	27	46	8.26	.08
	ปานกลาง	61	41	67	169		
	มาก	44	17	43	104		
	รวม	118	64	137	319		
ข้อ.10	น้อย	40	24	49	113	1.55	.82
	ปานกลาง	56	27	57	140		
	มาก	16	12	24	52		
	รวม	112	63	130	305		
ข้อ.11	น้อย	2	2	5	9	2.19	.70
	ปานกลาง	41	26	56	123		
	มาก	75	37	77	189		
	รวม	118	65	138	321		
ข้อ.12	น้อย	21	16	26	63	1.82	.77
	ปานกลาง	68	31	76	175		
	มาก	29	15	33	77		
	รวม	118	62	135	315		
ข้อ.13	น้อย	26	12	25	63	0.73	.95
	ปานกลาง	58	35	70	163		
	มาก	32	17	38	87		
	รวม	116	64	133	313		

ตาราง 27 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว /ค้าขาย	เกษตรกร/รับ จ้าง	รวม		
ข้อ.14	น้อย	0	1	1	2	4.98	.29
	ปานกลาง	28	18	47	93		
	มาก	90	46	91	227		
	รวม	118	65	139	322		
ข้อ.15	น้อย	12	5	12	29	0.93	.92
	ปานกลาง	42	19	48	109		
	มาก	62	37	76	175		
	รวม	116	61	136	313		
ข้อ.16	น้อย	33	21	33	87	4.09	.39
	ปานกลาง	53	20	61	134		
	มาก	23	16	31	70		
	รวม	109	57	125	291		
ข้อ.17	น้อย	56	21	53	130	5.55	.24
	ปานกลาง	33	24	39	96		
	มาก	8	2	12	22		
	รวม	97	47	104	248		
ข้อ.18	น้อย	11	6	12	29	9.64*	.05
	ปานกลาง	30	29	55	114		
	มาก	77	29	70	176		
	รวม	118	64	137	319		
ข้อ.19	น้อย	6	7	15	28	3.45	.49
	ปานกลาง	54	30	60	144		
	มาก	57	27	60	144		
	รวม	117	64	135	316		
ข้อ.20	น้อย	0	0	3	3	10.20*	.04
	ปานกลาง	17	15	37	69		
	มาก	101	50	99	250		
	รวม	118	65	139	322		
ข้อ.21	น้อย	44	23	45	112	0.61	.96
	ปานกลาง	59	32	64	155		
	มาก	12	7	17	36		
	รวม	115	62	126	303		
ข้อ.22	น้อย	39	16	42	97	2.50	.65
	ปานกลาง	57	37	62	156		
	มาก	17	9	23	49		
	รวม	113	62	127	302		
ข้อ.23	น้อย	0	0	2	2	5.88	.21
	ปานกลาง	21	11	35	67		
	มาก	97	54	101	252		
	รวม	118	65	138	321		
ข้อ.24	น้อย	2	5	15	22	12.20*	.02
	ปานกลาง	32	17	47	96		
	มาก	84	42	75	201		
	รวม	118	64	137	319		
ข้อ.25	น้อย	8	5	8	21	0.82	.94
	ปานกลาง	57	27	63	147		
	มาก	53	31	67	151		
	รวม	118	63	138	319		
ข้อ.26	น้อย	9	6	8	23	3.83	.43
	ปานกลาง	45	30	67	142		
	มาก	64	28	63	155		
	รวม	118	64	138	320		
ข้อ.27	น้อย	5	5	10	20	1.32	.86
	ปานกลาง	44	24	50	118		
	มาก	69	36	77	182		
	รวม	118	65	137	320		
ข้อ.28	น้อย	15	8	26	49	2.85	.58
	ปานกลาง	64	32	70	166		
	มาก	39	24	42	105		
	รวม	118	64	138	320		

ตาราง 27 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว /ค้าขาย	เกษตรกร/รับ จ้าง	รวม		
ข้อ.29	น้อย	3	2	6	11	10.92*	.03
	ปานกลาง	28	24	58	110		
	มาก	87	39	75	201		
	รวม	118	65	139	322		
ข้อ.30	น้อย	8	5	19	32	5.39	.25
	ปานกลาง	59	37	68	164		
	มาก	51	23	48	122		
	รวม	118	65	135	318		
ข้อ.31	น้อย	2	3	2	7	7.54	.11
	ปานกลาง	31	23	54	108		
	มาก	85	39	80	204		
	รวม	118	65	136	319		
ข้อ.32	น้อย	2	1	3	6	1.24	.87
	ปานกลาง	53	26	53	132		
	มาก	63	38	82	183		
	รวม	118	65	138	321		
ข้อ.33	น้อย	23	12	36	71	3.38	.49
	ปานกลาง	67	37	64	168		
	มาก	26	13	30	69		
	รวม	116	62	130	308		
ข้อ.34	น้อย	12	11	27	50	5.13	.27
	ปานกลาง	73	37	70	180		
	มาก	33	17	38	88		
	รวม	118	65	135	318		
ข้อ.35	น้อย	3	1	5	9	2.22	.69
	ปานกลาง	38	25	54	117		
	มาก	77	39	80	196		
	รวม	118	65	139	322		
ข้อ.36	น้อย	11	5	22	38	7.34	.12
	ปานกลาง	61	41	63	165		
	มาก	46	19	52	117		
	รวม	118	65	137	320		
ข้อ.37	น้อย	7	8	17	32	3.82	.43
	ปานกลาง	46	25	56	127		
	มาก	65	32	66	163		
	รวม	118	65	139	322		
ข้อ.38	น้อย	26	13	38	77	8.82	.07
	ปานกลาง	57	40	53	150		
	มาก	35	11	37	83		
	รวม	118	64	128	310		
ข้อ.39	น้อย	36	15	48	99	3.98	.41
	ปานกลาง	56	36	57	149		
	มาก	24	12	28	64		
	รวม	116	63	133	312		
ข้อ.40	น้อย	37	19	50	106	5.01	.29
	ปานกลาง	57	34	50	141		
	มาก	22	8	25	55		
	รวม	116	61	125	302		
ข้อ.41	น้อย	7	5	14	26	1.89	.76
	ปานกลาง	57	31	69	157		
	มาก	54	29	56	139		
	รวม	118	65	139	322		
ข้อ.42	น้อย	7	4	13	24	3.17	.53
	ปานกลาง	52	25	48	125		
	มาก	59	36	78	173		
	รวม	118	65	139	322		

ตาราง 27 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว /ค้าขาย	เกษตรกร/รับ จ้าง	รวม		
ข้อ.43	น้อย	1	2	12	15	13.45**	.01
	ปานกลาง	36	27	53	116		
	มาก	81	36	73	190		
	รวม	118	65	138	321		
ข้อ.44	น้อย	14	9	27	50	3.67	.45
	ปานกลาง	57	33	60	150		
	มาก	46	21	50	117		
	รวม	117	63	137	317		
ข้อ.45	น้อย	34	18	41	93	0.30	.99
	ปานกลาง	60	34	65	159		
	มาก	23	13	27	63		
	รวม	117	65	133	315		

จากตาราง 27 แสดงว่า อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของ โรงเรียน และอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะ กรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 18. โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติด ต่องานทุกคน ข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬา ตำบลยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ และข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้ สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความ สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		ประถม ศึกษา	มัธยม - อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูงกว่า	รวม		
ข้อ.1	น้อย	9	6	5	20	5.59	.23
	ปานกลาง	59	72	80	211		
	มาก	40	31	53	124		
	รวม	108	109	138	355		
ข้อ.2	น้อย	30	28	49	107	5.23	.27
	ปานกลาง	52	58	57	167		
	มาก	22	16	27	65		
	รวม	104	102	133	339		
ข้อ.3	น้อย	18	22	31	71	1.53	.82
	ปานกลาง	56	52	66	174		
	มาก	26	30	34	90		
	รวม	100	104	131	335		
ข้อ.4	น้อย	16	21	23	60	3.68	.45
	ปานกลาง	51	61	79	191		
	มาก	36	27	35	98		
	รวม	103	109	137	349		

ตาราง 28 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		ประถม ศึกษา	มัธยม - อาชีวศึกษา	ปริญญาตรี และสูงกว่า	รวม		
ข้อ.5	น้อย	6	4	6	16	3.49	.48
	ปานกลาง	42	56	60	158		
	มาก	59	49	72	180		
	รวม	107	109	138	354		
ข้อ.6	น้อย	13	16	15	44	8.52	.07
	ปานกลาง	43	53	80	176		
	มาก	50	40	43	133		
	รวม	106	109	138	353		
ข้อ.7	น้อย	32	32	56	120	8.28	.08
	ปานกลาง	30	32	33	95		
	มาก	13	17	9	39		
	รวม	75	81	98	254		
ข้อ.8	น้อย	13	13	25	51	4.87	.30
	ปานกลาง	55	63	65	183		
	มาก	38	29	44	111		
	รวม	106	105	134	345		
ข้อ.9	น้อย	21	12	17	50	10.52*	.03
	ปานกลาง	48	71	70	189		
	มาก	37	27	50	114		
	รวม	106	110	137	353		
ข้อ.10	น้อย	42	29	49	120	8.34	.08
	ปานกลาง	38	58	65	161		
	มาก	22	17	19	58		
	รวม	102	104	133	339		
ข้อ.11	น้อย	2	6	2	10	5.73	.22
	ปานกลาง	46	43	49	138		
	มาก	60	60	87	207		
	รวม	108	109	138	355		
ข้อ.12	น้อย	16	23	26	65	1.69	.79
	ปานกลาง	58	60	77	195		
	มาก	29	24	34	87		
	รวม	103	107	137	347		
ข้อ.13	น้อย	17	18	32	67	5.58	.23
	ปานกลาง	51	64	65	180		
	มาก	35	26	38	99		
	รวม	103	108	135	346		
ข้อ.14	น้อย	1	0	1	2	2.54	.64
	ปานกลาง	35	30	35	100		
	มาก	72	80	102	254		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.15	น้อย	11	7	16	34	2.41	.66
	ปานกลาง	32	39	45	116		
	มาก	61	60	75	196		
	รวม	104	106	136	346		
ข้อ.16	น้อย	23	32	39	94	2.55	.64
	ปานกลาง	46	45	55	146		
	มาก	29	23	31	83		
	รวม	98	100	125	323		
ข้อ.17	น้อย	36	44	65	145	2.35	.67
	ปานกลาง	31	35	39	105		
	มาก	7	8	7	22		
	รวม	74	87	111	272		
ข้อ.18	น้อย	6	13	15	34	10.31*	.04
	ปานกลาง	48	39	37	124		
	มาก	52	57	85	194		
	รวม	106	109	137	352		
ข้อ.19	น้อย	13	10	7	30	4.62	.33
	ปานกลาง	47	46	66	159		
	มาก	45	53	63	161		
	รวม	105	109	136	350		

ตาราง 28 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	พฤติกรรมการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		ประภม ศึกษา	มัธยม - อนุปริญญา	ปริญญาตรี และสูงกว่า	รวม		
ข้อ.20	น้อย	3	0	0	3	12.07*	.02
	ปานกลาง	29	21	22	72		
	มาก	76	89	116	281		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.21	น้อย	31	42	50	123	2.59	.63
	ปานกลาง	52	51	68	171		
	มาก	15	10	16	41		
	รวม	98	103	134	335		
ข้อ.22	น้อย	28	32	44	104	1.59	.81
	ปานกลาง	55	53	69	177		
	มาก	15	20	19	54		
	รวม	98	105	132	335		
ข้อ.23	น้อย	0	2	0	2	7.04	.13
	ปานกลาง	22	26	22	70		
	มาก	85	82	116	283		
	รวม	107	110	138	355		
ข้อ.24	น้อย	16	4	2	22	25.56**	.00
	ปานกลาง	38	34	38	110		
	มาก	52	70	98	220		
	รวม	106	108	138	352		
ข้อ.25	น้อย	10	3	9	22	5.54	.24
	ปานกลาง	49	48	68	165		
	มาก	47	58	61	166		
	รวม	106	109	138	353		
ข้อ.26	น้อย	10	4	13	27	7.32	.12
	ปานกลาง	47	58	53	158		
	มาก	50	47	72	169		
	รวม	107	109	138	354		
ข้อ.27	น้อย	11	4	6	21	5.70	.22
	ปานกลาง	35	40	53	128		
	มาก	60	66	79	205		
	รวม	106	110	138	354		
ข้อ.28	น้อย	22	15	19	56	2.67	.62
	ปานกลาง	52	56	73	181		
	มาก	33	38	46	117		
	รวม	107	109	138	354		
ข้อ.29	น้อย	3	5	3	11	6.92	.14
	ปานกลาง	38	43	36	117		
	มาก	67	62	99	228		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.30	น้อย	20	6	11	37	14.44**	.01
	ปานกลาง	45	65	69	179		
	มาก	39	39	58	136		
	รวม	104	110	138	352		
ข้อ.31	น้อย	2	2	3	7	4.61	.33
	ปานกลาง	38	40	35	113		
	มาก	65	68	100	233		
	รวม	105	110	138	353		
ข้อ.32	น้อย	2	4	2	8	3.42	.49
	ปานกลาง	42	39	62	143		
	มาก	63	67	74	204		
	รวม	107	110	138	355		
ข้อ.33	น้อย	26	23	28	77	2.10	.72
	ปานกลาง	50	61	74	185		
	มาก	24	20	32	76		
	รวม	100	104	134	338		
ข้อ.34	น้อย	18	17	19	54	0.56	.96
	ปานกลาง	58	62	79	199		
	มาก	28	31	40	99		
	รวม	104	110	138	352		

ตาราง 28 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา				χ^2	P
		ประถม ศึกษา	มัธยม - ตอนต้น	ปริญญาตรี และสูงกว่า	รวม		
ข้อ.35	น้อย	4	3	4	11	0.64	.96
	ปานกลาง	40	39	46	125		
	มาก	64	68	88	220		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.36	น้อย	19	8	13	40	9.16	.06
	ปานกลาง	48	66	72	186		
	มาก	40	35	53	128		
	รวม	107	109	138	354		
ข้อ.37	น้อย	13	11	8	32	3.22	.52
	ปานกลาง	41	43	59	143		
	มาก	54	56	71	181		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.38	น้อย	27	26	33	86	3.99	.41
	ปานกลาง	42	60	67	169		
	มาก	29	22	38	89		
	รวม	98	108	138	344		
ข้อ.39	น้อย	40	23	41	104	14.77**	.01
	ปานกลาง	37	67	66	170		
	มาก	25	17	29	71		
	รวม	102	107	136	345		
ข้อ.40	น้อย	37	34	42	113	4.90	.29
	ปานกลาง	37	54	69	160		
	มาก	21	15	25	61		
	รวม	95	103	136	334		
ข้อ.41	น้อย	11	8	9	28	1.33	.86
	ปานกลาง	52	53	70	175		
	มาก	45	49	59	153		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.42	น้อย	9	9	8	26	4.67	.32
	ปานกลาง	33	43	60	136		
	มาก	66	58	70	194		
	รวม	108	110	138	356		
ข้อ.43	น้อย	12	3	1	16	20.32**	.00
	ปานกลาง	37	46	43	126		
	มาก	58	61	94	213		
	รวม	107	110	138	355		
ข้อ.44	น้อย	25	9	17	51	15.92**	.00
	ปานกลาง	37	62	65	164		
	มาก	44	37	55	136		
	รวม	106	108	137	351		
ข้อ.45	น้อย	27	28	43	98	2.37	.67
	ปานกลาง	52	62	65	179		
	มาก	23	20	29	72		
	รวม	102	110	137	349		

จากตาราง 28 แสดงว่า วุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในข้อ 9. ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน ข้อ 18. โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน และวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 24. ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาต้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ ข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนา

ชุมชน ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน ข้อ 44. ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน

ตาราง 29 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษากับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน				χ^2	P
		น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม		
ข้อ.1	น้อย	1	3	16	20	1.21	.88
	ปานกลาง	12	38	161	211		
	มาก	8	17	100	125		
	รวม	21	58	277	356		
ข้อ.2	น้อย	2	13	93	108	9.91*	.04
	ปานกลาง	13	28	126	167		
	มาก	6	15	44	65		
	รวม	21	56	263	340		
ข้อ.3	น้อย	3	9	59	71	3.86	.43
	ปานกลาง	9	30	136	175		
	มาก	9	14	67	90		
	รวม	21	53	262	336		
ข้อ.4	น้อย	3	8	50	61	6.24	.18
	ปานกลาง	7	34	150	191		
	มาก	10	13	75	98		
	รวม	20	55	275	350		
ข้อ.5	น้อย	1	4	11	16	1.26	.87
	ปานกลาง	10	25	123	158		
	มาก	9	29	143	181		
	รวม	20	58	277	355		
ข้อ.6	น้อย	1	8	35	44	3.32	.51
	ปานกลาง	9	26	141	176		
	มาก	11	24	99	134		
	รวม	21	58	275	354		
ข้อ.7	น้อย	3	17	100	120	12.61**	.01
	ปานกลาง	11	21	63	95		
	มาก	5	9	25	39		
	รวม	19	47	188	254		
ข้อ.8	น้อย	3	6	43	52	2.29	.68
	ปานกลาง	11	27	145	183		
	มาก	7	22	82	111		
	รวม	21	55	270	346		
ข้อ.9	น้อย	0	13	37	50	7.71	.10
	ปานกลาง	12	25	152	189		
	มาก	8	20	87	115		
	รวม	20	58	276	354		
ข้อ.10	น้อย	2	21	97	120	10.99*	.03
	ปานกลาง	11	24	126	161		
	มาก	8	11	39	58		
	รวม	21	56	262	339		
ข้อ.11	น้อย	3	0	7	10	15.01**	.01
	ปานกลาง	9	28	101	138		
	มาก	9	30	169	208		
	รวม	21	58	277	356		
ข้อ.12	น้อย	2	12	51	65	5.50	.24
	ปานกลาง	11	25	160	196		
	มาก	8	17	62	87		
	รวม	21	54	273	348		

ตาราง 29 (ต่อ)

การสร้างความ สัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน				χ^2	P
		มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม		
ข้อ.13	น้อย	1	10	56	67	3.33	.50
	ปานกลาง	11	28	142	181		
	มาก	8	15	76	99		
	รวม	20	53	274	347		
ข้อ.14	น้อย	0	1	1	2	4.76	.31
	ปานกลาง	9	18	73	100		
	มาก	12	39	204	255		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.15	น้อย	4	5	25	34	8.78	.07
	ปานกลาง	6	28	83	117		
	มาก	11	25	160	196		
	รวม	21	58	268	347		
ข้อ.16	น้อย	2	15	78	95	11.01*	.03
	ปานกลาง	8	28	110	146		
	มาก	11	10	62	83		
	รวม	21	53	250	324		
ข้อ.17	น้อย	2	27	117	146	23.78**	.00
	ปานกลาง	10	15	80	105		
	มาก	6	2	14	22		
	รวม	18	44	211	273		
ข้อ.18	น้อย	1	1	32	34	6.35	.17
	ปานกลาง	9	22	93	124		
	มาก	10	33	152	195		
	รวม	20	56	277	353		
ข้อ.19	น้อย	1	5	25	31	4.87	.30
	ปานกลาง	8	20	131	159		
	มาก	11	33	117	161		
	รวม	20	58	273	351		
ข้อ.20	น้อย	0	3	0	3	28.92**	.00
	ปานกลาง	10	15	47	72		
	มาก	11	40	231	282		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.21	น้อย	3	20	101	124	11.97*	.02
	ปานกลาง	10	28	133	171		
	มาก	7	5	29	41		
	รวม	20	53	263	336		
ข้อ.22	น้อย	1	22	81	104	9.99*	.04
	ปานกลาง	13	26	138	177		
	มาก	6	6	43	55		
	รวม	20	54	262	336		
ข้อ.23	น้อย	1	0	1	2	13.08*	.011
	ปานกลาง	6	17	47	70		
	มาก	14	41	229	284		
	รวม	21	58	277	356		
ข้อ.24	น้อย	2	2	18	22	5.99	.20
	ปานกลาง	9	23	78	110		
	มาก	10	31	180	221		
	รวม	21	56	276	353		
ข้อ.25	น้อย	1	5	17	23	1.93	.75
	ปานกลาง	9	23	133	165		
	มาก	11	30	125	166		
	รวม	21	58	275	354		
ข้อ.26	น้อย	0	6	21	27	3.60	.46
	ปานกลาง	12	27	119	158		
	มาก	9	25	136	170		
	รวม	21	58	276	355		

ตาราง 29 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน				χ^2	P
		มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม		
ข้อ.27	น้อย	1	3	17	21	1.91	.75
	ปานกลาง	10	20	98	128		
	มาก	9	35	162	206		
	รวม	20	58	277	355		
ข้อ.28	น้อย	1	9	46	56	2.86	.58
	ปานกลาง	11	28	143	182		
	มาก	9	21	87	117		
	รวม	21	58	276	355		
ข้อ.29	น้อย	0	3	8	11	4.71	.32
	ปานกลาง	8	24	85	117		
	มาก	13	31	185	229		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.30	น้อย	2	8	27	37	1.08	.90
	ปานกลาง	11	28	141	180		
	มาก	8	20	108	136		
	รวม	21	56	276	353		
ข้อ.31	น้อย	0	0	7	7	10.34*	.04
	ปานกลาง	11	24	78	113		
	มาก	9	34	191	234		
	รวม	20	58	276	354		
ข้อ.32	น้อย	1	0	7	8	2.92	.57
	ปานกลาง	10	22	111	143		
	มาก	10	36	159	205		
	รวม	21	58	277	356		
ข้อ.33	น้อย	1	20	56	77	14.88**	.01
	ปานกลาง	11	22	152	185		
	มาก	9	10	58	77		
	รวม	21	52	266	339		
ข้อ.34	น้อย	1	12	41	54	7.00	.14
	ปานกลาง	10	28	162	200		
	มาก	10	16	73	99		
	รวม	21	56	276	353		
ข้อ.35	น้อย	3	1	7	11	10.89*	.03
	ปานกลาง	9	20	96	125		
	มาก	9	37	175	221		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.36	น้อย	2	8	30	40	5.23	.26
	ปานกลาง	8	25	154	187		
	มาก	11	24	93	128		
	รวม	21	57	277	355		
ข้อ.37	น้อย	2	5	25	32	.11	.99
	ปานกลาง	9	23	111	143		
	มาก	10	30	142	182		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.38	น้อย	2	19	65	86	14.66**	.01
	ปานกลาง	7	28	134	169		
	มาก	10	6	74	90		
	รวม	19	53	273	345		
ข้อ.39	น้อย	2	23	79	104	12.70*	.013
	ปานกลาง	9	24	138	171		
	มาก	9	8	54	71		
	รวม	20	55	271	346		
ข้อ.40	น้อย	3	24	86	113	24.08**	.00
	ปานกลาง	7	17	137	161		
	มาก	11	10	40	61		
	รวม	21	51	263	335		

ตาราง 29 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน				χ^2	P
		มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม		
ข้อ.41	น้อย	1	3	24	28	4.30	.37
	ปานกลาง	8	34	133	175		
	มาก	12	21	121	154		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.42	น้อย	0	4	22	26	4.52	.34
	ปานกลาง	8	17	111	136		
	มาก	13	37	145	195		
	รวม	21	58	278	357		
ข้อ.43	น้อย	1	5	10	16	4.93	.29
	ปานกลาง	8	15	103	126		
	มาก	11	38	165	214		
	รวม	20	58	278	356		
ข้อ.44	น้อย	3	10	38	51	1.42	.84
	ปานกลาง	8	25	131	164		
	มาก	10	23	104	137		
	รวม	21	58	273	352		
ข้อ.45	น้อย	2	18	79	99	23.82**	.00
	ปานกลาง	6	30	143	179		
	มาก	13	9	50	72		
	รวม	21	57	272	350		

จากตาราง 29 แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนทางสื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่น เช่น วิทยุ สถานีตำรวจ อบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน ข้อ 33. โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 45. ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน และความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2. โรงเรียนจัดทำและแจกเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชน ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 21. โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสละทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาประจำปีโรงเรียน ฯลฯ และข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แผนงาน/โครงการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน งบประมาณที่ได้รับ การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ โดยใช้ χ^2 -test ดังปรากฏในตาราง 30-34

ตาราง 30 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน				χ^2	P
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม		
ข้อ.1	น้อย	10	8	2	20	4.49	.34
	ปานกลาง	100	75	36	211		
	มาก	46	54	25	125		
	รวม	156	137	63	356		
ข้อ.2	น้อย	40	48	20	108	6.21	.18
	ปานกลาง	82	59	26	167		
	มาก	25	24	16	65		
	รวม	147	131	62	340		
ข้อ.3	น้อย	31	26	14	71	11.64*	.02
	ปานกลาง	84	63	28	175		
	มาก	24	46	20	90		
	รวม	139	135	62	336		
ข้อ.4	น้อย	23	27	11	61	10.28*	.04
	ปานกลาง	97	62	32	191		
	มาก	32	47	19	98		
	รวม	152	136	62	350		
ข้อ.5	น้อย	10	5	1	16	5.11	.28
	ปานกลาง	74	60	24	158		
	มาก	72	72	37	181		
	รวม	156	137	62	355		
ข้อ.6	น้อย	14	19	11	44	8.05	.09
	ปานกลาง	85	69	22	176		
	มาก	57	48	29	134		
	รวม	156	136	62	354		
ข้อ.7	น้อย	57	47	16	120	15.40**	.00
	ปานกลาง	38	46	11	95		
	มาก	14	11	14	39		
	รวม	109	104	41	254		
ข้อ.8	น้อย	29	11	12	52	13.41**	.01
	ปานกลาง	84	75	24	183		
	มาก	39	46	26	111		
	รวม	152	132	62	346		
ข้อ.9	น้อย	25	17	8	50	6.92	.14
	ปานกลาง	82	66	41	189		
	มาก	48	53	14	115		
	รวม	155	136	63	354		
ข้อ.10	น้อย	58	40	22	120	5.95	.20
	ปานกลาง	67	69	25	161		
	มาก	20	23	15	58		
	รวม	145	132	62	339		
ข้อ.11	น้อย	7	1	2	10	17.38**	.00
	ปานกลาง	76	44	18	138		
	มาก	73	92	43	208		
	รวม	156	137	63	356		
ข้อ.12	น้อย	28	18	19	65	18.74**	.00
	ปานกลาง	81	92	23	196		
	มาก	41	25	21	87		
	รวม	150	135	63	348		
ข้อ.13	น้อย	24	31	12	67	3.98	.41
	ปานกลาง	86	63	32	181		
	มาก	39	42	18	99		
	รวม	149	136	62	347		

ตาราง 30 (ต่อ)

การสร้างความ สัมพันธชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน				χ^2	P
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม		
ข้อ.14	น้อย	1	1	0	2	10.54*	.03
	ปานกลาง	57	30	13	100		
	มาก	98	107	50	255		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.15	น้อย	23	8	3	34	20.14**	.00
	ปานกลาง	59	45	13	117		
	มาก	67	84	45	196		
	รวม	149	137	61	347		
ข้อ.16	น้อย	51	32	12	95	18.84**	.00
	ปานกลาง	68	53	25	146		
	มาก	20	39	24	83		
	รวม	139	124	61	324		
ข้อ.17	น้อย	62	62	22	146	12.11*	.02
	ปานกลาง	46	39	20	105		
	มาก	5	7	10	22		
	รวม	113	108	52	273		
ข้อ.18	น้อย	20	11	3	34	6.74	.15
	ปานกลาง	57	42	25	124		
	มาก	77	84	34	195		
	รวม	154	137	62	353		
ข้อ.19	น้อย	16	11	4	31	6.94	.14
	ปานกลาง	78	50	31	159		
	มาก	62	72	27	161		
	รวม	156	133	62	351		
ข้อ.20	น้อย	3	0	0	3	5.82	.21
	ปานกลาง	36	26	10	72		
	มาก	117	112	53	282		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.21	น้อย	55	46	23	124	8.68	.07
	ปานกลาง	77	69	25	171		
	มาก	13	14	14	41		
	รวม	145	129	62	336		
ข้อ.22	น้อย	46	36	22	104	10.24*	.04
	ปานกลาง	87	68	22	177		
	มาก	18	21	16	55		
	รวม	151	125	60	336		
ข้อ.23	น้อย	1	1	0	2	0.51	.97
	ปานกลาง	31	26	13	70		
	มาก	124	110	50	284		
	รวม	156	137	63	356		
ข้อ.24	น้อย	5	15	2	22	8.54	.07
	ปานกลาง	49	41	20	110		
	มาก	100	81	40	221		
	รวม	154	137	62	353		
ข้อ.25	น้อย	14	6	3	23	7.98	.09
	ปานกลาง	77	66	22	165		
	มาก	64	65	37	166		
	รวม	155	137	62	354		
ข้อ.26	น้อย	13	9	5	27	2.63	.62
	ปานกลาง	73	62	23	158		
	มาก	69	66	35	170		
	รวม	155	137	63	355		
ข้อ.27	น้อย	7	9	5	21	26.26**	.00
	ปานกลาง	79	32	17	128		
	มาก	70	96	40	206		
	รวม	156	137	62	355		
ข้อ.28	น้อย	26	23	7	56	3.77	.44
	ปานกลาง	85	66	31	182		
	มาก	44	48	25	117		
	รวม	155	137	63	355		

ตาราง 30 (ต่อ)

การสร้างความ สัมพันธชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน				χ^2	P
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม		
ข้อ.29	น้อย	6	2	3	11	3.19	.53
	ปานกลาง	55	44	18	117		
	มาก	95	92	42	229		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.30	น้อย	16	18	3	37	17.88**	.00
	ปานกลาง	90	68	22	180		
	มาก	48	50	38	136		
	รวม	154	136	63	353		
ข้อ.31	น้อย	5	2	0	7	14.54**	.01
	ปานกลาง	58	46	9	113		
	มาก	93	88	53	234		
	รวม	156	136	62	354		
ข้อ.32	น้อย	2	5	1	8	15.97**	.00
	ปานกลาง	80	45	18	143		
	มาก	74	87	44	205		
	รวม	156	137	63	356		
ข้อ.33	น้อย	36	30	11	77	3.38	.49
	ปานกลาง	83	70	32	185		
	มาก	29	29	19	77		
	รวม	148	129	62	339		
ข้อ.34	น้อย	24	21	9	54	2.70	.61
	ปานกลาง	93	71	36	200		
	มาก	37	44	18	99		
	รวม	154	136	63	353		
ข้อ.35	น้อย	7	3	1	11	9.52*	.05
	ปานกลาง	64	37	24	125		
	มาก	85	98	38	221		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.36	น้อย	17	19	4	40	3.86	.43
	ปานกลาง	87	67	33	187		
	มาก	51	51	26	128		
	รวม	155	137	63	355		
ข้อ.37	น้อย	12	17	3	32	4.41	.35
	ปานกลาง	64	50	29	143		
	มาก	80	71	31	182		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.38	น้อย	43	33	10	86	12.21*	.02
	ปานกลาง	76	54	39	169		
	มาก	32	45	13	90		
	รวม	151	132	62	345		
ข้อ.39	น้อย	52	37	15	104	5.23	.27
	ปานกลาง	78	61	32	171		
	มาก	24	33	14	71		
	รวม	154	131	61	346		
ข้อ.40	น้อย	63	35	15	113	12.45*	.014
	ปานกลาง	65	67	29	161		
	มาก	20	24	17	61		
	รวม	148	126	61	335		
ข้อ.41	น้อย	11	12	5	28	12.71*	.013
	ปานกลาง	92	53	30	175		
	มาก	53	73	28	154		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.42	น้อย	14	10	2	26	9.50*	.05
	ปานกลาง	68	41	27	136		
	มาก	74	87	34	195		
	รวม	156	138	63	357		
ข้อ.43	น้อย	7	9	0	16	5.65	.23
	ปานกลาง	60	46	20	126		
	มาก	89	83	42	214		
	รวม	156	138	62	356		

ตาราง 30 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน				χ^2	P
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม		
ข้อ.44	น้อย	25	16	10	51	1.16	.89
	ปานกลาง	70	65	29	164		
	มาก	61	52	24	137		
	รวม	156	133	63	352		
ข้อ.45	น้อย	49	36	14	99	1.75	.78
	ปานกลาง	76	71	32	179		
	มาก	31	27	14	72		
	รวม	156	134	60	350		

จากตาราง 30 แสดงว่า ขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนและคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 8. โรงเรียนจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 15. โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะเก้าอี้ และอื่นๆ เพื่อใช้ในการประชุม อบรมของชุมชน ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 27. ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ ข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสละทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ และขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 4. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ข้อ 22. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 41. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผนและพัฒนากิจการการศึกษา และข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการให้บริการชุมชนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์			χ^2	P
		มี 1-2 ประเภท ให้บริการชุมชน	มี 3 ประเภทขึ้นไป ให้บริการชุมชน	รวม		
ข้อ.1	น้อย	12	8	20	19.21**	.00
	ปานกลาง	75	136	211		
	มาก	23	102	125		
	รวม	110	246	356		
ข้อ.2	น้อย	34	74	108	1.69	.43
	ปานกลาง	52	115	167		
	มาก	15	50	65		
	รวม	101	239	340		
ข้อ.3	น้อย	24	47	71	21.71**	.00
	ปานกลาง	61	114	175		
	มาก	8	82	90		
	รวม	93	243	336		
ข้อ.4	น้อย	25	36	61	10.04**	.01
	ปานกลาง	66	125	191		
	มาก	19	79	98		
	รวม	110	240	350		
ข้อ.5	น้อย	10	6	16	22.68**	.00
	ปานกลาง	63	95	158		
	มาก	37	144	181		
	รวม	110	245	355		
ข้อ.6	น้อย	16	28	44	5.95	.051
	ปานกลาง	62	114	176		
	มาก	31	103	134		
	รวม	109	245	354		
ข้อ.7	น้อย	45	75	120	6.08*	.05
	ปานกลาง	26	69	95		
	มาก	7	32	39		
	รวม	78	176	254		
ข้อ.8	น้อย	20	32	52	4.448	.11
	ปานกลาง	59	124	183		
	มาก	26	85	111		
	รวม	105	241	346		
ข้อ.9	น้อย	23	27	50	7.247*	.03
	ปานกลาง	56	133	189		
	มาก	29	86	115		
	รวม	108	246	354		
ข้อ.10	น้อย	40	80	120	1.115	.57
	ปานกลาง	45	116	161		
	มาก	16	42	58		
	รวม	101	238	339		
ข้อ.11	น้อย	5	5	10	18.31**	.00
	ปานกลาง	59	79	138		
	มาก	46	162	208		
	รวม	110	246	356		
ข้อ.12	น้อย	16	49	65	8.07*	.02
	ปานกลาง	71	125	196		
	มาก	18	69	87		
	รวม	105	243	348		
ข้อ.13	น้อย	24	43	67	13.52**	.00
	ปานกลาง	66	115	181		
	มาก	16	83	99		
	รวม	106	241	347		
ข้อ.14	น้อย	1	1	2	27.25**	.00
	ปานกลาง	51	49	100		
	มาก	58	197	255		
	รวม	110	247	357		

ตาราง 31 (ต่อ)

การสร้างความ สัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์			χ^2	P
		มี 1-2 ประเภท ไว้บริการชุมชน	มี 3 ประเภทขึ้นไป ไว้บริการชุมชน	รวม		
ข้อ.15	น้อย	16	18	34	31.53**	.00
	ปานกลาง	53	64	117		
	มาก	35	161	196		
	รวม	104	243	347		
ข้อ.16	น้อย	33	62	95	7.32*	.03
	ปานกลาง	42	104	146		
	มาก	14	69	83		
	รวม	89	235	324		
ข้อ.17	น้อย	48	98	146	4.49	.11
	ปานกลาง	26	79	105		
	มาก	3	19	22		
	รวม	77	196	273		
ข้อ.18	น้อย	19	15	34	13.74**	.00
	ปานกลาง	40	84	124		
	มาก	48	147	195		
	รวม	107	246	353		
ข้อ.19	น้อย	10	21	31	9.85**	.01
	ปานกลาง	60	99	159		
	มาก	35	126	161		
	รวม	105	246	351		
ข้อ.20	น้อย	0	3	3	3.10	.21
	ปานกลาง	27	45	72		
	มาก	83	199	282		
	รวม	110	247	357		
ข้อ.21	น้อย	44	80	124	6.32*	.04
	ปานกลาง	53	118	171		
	มาก	6	35	41		
	รวม	103	233	336		
ข้อ.22	น้อย	42	62	104	6.59*	.04
	ปานกลาง	49	128	177		
	มาก	13	42	55		
	รวม	104	232	336		
ข้อ.23	น้อย	1	1	2	6.62*	.04
	ปานกลาง	30	40	70		
	มาก	78	206	284		
	รวม	109	247	356		
ข้อ.24	น้อย	9	13	22	5.23	.07
	ปานกลาง	40	70	110		
	มาก	57	164	221		
	รวม	106	247	353		
ข้อ.25	น้อย	8	15	23	3.13	.21
	ปานกลาง	57	108	165		
	มาก	43	123	166		
	รวม	108	246	354		
ข้อ.26	น้อย	11	16	27	2.52	.28
	ปานกลาง	51	107	158		
	มาก	46	124	170		
	รวม	108	247	355		
ข้อ.27	น้อย	7	14	21	8.52*	.014
	ปานกลาง	51	77	128		
	มาก	51	155	206		
	รวม	109	246	355		
ข้อ.28	น้อย	26	30	56	9.76**	.01
	ปานกลาง	55	127	182		
	มาก	27	90	117		
	รวม	108	247	355		
ข้อ.29	น้อย	3	8	11	2.88	.24
	ปานกลาง	43	74	117		
	มาก	64	165	229		
	รวม	110	247	357		

ตาราง 31 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์			χ^2	P
		มี 1-2 ประเภท ไว้บริการชุมชน	มี 3 ประเภทขึ้นไป ไว้บริการชุมชน	รวม		
ข้อ.30	น้อย	14	23	37	15.54**	.00
	ปานกลาง	69	111	180		
	มาก	25	111	136		
	รวม	108	245	353		
ข้อ.31	น้อย	6	1	7	19.67**	.00
	ปานกลาง	46	67	113		
	มาก	57	177	234		
	รวม	109	245	354		
ข้อ.32	น้อย	2	6	8	9.61**	.01
	ปานกลาง	57	86	143		
	มาก	50	155	205		
	รวม	109	247	356		
ข้อ.33	น้อย	38	39	77	18.77**	.00
	ปานกลาง	47	138	185		
	มาก	16	61	77		
	รวม	101	238	339		
ข้อ.34	น้อย	17	37	54	5.08	.08
	ปานกลาง	70	130	200		
	มาก	22	77	99		
	รวม	109	244	353		
ข้อ.35	น้อย	5	6	11	5.97	.051
	ปานกลาง	47	78	125		
	มาก	58	163	221		
	รวม	110	247	357		
ข้อ.36	น้อย	12	28	40	2.56	.28
	ปานกลาง	64	123	187		
	มาก	33	95	128		
	รวม	109	246	355		
ข้อ.37	น้อย	8	24	32	3.53	.17
	ปานกลาง	52	91	143		
	มาก	50	132	182		
	รวม	110	247	357		
ข้อ.38	น้อย	44	42	86	22.94**	.00
	ปานกลาง	45	124	169		
	มาก	18	72	90		
	รวม	107	238	345		
ข้อ.39	น้อย	44	60	104	12.33**	.00
	ปานกลาง	48	123	171		
	มาก	13	58	71		
	รวม	105	241	346		
ข้อ.40	น้อย	47	66	113	11.47**	.00
	ปานกลาง	42	119	161		
	มาก	12	49	61		
	รวม	101	234	335		
ข้อ.41	น้อย	10	18	28	8.33*	.02
	ปานกลาง	65	110	175		
	มาก	35	119	154		
	รวม	110	247	357		
ข้อ.42	น้อย	11	15	26	9.25**	.01
	ปานกลาง	52	84	136		
	มาก	47	148	195		
	รวม	110	247	357		
ข้อ.43	น้อย	3	13	16	4.35	.11
	ปานกลาง	47	79	126		
	มาก	60	154	214		
	รวม	110	246	356		
ข้อ.44	น้อย	15	36	51	5.66	.06
	ปานกลาง	59	105	164		
	มาก	32	105	137		
	รวม	106	246	352		

ตาราง 31 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์			χ^2	P
		มี 1-2 ประเภท ไว้บริการชุมชน	มี 3 ประเภทขึ้นไป ไว้บริการชุมชน	รวม		
ข้อ 45	น้อย	36	63	99	2.61	.27
	ปานกลาง	54	125	179		
	มาก	18	54	72		
	รวม	108	242	350		

จากตาราง 31 แสดงว่า อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 4. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ข้อ 5. โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 13. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ข้อ 15. โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะ เก้าอี้ และอื่นๆ เพื่อใช้ในงานประชุม อบรมของชุมชน ข้อ 18. โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อวอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน ข้อ 19. ครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน ข้อ 28. ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรม สัมมนาต่างๆ ของชุมชน ข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ ข้อ 33. โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ และขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 7. โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนและคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 9. ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 21. โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 22. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 27. ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกรและดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาประจำปีโรงเรียน ฯลฯ และข้อ 41. คณะ

กรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน เพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชนกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน			χ^2	P
		ไม่มี	มี	รวม		
ข้อ.1	น้อย	2	14	16	2.10	.35
	ปานกลาง	8	178	186		
	มาก	6	114	120		
	รวม	16	306	322		
ข้อ.2	น้อย	7	93	100	2.58	.28
	ปานกลาง	4	144	148		
	มาก	3	57	60		
	รวม	14	294	308		
ข้อ.3	น้อย	6	57	63	3.83	.15
	ปานกลาง	5	150	155		
	มาก	4	83	87		
	รวม	15	290	305		
ข้อ.4	น้อย	4	45	49	2.69	.26
	ปานกลาง	8	168	176		
	มาก	2	89	91		
	รวม	14	302	316		
ข้อ.5	น้อย	2	10	12	4.98	.08
	ปานกลาง	4	134	138		
	มาก	9	162	171		
	รวม	15	306	321		
ข้อ.6	น้อย	9	33	42	27.72**	.00
	ปานกลาง	3	152	155		
	มาก	4	119	123		
	รวม	16	304	320		
ข้อ.7	น้อย	3	104	107	0.71	.70
	ปานกลาง	4	84	88		
	มาก	2	34	36		
	รวม	9	222	231		
ข้อ.8	น้อย	3	44	47	0.73	.69
	ปานกลาง	6	159	165		
	มาก	5	96	101		
	รวม	14	299	313		
ข้อ.9	น้อย	7	36	43	14.16**	.00
	ปานกลาง	4	165	169		
	มาก	5	106	111		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.10	น้อย	6	97	103	0.96	.62
	ปานกลาง	5	145	150		
	มาก	2	50	52		
	รวม	13	292	305		
ข้อ.11	น้อย	1	8	9	3.86	.15
	ปานกลาง	9	110	119		
	มาก	6	188	194		
	รวม	16	306	322		
ข้อ.12	น้อย	7	54	61	10.39**	.01
	ปานกลาง	4	171	175		
	มาก	2	78	80		
	รวม	13	303	316		
ข้อ.13	น้อย	8	52	60	16.68**	.00
	ปานกลาง	1	157	158		
	มาก	5	92	97		
	รวม	14	301	315		

ตาราง 32 (ต่อ)

การสร้างความ สัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน			χ^2	P
		ไม่มี	มี	รวม		
ข้อ.14	น้อย	1	0	1	19.25**	.00
	ปานกลาง	4	79	83		
	มาก	11	228	239		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.15	น้อย	2	25	27	1.42	.49
	ปานกลาง	6	101	107		
	มาก	6	174	180		
	รวม	14	300	314		
ข้อ.16	น้อย	6	81	87	3.33	.19
	ปานกลาง	3	130	133		
	มาก	5	70	75		
	รวม	14	281	295		
ข้อ.17	น้อย	8	122	130	7.29*	.03
	ปานกลาง	0	98	98		
	มาก	2	19	21		
	รวม	10	239	249		
ข้อ.18	น้อย	1	28	29	3.43	.18
	ปานกลาง	8	102	110		
	มาก	5	177	182		
	รวม	14	307	321		
ข้อ.19	น้อย	1	27	28	5.67	.06
	ปานกลาง	11	129	140		
	มาก	3	148	151		
	รวม	15	304	319		
ข้อ.20	น้อย	1	2	3	7.38*	.03
	ปานกลาง	5	54	59		
	มาก	10	251	261		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.21	น้อย	8	103	111	8.24*	.02
	ปานกลาง	1	153	154		
	มาก	2	38	40		
	รวม	11	294	305		
ข้อ.22	น้อย	7	82	89	3.14	.21
	ปานกลาง	5	159	164		
	มาก	2	50	52		
	รวม	14	291	305		
ข้อ.23	น้อย	1	1	2	10.66**	.01
	ปานกลาง	5	56	61		
	มาก	10	250	260		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.24	น้อย	1	18	19	2.44	.30
	ปานกลาง	7	87	94		
	มาก	7	201	208		
	รวม	15	306	321		
ข้อ.25	น้อย	2	19	21	1.16	.56
	ปานกลาง	6	140	146		
	มาก	8	147	155		
	รวม	16	306	322		
ข้อ.26	น้อย	3	19	22	5.02	.08
	ปานกลาง	8	128	136		
	มาก	5	159	164		
	รวม	16	306	322		
ข้อ.27	น้อย	2	18	20	1.78	.41
	ปานกลาง	6	107	113		
	มาก	7	182	189		
	รวม	15	307	322		
ข้อ.28	น้อย	4	46	50	3.78	.15
	ปานกลาง	10	152	162		
	มาก	2	108	110		
	รวม	16	306	322		

ตาราง 32 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน			χ^2	P
		ไม่มี	มี	รวม		
ข้อ.29	น้อย	2	9	11	8.33*	.02
	ปานกลาง	8	90	98		
	มาก	6	208	214		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.30	น้อย	5	28	33	8.35*	.02
	ปานกลาง	5	153	158		
	มาก	6	124	130		
	รวม	16	305	321		
ข้อ.31	น้อย	1	5	6	2.70	.26
	ปานกลาง	3	98	101		
	มาก	10	204	214		
	รวม	14	307	321		
ข้อ.32	น้อย	1	7	8	1.30	.52
	ปานกลาง	7	118	125		
	มาก	8	182	190		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.33	น้อย	3	65	68	0.47	.79
	ปานกลาง	6	162	168		
	มาก	4	69	73		
	รวม	13	296	309		
ข้อ.34	น้อย	1	46	47	3.88	.14
	ปานกลาง	12	165	177		
	มาก	2	94	96		
	รวม	15	305	320		
ข้อ.35	น้อย	0	8	8	2.35	.31
	ปานกลาง	3	106	109		
	มาก	13	193	206		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.36	น้อย	1	34	35	0.59	.74
	ปานกลาง	9	155	164		
	มาก	5	117	122		
	รวม	15	306	321		
ข้อ.37	น้อย	1	29	30	.81	.67
	ปานกลาง	5	121	126		
	มาก	10	157	167		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.38	น้อย	5	69	74	1.65	.44
	ปานกลาง	5	147	152		
	มาก	3	84	87		
	รวม	13	300	313		
ข้อ.39	น้อย	10	80	90	13.97**	.00
	ปานกลาง	1	155	156		
	มาก	4	63	67		
	รวม	15	298	313		
ข้อ.40	น้อย	8	90	98	5.11	.08
	ปานกลาง	3	145	148		
	มาก	3	55	58		
	รวม	14	290	304		
ข้อ.41	น้อย	1	22	23	1.58	.45
	ปานกลาง	10	143	153		
	มาก	5	142	147		
	รวม	16	307	323		
ข้อ.42	น้อย	0	21	21	2.94	.23
	ปานกลาง	4	118	122		
	มาก	12	168	180		
	รวม	16	307	323		

ตาราง 32 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน			χ^2	P
		ไม่มี	มี	รวม		
ข้อ.43	น้อย	2	11	13	5.52	.06
	ปานกลาง	2	105	107		
	มาก	11	191	202		
	รวม	15	307	322		
ข้อ.44	น้อย	5	35	40	5.69	.06
	ปานกลาง	7	143	150		
	มาก	4	124	128		
	รวม	16	302	318		
ข้อ.45	น้อย	6	81	87	1.33	.51
	ปานกลาง	6	157	163		
	มาก	3	66	69		
	รวม	15	304	319		

จากตาราง 32 แสดงว่า แผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 6. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและเกียรติประวัติของโรงเรียนข้อ 9. ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 13. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อ 14. โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน และแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน ข้อ 21. โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ ต่อด้านยาเสพติด และข้อ 30. โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	งบประมาณ			χ^2	P
		ไม่ได้จัดสรร	จัดสรร	รวม		
ข้อ.1	น้อย	11	5	16	7.17*	.03
	ปานกลาง	122	45	167		
	มาก	64	47	111		
	รวม	197	97	294		
ข้อ.2	น้อย	66	25	91	2.82	.25
	ปานกลาง	86	52	138		
	มาก	37	16	53		
	รวม	189	93	282		
ข้อ.3	น้อย	45	11	56	14.81**	.00
	ปานกลาง	98	44	142		
	มาก	40	40	80		
	รวม	183	95	278		
ข้อ.4	น้อย	33	12	45	1.40	.49
	ปานกลาง	107	52	159		
	มาก	53	31	84		
	รวม	193	95	288		
ข้อ.5	น้อย	9	1	10	3.17	.21
	ปานกลาง	81	46	127		
	มาก	107	49	156		
	รวม	197	96	293		
ข้อ.6	น้อย	31	7	38	17.66**	.00
	ปานกลาง	104	35	139		
	มาก	61	54	115		
	รวม	196	96	292		
ข้อ.7	น้อย	61	35	96	4.04	.13
	ปานกลาง	56	23	79		
	มาก	18	17	35		
	รวม	135	75	210		
ข้อ.8	น้อย	32	10	42	4.33	.12
	ปานกลาง	104	46	150		
	มาก	56	38	94		
	รวม	192	94	286		
ข้อ.9	น้อย	28	6	34	4.79	.09
	ปานกลาง	97	57	154		
	มาก	72	34	106		
	รวม	197	97	294		
ข้อ.10	น้อย	63	33	96	0.10	.95
	ปานกลาง	90	44	134		
	มาก	34	16	50		
	รวม	187	93	280		
ข้อ.11	น้อย	4	2	6	4.25	.12
	ปานกลาง	80	27	107		
	มาก	114	67	181		
	รวม	198	96	294		
ข้อ.12	น้อย	42	12	54	17.03**	.00
	ปานกลาง	118	45	163		
	มาก	35	38	73		
	รวม	195	95	290		
ข้อ.13	น้อย	45	11	56	6.92*	.03
	ปานกลาง	99	50	149		
	มาก	49	34	83		
	รวม	193	95	288		
ข้อ.14	น้อย	0	0	0	1.71	.19
	ปานกลาง	49	31	80		
	มาก	149	66	215		
	รวม	198	97	295		
ข้อ.15	น้อย	15	11	26	1.56	.46
	ปานกลาง	66	28	94		
	มาก	108	57	165		
	รวม	189	96	285		

ตาราง 33 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	งบประมาณ			χ^2	P
		ไม่ได้จัดสรร	จัดสรร	รวม		
ข้อ.16	น้อย	60	16	76	9.80**	.01
	ปานกลาง	71	53	124		
	มาก	44	24	68		
	รวม	175	93	268		
ข้อ.17	น้อย	82	34	116	6.07*	.05
	ปานกลาง	59	33	92		
	มาก	8	11	19		
	รวม	149	78	227		
ข้อ.18	น้อย	22	6	28	1.88	.39
	ปานกลาง	67	36	103		
	มาก	108	54	162		
	รวม	197	96	293		
ข้อ.19	น้อย	21	4	25	4.18	.12
	ปานกลาง	91	44	135		
	มาก	82	48	130		
	รวม	194	96	290		
ข้อ.20	น้อย	2	0	2	2.37	.31
	ปานกลาง	37	13	50		
	มาก	159	84	243		
	รวม	198	97	295		
ข้อ.21	น้อย	71	25	96	4.11	.13
	ปานกลาง	98	51	149		
	มาก	19	15	34		
	รวม	188	91	279		
ข้อ.22	น้อย	63	19	82	7.47*	.02
	ปานกลาง	96	53	149		
	มาก	26	22	48		
	รวม	185	94	279		
ข้อ.23	น้อย	2	0	2	1.11	.58
	ปานกลาง	35	19	54		
	มาก	160	78	238		
	รวม	197	97	294		
ข้อ.24	น้อย	9	9	18	2.47	.29
	ปานกลาง	62	29	91		
	มาก	125	59	184		
	รวม	196	97	293		
ข้อ.25	น้อย	12	4	16	2.23	.33
	ปานกลาง	97	41	138		
	มาก	88	52	140		
	รวม	197	97	294		
ข้อ.26	น้อย	15	6	21	10.12**	.01
	ปานกลาง	98	30	128		
	มาก	85	60	145		
	รวม	198	96	294		
ข้อ.27	น้อย	13	6	19	3.31	.19
	ปานกลาง	76	27	103		
	มาก	108	63	171		
	รวม	197	96	293		
ข้อ.28	น้อย	40	5	45	11.69**	.00
	ปานกลาง	94	58	152		
	มาก	63	33	96		
	รวม	197	96	293		
ข้อ.29	น้อย	6	4	10	6.69*	.04
	ปานกลาง	70	20	90		
	มาก	122	73	195		
	รวม	198	97	295		

ตาราง 33 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	งบประมาณ			χ^2	P
		ไม่ได้จัดสรร	จัดสรร	รวม		
ข้อ.30	น้อย	17	14	31	2.43	.29
	ปานกลาง	104	46	150		
	มาก	74	37	111		
	รวม	195	97	292		
ข้อ.31	น้อย	4	2	6	1.80	.41
	ปานกลาง	64	24	88		
	มาก	128	70	198		
	รวม	196	96	292		
ข้อ.32	น้อย	2	4	6	8.24*	.02
	ปานกลาง	86	28	114		
	มาก	109	65	174		
	รวม	197	97	294		
ข้อ.33	น้อย	44	17	61	1.09	.58
	ปานกลาง	103	54	157		
	มาก	41	23	64		
	รวม	188	94	282		
ข้อ.34	น้อย	34	10	44	3.07	.22
	ปานกลาง	106	54	160		
	มาก	54	33	87		
	รวม	194	97	291		
ข้อ.35	น้อย	6	1	7	2.24	.33
	ปานกลาง	62	37	99		
	มาก	130	59	189		
	รวม	198	97	295		
ข้อ.36	น้อย	25	9	34	1.82	.40
	ปานกลาง	96	55	151		
	มาก	76	33	109		
	รวม	197	97	294		
ข้อ.37	น้อย	19	10	29	.04	.98
	ปานกลาง	80	39	119		
	มาก	99	48	147		
	รวม	198	97	295		
ข้อ.38	น้อย	49	18	67	5.99*	.05
	ปานกลาง	97	41	138		
	มาก	45	35	80		
	รวม	191	94	285		
ข้อ.39	น้อย	65	21	86	7.93*	.02
	ปานกลาง	95	46	141		
	มาก	32	28	60		
	รวม	192	95	287		
ข้อ.40	น้อย	64	21	85	6.09*	.05
	ปานกลาง	91	51	142		
	มาก	27	22	49		
	รวม	182	94	276		
ข้อ.41	น้อย	16	5	21	1.58	.45
	ปานกลาง	97	44	141		
	มาก	85	48	133		
	รวม	198	97	295		
ข้อ.42	น้อย	15	2	17	7.23*	.03
	ปานกลาง	83	32	115		
	มาก	100	63	163		
	รวม	198	97	295		
ข้อ.43	น้อย	5	6	11	4.61	.09
	ปานกลาง	73	26	99		
	มาก	120	64	184		
	รวม	198	96	294		

ตาราง 33 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	งบประมาณ			χ^2	P
		ไม่ได้จัดสรร	จัดสรร	รวม		
ข้อ.44	น้อย	28	7	35	8.52*	.014
	ปานกลาง	96	39	135		
	มาก	69	51	120		
	รวม	193	97	290		
ข้อ.45	น้อย	60	20	80	3.60	.17
	ปานกลาง	97	55	152		
	มาก	36	22	58		
	รวม	193	97	290		

จากตาราง 33 แสดงว่า งบประมาณมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 6. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและเกียรติประวัติของโรงเรียน ข้อ 12. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 26. โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันยาเสพติด เป็นต้น ข้อ 28. ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรม สัมมนาต่างๆ ของชุมชน และ งบประมาณมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 13. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อ 17. โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บการทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ ข้อ 22. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน ข้อ 29. โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ ข้อ 38. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย ข้อ 39. มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ และข้อ 44. ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นกับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รายข้อ

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น				χ^2	P
		ไม่ได้รับ	ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	รวม		
ข้อ.1	น้อย	2	13	3	18	9.81*	.04
	ปานกลาง	8	101	90	199		
	มาก	3	75	44	122		
	รวม	13	189	137	339		
ข้อ.2	น้อย	3	56	44	103	9.43	.051
	ปานกลาง	4	102	53	159		
	มาก	3	27	34	64		
	รวม	10	185	131	326		
ข้อ.3	น้อย	4	39	23	66	12.73*	.013
	ปานกลาง	7	99	61	167		
	มาก	1	37	50	88		
	รวม	12	175	134	321		
ข้อ.4	น้อย	4	25	26	55	9.76*	.045
	ปานกลาง	6	114	62	182		
	มาก	3	46	47	96		
	รวม	13	185	135	333		
ข้อ.5	น้อย	3	7	2	12	17.38**	.002
	ปานกลาง	4	88	57	149		
	มาก	6	94	77	177		
	รวม	13	189	136	338		
ข้อ.6	น้อย	1	25	16	42	3.41	.49
	ปานกลาง	8	97	61	166		
	มาก	4	66	60	130		
	รวม	13	188	137	338		
ข้อ.7	น้อย	1	63	49	113	1.74	.78
	ปานกลาง	3	50	40	93		
	มาก	1	23	15	39		
	รวม	5	136	104	245		
ข้อ.8	น้อย	3	31	15	49	7.34	.12
	ปานกลาง	4	89	82	175		
	มาก	4	65	37	106		
	รวม	11	185	134	330		
ข้อ.9	น้อย	1	26	19	46	2.67	.62
	ปานกลาง	5	99	75	179		
	มาก	7	61	44	112		
	รวม	13	186	138	337		
ข้อ.10	น้อย	5	70	39	114	3.85	.43
	ปานกลาง	7	80	66	153		
	มาก	1	29	26	56		
	รวม	13	179	131	323		
ข้อ.11	น้อย	0	4	4	8	9.67*	.046
	ปานกลาง	7	82	39	128		
	มาก	6	102	95	203		
	รวม	13	188	138	339		
ข้อ.12	น้อย	4	36	23	63	5.36	.25
	ปานกลาง	7	107	71	185		
	มาก	1	43	42	86		
	รวม	12	186	136	334		
ข้อ.13	น้อย	2	37	22	61	3.19	.53
	ปานกลาง	7	99	66	172		
	มาก	3	48	47	98		
	รวม	12	184	135	331		
ข้อ.14	น้อย	0	2	0	2	3.97	.41
	ปานกลาง	4	56	31	91		
	มาก	9	131	107	247		
	รวม	13	189	138	340		

ตาราง 34 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น				χ^2	P
		ไม่ได้รับ	ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	รวม		
ข้อ.15	น้อย	1	21	10	32	6.34	.18
	ปานกลาง	6	63	37	106		
	มาก	6	96	90	192		
	รวม	13	180	137	330		
ข้อ.16	น้อย	1	50	40	91	11.81*	.02
	ปานกลาง	6	85	46	137		
	มาก	4	33	44	81		
	รวม	11	168	130	309		
ข้อ.17	น้อย	6	71	58	135	1.87	.76
	ปานกลาง	4	53	47	104		
	มาก	0	14	8	22		
	รวม	10	138	113	261		
ข้อ.18	น้อย	0	16	15	31	1.91	.75
	ปานกลาง	5	65	47	117		
	มาก	7	107	75	189		
	รวม	12	188	137	337		
ข้อ.19	น้อย	1	14	13	28	2.48	.65
	ปานกลาง	6	90	55	151		
	มาก	6	80	69	155		
	รวม	13	184	137	334		
ข้อ.20	น้อย	0	2	1	3	13.33**	.01
	ปานกลาง	2	49	14	65		
	มาก	11	138	123	272		
	รวม	13	189	138	340		
ข้อ.21	น้อย	3	72	40	115	7.071	.132
	ปานกลาง	7	92	66	165		
	มาก	2	16	23	41		
	รวม	12	180	129	321		
ข้อ.22	น้อย	5	56	36	97	8.17	.09
	ปานกลาง	7	98	65	170		
	มาก	1	22	32	55		
	รวม	13	176	133	322		
ข้อ.23	น้อย	0	1	1	2	16.71**	.002
	ปานกลาง	6	43	13	62		
	มาก	7	144	124	275		
	รวม	13	188	138	339		
ข้อ.24	น้อย	0	17	4	21	6.46	.17
	ปานกลาง	3	58	43	104		
	มาก	9	113	91	213		
	รวม	12	188	138	338		
ข้อ.25	น้อย	0	12	10	22	6.15	.19
	ปานกลาง	9	76	67	152		
	มาก	4	100	61	165		
	รวม	13	188	138	339		
ข้อ.26	น้อย	3	13	9	25	7.57	.11
	ปานกลาง	5	89	53	147		
	มาก	5	86	75	166		
	รวม	13	188	137	338		
ข้อ.27	น้อย	0	14	6	20	3.68	.45
	ปานกลาง	3	69	50	122		
	มาก	10	105	81	196		
	รวม	13	188	137	338		
ข้อ.28	น้อย	1	32	21	54	3.03	.55
	ปานกลาง	5	97	69	171		
	มาก	7	59	47	113		
	รวม	13	188	137	338		

ตาราง 34 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น				χ^2	P
		ไม่ได้รับ	ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	รวม		
ข้อ.29	น้อย	0	7	4	11	5.90	.21
	ปานกลาง	5	68	34	107		
	มาก	8	114	100	222		
	รวม	13	189	138	340		
ข้อ.30	น้อย	2	24	9	35	9.82*	.04
	ปานกลาง	5	102	63	170		
	มาก	6	60	65	131		
	รวม	13	186	137	336		
ข้อ.31	น้อย	1	3	3	7	18.87**	.001
	ปานกลาง	3	75	26	104		
	มาก	9	109	108	226		
	รวม	13	187	137	337		
ข้อ.32	น้อย	1	4	3	8	13.18**	.01
	ปานกลาง	6	87	39	132		
	มาก	6	97	96	199		
	รวม	13	188	138	339		
ข้อ.33	น้อย	2	41	28	71	4.82	.31
	ปานกลาง	8	100	69	177		
	มาก	2	34	40	76		
	รวม	12	175	137	324		
ข้อ.34	น้อย	2	34	15	51	4.18	.38
	ปานกลาง	7	104	77	188		
	มาก	4	48	45	97		
	รวม	13	186	137	336		
ข้อ.35	น้อย	0	7	2	9	9.84*	.04
	ปานกลาง	4	77	37	118		
	มาก	9	105	99	213		
	รวม	13	189	138	340		
ข้อ.36	น้อย	2	26	10	38	6.11	.19
	ปานกลาง	5	99	69	173		
	มาก	6	62	59	127		
	รวม	13	187	138	338		
ข้อ.37	น้อย	1	23	6	30	7.03	.13
	ปานกลาง	4	77	57	138		
	มาก	8	89	75	172		
	รวม	13	189	138	340		
ข้อ.38	น้อย	4	50	24	78	4.70	.32
	ปานกลาง	5	85	72	162		
	มาก	4	46	38	88		
	รวม	13	181	134	328		
ข้อ.39	น้อย	5	61	32	98	7.41	.12
	ปานกลาง	8	83	70	161		
	มาก	0	37	33	70		
	รวม	13	181	135	329		
ข้อ.40	น้อย	6	68	31	105	12.23*	.02
	ปานกลาง	5	80	70	155		
	มาก	1	26	33	60		
	รวม	12	174	134	320		
ข้อ.41	น้อย	3	19	4	26	11.96*	.02
	ปานกลาง	4	95	67	166		
	มาก	6	75	67	148		
	รวม	13	189	138	340		
ข้อ.42	น้อย	3	13	8	24	9.91*	.04
	ปานกลาง	3	81	45	129		
	มาก	7	95	85	187		
	รวม	13	189	138	340		

ตาราง 34 (ต่อ)

การสร้าง ความสัมพันธ์ ชุมชน	ระดับปฏิบัติ	การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น				χ^2	P
		ไม่ได้รับ	ได้รับ 1-3 หน่วยงาน	ได้รับมากกว่า 3 หน่วยงาน	รวม		
ข้อ.43	น้อย	1	10	3	14	11.13*	.03
	ปานกลาง	4	77	36	117		
	มาก	8	102	98	208		
	รวม	13	189	137	339		
ข้อ.44	น้อย	2	29	15	46	9.28	.06
	ปานกลาง	3	94	59	156		
	มาก	8	61	64	133		
	รวม	13	184	138	335		
ข้อ.45	น้อย	3	56	33	92	3.98	.41
	ปานกลาง	6	94	71	171		
	มาก	4	32	34	70		
	รวม	13	182	138	333		

จากตาราง 34 แสดงว่า การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในข้อ 5. โรงเรียนมีการประชุม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ข้อ 20. โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน ข้อ 23. ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ ข้อ 31. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ ข้อ 32. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ และการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 1. โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน ข้อ 3. โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว ข้อ 4. โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ข้อ 11. โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของ นักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ ข้อ 16. โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน ข้อ 35. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ ข้อ 40. ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา ข้อ 41. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา ข้อ 42. ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ และข้อ 43. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน นอกนั้นสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

ตาราง 35 แสดงข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอาชีพ กับ วุฒิการศึกษา

อาชีพ	วุฒิการศึกษา				รวม	χ^2
	ประถมศึกษา	มัธยมต้น- อนุปริญญา	ปริญญาตรีหรือ สูงกว่า	ผู้ไม่ตอบ แบบสอบถาม		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1 .3%	4 1.2%	112 34.9%	1 .3%	118 36.4%	269.71**
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	18 5.6%	33 10.3%	14 4.4%	0	65 20.2%	
เกษตรกร/รับจ้าง	81 25.2%	56 17.4%	2 .6%	0	139 43.3%	
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	8 2.2%	17 4.8%	10 2.8%	0	35 9.8%	
รวม	108 31.2%	110 29.0%	138 39.9%	1 .3%	357 100%	

จากตาราง 35 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการ และคณะกรรมการสถานศึกษาที่จบระดับประถมศึกษาส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับวุฒิการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 36 แสดงข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กับ อาชีพ

ความรู้	อาชีพ				รวม	χ^2
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกร/รับจ้าง	ผู้ไม่ตอบ แบบสอบถาม		
มีความรู้น้อย	3 .8%	3 .8%	10 2.8%	5 1.4%	21 5.9%	34.36**
มีความรู้ปานกลาง	7 2.0%	6 1.7%	38 10.6%	7 2.0%	58 16.2%	
มีความรู้มาก	108 30.3%	56 15.7%	91 25.5%	23 6.4%	278 77.9%	
รวม	118 33.1%	65 18.2%	139 38.9%	35 9.8%	357 100.0%	

จากตาราง 36 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 37 แสดงข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามความรู้ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กับ วุฒิการศึกษา

ความรู้	วุฒิการศึกษา				รวม	χ^2
	ประถมศึกษา	มัธยมต้น-อนุปริญญา	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม		
มีความรู้น้อย	15 4.2%	4 1.1%	2 .6%	0	21 5.9%	40.31**
มีความรู้ปานกลาง	28 7.8%	21 5.9%	9 2.5%	0	58 16.2%	
มีความรู้มาก	65 18.2%	85 23.8%	127 35.6%	1 .3%	278 77.9%	
รวม	108 30.3%	110 30.8%	138 38.7%	1 .3%	357 100.0%	

จากตาราง 37 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 38 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ขนาดเล็ก N=156		ขนาดกลาง N=138		ขนาดใหญ่ N=63	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	2.08	.36	2.17	.37	2.20	.44
2. ด้านการให้บริการชุมชน	2.14	.35	2.23	.34	2.28	.43
3. ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	2.44	.35	2.49	.37	2.59	.35
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	2.17	.40	2.27	.45	2.30	.39
รวม	2.21	.31	2.29	.33	2.34	.36

จากตาราง 38 แสดงว่า คณะกรรมการสถานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.34) ของความคิดเห็นต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวม และรายด้านสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ

ตาราง 39 เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.92	.46	3.18*	.043
	ภายในกลุ่ม	354	51.37	.15		
	รวม	356	52.29			
2. ด้านการให้บริการชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	.57	4.35*	.014
	ภายในกลุ่ม	354	46.70	.13		
	รวม	356	47.85			

ตาราง 39 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
3. ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.03	.52	4.02*	.019
	ภายในกลุ่ม	354	45.42	.13		
	รวม	356	46.447			
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.00	.50	2.85	.059
	ภายในกลุ่ม	354	62.20	.18		
	รวม	356	63.198			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.98	.49	4.52*	.012
	ภายในกลุ่ม	354	38.49	.11		
	รวม	356	39.47			

จากตาราง 39 เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 ทดสอบรายคู่ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการให้บริการชุมชน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก N=156	ขนาดกลาง N=138	ขนาดใหญ่ N=63
	$\bar{X}$	2.14	2.23	2.28
ขนาดเล็ก	2.14	-	0.09	0.14*
ขนาดกลาง	2.23		-	0.05
ขนาดใหญ่	2.28			-

จากตาราง 40 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการให้บริการชุมชนสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 ทดสอบรายคู่ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก N=156	ขนาดกลาง N=138	ขนาดใหญ่ N=63
	$\bar{X}$	2.44	2.49	2.59
ขนาดเล็ก	2.44	-	0.05	0.15*
ขนาดกลาง	2.49		-	0.10
ขนาดใหญ่	2.59			-

จากตาราง 41 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน สูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ดร.ชาลิต โพธิ์นคร	นักวิชาการศึกษา 8 สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. นางปราณี อินทรกุลไชย	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยภูมิ
3. นายบัวเย็น พลคราม	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
4. นายสุริยะ สิทธิกลาง	ผู้อำนวยการโรงเรียนโป่งนกพิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
5. นายวรายุทธ ทวีลาภ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 1012/ 4571

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขดา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายชวลิต โพธิ์นคร นักวิชาการศึกษา 8 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และแบบทดสอบ ให้ นางนุชนาฏเรขา สุขดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301 มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 1012/ 4572

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลักษณ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายบัวเย็น พลคราม ศึกษานิเทศก์ 8 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และแบบทดสอบ ให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อานนต หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศ โทรศัพท 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 1012/ ๒๕๖3

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเทพสถิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขดา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายวราวุธ ทวีลาภ ศึกษานิเทศก์ 6 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และแบบทดสอบ ให้ นางนุชนาฏเรขา สุขดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทบ 1012/ 11 1. 74

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๑ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และแบบทดสอบ ให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

หมายเหตุ - ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301 มือถือ 09-1611740

ที่ ทบ 1012/ 11.75

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๑ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน โป่งนกพิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบทดสอบ ให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อานันท์ หนองนาคำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301 มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 1012/ 5355

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านโนนมะกอกงาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านโนนมะกอกงาม เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 10:21/54.๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองจะบก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านหนองจะบก เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 1012/5 201

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังมน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนบ้านวังมน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทบ 1012/ 54๐๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนบ้านคางลาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนบ้านคางลาน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ กษ 1012/ 5403

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านห้วยขาแข้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนชุมชนบ้านห้วยขาแข้ง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๕

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 1012/ 5 524

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนประถมศึกษา) ตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทบ 1012/ 5529

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขดา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลีย์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนประถมศึกษา) คอบแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขดา ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นุภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 ต่อ 301

มือถือ 09-1611740

ที่ ทม 1012/553๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางนุชนาฏเรขา สุขคา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สนอง โลหิตวิเศษ และ รองศาสตราจารย์เสาวนีย์ เลวลัย เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนประถมศึกษา) คอบแบบสอบถามและแบบทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนุชนาฏเรขา สุขคา ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 คอ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7126891-4 คอ 301

มือถือ 09-1611740

ภาคผนวก จ
การหาค่าอำนาจจำแนก (แบบสอบถามตอนที่ 3)

การหาค่าอำนาจจำแนก (แบบสอบถามตอนที่ 3)

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อแบบสอบถามตอนที่ 3

ค่าดัชนีอำนาจจำแนก	ความหมาย
มากกว่า .40	ดีมาก
.30 - .39	ดี
.20 - .29	ปานกลาง
.00 - .19	ปรับปรุง
ต่ำกว่า .00	ตัดทิ้ง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 196)

ข้อ	ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก	ความหมาย
1.	โรงเรียนประถมศึกษาควรให้ความรู้แก่คนในชุมชนได้ ทุกเพศ ทุกวัย อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	0.28	ปานกลาง
2.	โรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเด็กใน ชุมชนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนจึงเป็นหน้าที่ ของหน่วยงานอื่น	0.44	ดีมาก
3.	โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นจากความ ต้องการของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม	0.28	ปานกลาง
4.	ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของ ผู้นำชุมชนที่ต้องหาแนวทางแก้ไขมากกว่าเป็นหน้าที่ ของโรงเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ	0.61	ดีมาก
5.	การแจ้งข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ ชุมชน ทราบจะช่วยลดข้อสงสัยและความเข้าใจผิดต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	0.11	ปรับปรุง (ตัดทิ้ง)
6.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อ สภาพและปัญหาของชุมชนเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลใน การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชุมชน	0.28	ปานกลาง
7.	กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	0	ปรับปรุง (ตัดทิ้ง)
8.	การพัฒนาการศึกษาที่จะประสพผลดีและเป็นไปตาม ความต้องการของชุมชนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเพียงฝ่ายเดียว	0.39	ดี

ข้อ	ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก	ความหมาย
9.	การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โรงเรียนต้องให้ชุมชนเข้ามารับทราบเรื่องราว และปัญหาของโรงเรียนด้วยเช่นกัน	0.11	ปรับปรุง (ตัดทิ้ง)
10.	การแก้ปัญหาการเรียนและความประพฤติของนักเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเท่านั้น	0.33	ดี
11.	การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมีจุดประสงค์เพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ และอุปกรณ์จากชุมชนเป็นสำคัญ	0.50	ดีมาก
12.	ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนผู้บริหารโรงเรียนควรมอบหมายให้ครูคนใดคนหนึ่งที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเสียสละและอดทนต่อการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว	0.28	ปานกลาง
13.	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การให้บริการแก่ชุมชน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	0.28	ปานกลาง
14.	โรงเรียนประถมศึกษาสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากชุมชนและหน่วยงานอื่น	0.61	ดีมาก
15.	การที่โรงเรียนแจ้งการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบไม่จัดว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	0.50	ดีมาก
16.	การเผยแพร่ผลงานและเกียรติประวัติของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	0.28	ปานกลาง
17.	การให้บริการความรู้แก่ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	0.28	ปานกลาง
18.	โรงเรียนประถมศึกษาที่มีหน้าที่ให้บริการการศึกษาและความรู้แก่เด็กในวัยเรียนเท่านั้น การให้บริการความรู้แก่ชุมชนจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น	0.44	ดีมาก
19.	โรงเรียนประถมศึกษาต้องให้ความรู้กับชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและคนในชุมชน	0.11	ปรับปรุง (ตัดทิ้ง)

ข้อ	ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก	ความหมาย
20.	โรงเรียนประถมศึกษาไม่ควรให้บุคคลภายนอกเข้ามามีมและใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรียน เพราะอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการได้	0.50	ดีมาก
21.	การที่โรงเรียนร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนเต็มที่และไม่ได้รับความรู้เลย	0.39	ดี
22.	กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถดำเนินการให้ประสบผลดีได้ จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก	0.44	ดีมาก
23.	การให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาทำให้เกิดความขัดแย้งมากกว่าเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	0.28	ปานกลาง
24.	ผู้นำชุมชนหรือบุคคลสำคัญในชุมชนเท่านั้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	0.44	ดีมาก

ภาคผนวก จ

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC.) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC.) ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามตอนที่ 3

ข้อ	ข้อคำถามความรู้ ความเข้าใจในการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.	โรงเรียนประถมศึกษาควรให้ความรู้แก่คนในชุมชนได้ทุกเพศ ทุกวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	โรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเด็กในชุมชน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น	1	1	1	0	1	4	.8	ใช้ได้
3.	โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นจากความต้องการของสังคมเพื่อรับใช้และบริการสังคม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่ต้องหาแนวทางแก้ไขมากกว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ	1	0	1	0	1	3	.6	ใช้ได้
5.	การแจ้งข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบจะช่วยลดข้อสงสัยและความเข้าใจผิดต่างๆ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อสภาพและปัญหาของชุมชนเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดการการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.	การพัฒนาการศึกษาที่จะประสพผลดีและเป็นไปตามความต้องการของชุมชนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูเพียงฝ่ายเดียว	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถามความรู้ ความเข้าใจในการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
9.	การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โรงเรียนต้องให้ชุมชนเข้ามารับทราบ เรื่องราว และปัญหาของโรงเรียนด้วย เช่นกัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	การแก้ปัญหาการเรียนและความ ประพฤติของนักเรียนเป็นหน้าที่ของผู้ บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเท่านั้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียนมีจุดประสงค์เพื่อที่จะได้รับ การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุและ อุปกรณ์จากชุมชนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12.	ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนผู้ บริหารโรงเรียนควรมอบหมายให้ครู คนใดคนหนึ่งที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มี ความเสียสละและอดทนต่อการปฏิบัติ งาน ทำหน้าที่รับผิดชอบแต่เพียง ผู้เดียว	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13.	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรง เรียนกับชุมชน คือการให้บริการแก่ชุม ชน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14.	โรงเรียนประถมศึกษาสามารถจัดกิจ กรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องขอความ ช่วยเหลือจากชุมชนและหน่วยงานอื่น	1	0	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
15.	การที่โรงเรียนแจ้งการจัดกิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบไม่ จัดว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16.	การเผยแพร่ผลงานและเกียรติประวัติ ของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความถามความรู้ ความเข้าใจในการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
17.	การให้บริการความรู้แก่ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18.	โรงเรียนประถมศึกษาที่มีหน้าที่ให้บริการการศึกษาและความรู้แก่เด็กในวัยเรียนเท่านั้นการให้บริการความรู้แก่ชุมชนจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19.	โรงเรียนประถมศึกษาต้องให้ความรู้กับชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและคนในชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20.	โรงเรียนประถมศึกษาไม่ควรให้บุคคลภายนอกเข้ามายุ้มและใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรียนเพราะอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการได้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21.	การที่โรงเรียนร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนเต็มที่และไม่ได้รับความรู้เลย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22.	กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถดำเนินการให้ประสบผลดีได้ จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก	1	0	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
23.	การให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาทำให้เกิดความขัดแย้งมากกว่าเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24.	ผู้นำชุมชนหรือบุคคลสำคัญในชุมชนเท่านั้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

แบบสอบถามตอนที่ 4

ข้อ	ข้อคำถามการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการประชาสัมพันธ์								
1.	โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	โรงเรียนจัดทำและแจกเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียน เกี่ยวกับข่าวการศึกษาและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.	โรงเรียนมีการประชุม ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวนโยบายการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและเกียรติประวัติของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.	โรงเรียนจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการประชาสัมพันธ์ (ต่อ)								
10.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนทางสื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่น เช่น วิทยุ อบต. สถานีตำรวจ คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
	ด้านการให้บริการชุมชน								
12.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14.	โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15.	โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉายข้ามศีรษะ และอื่นๆ เพื่อใช้ในการประชุม อบรมของชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16.	โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17.	โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพแก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถามการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการให้บริการชุมชน (ต่อ)								
18.	โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อวอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19.	ครูเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และ ความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20.	โรงเรียนให้บริการและความสะดวก แก่คนในชุมชนที่มาติดต่อกับงานทุกคน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21.	โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและ เทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22.	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและ ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
	ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน								
23.	ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วัน มาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24.	ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชน จัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาด้านยาเสพติด กีฬา คีฬาเก่า ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
25.	ครูนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแสดง ความสามารถเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒน- ธรรมในชุมชน เช่น ฟ้อนรำ ละคร การแสดงต่างๆ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26.	โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนใน การรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันยาเสพติด เป็นต้น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27.	ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ที่ ชุมชนขอความช่วยเหลือ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถามการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน (ต่อ)								
28.	ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรม สัมมนาต่างๆของชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29.	โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30.	โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงานและอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
31.	ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนทรัพยากรในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
	ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน								
32.	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33.	โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
34.	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการสนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36.	ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37.	ประชาชนเสียสละแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนหรือจัดกิจกรรมของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถามการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน (ต่อ)								
38.	ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษาตามอัธยาศัย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
39.	มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
40.	ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
41.	คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนเพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
42.	ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
43.	ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชน เข้าร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
44.	ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
45.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือ

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือ

1. โรงเรียนชุมชนบ้านห้วยยายจิ๋ว อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
2. โรงเรียนบ้านโนนมะกอกงาม อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
3. โรงเรียนบ้านหนองจะบก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
4. โรงเรียนบ้านดงลาน อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
5. โรงเรียนบ้านวังมน อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ภาคผนวก ข
รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เขตพื้นที่การศึกษา	อำเภอ	โรงเรียน
1	เมือง	1. โรงเรียนบ้านหมื่นแก้ว 2. โรงเรียนบ้านซอระกา 3. โรงเรียนบ้านนางเม้ง 4. โรงเรียนบ้านโพทองพิทยา 5. โรงเรียนบ้านโนนทัน 6. โรงเรียนบ้านกุดละลม 7. โรงเรียนบ้านชีเหล็กใหญ่ 8. โรงเรียนบ้านหนองแขวง 9. โรงเรียนบ้านชัยบวรไพร 10. โรงเรียนนาเสียวศึกษาการ 11. โรงเรียนไทรงามผดุงวิทย์ 12. โรงเรียนบ้านหนองหญ้ารังกา 13. โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
1	คอนสวรรค์	1. โรงเรียนชุมชนบ้านโสก 2. โรงเรียนบ้านสำราญ 3. โรงเรียนบ้านนาโจด 4. โรงเรียนห้วยไร่วิทยานุกูล 5. โรงเรียนบ้านหนองแดง (คุรุราษฎร์บำเพ็ญ) 6. โรงเรียนบ้านหนองขาม (ทองงามวิทยา)
1	บ้านเขว้า	1. โรงเรียนบ้านเขว้าศึกษา 2. โรงเรียนบ้านหลุบโพธิ์ 3. โรงเรียนบ้านคำหางเรียง 4. โรงเรียนบ้านห้วยหนองจันทิ 5. โรงเรียนบ้านคลองไผ่งาม 6. โรงเรียนบ้านโนนชีตุน
1	ภักดีชุมพล	1. โรงเรียนบ้านลาดชุมพล 2. โรงเรียนบ้านโนม่วง 3. โรงเรียนบ้านนาอุดม
2	แก้งคร้อ	1. โรงเรียนบ้านหลุบคา 2. โรงเรียนบ้านโคกสูงวังศิลา 3. โรงเรียนบ้านโนนสะอาด 4. โรงเรียนบ้านก่าน 5. โรงเรียนบ้านโป่งสังข์ 6. โรงเรียนบ้านเลิงท่ม 7. โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง
2	เกษตรสมบูรณ์	1. โรงเรียนบ้านจมน 2. โรงเรียนบ้านนาสีดา 3. โรงเรียนบ้านบุปผาราม 4. โรงเรียนบ้านหนองแขวง 5. โรงเรียนบ้านสระโพทอง 6. โรงเรียนบ้านโจดพิทยาคาร 7. โรงเรียนบ้านโนนเห็ดไค 8. โรงเรียนบ้านโสกเชือกนกเจ้าพัฒนา 9. โรงเรียนบ้านโนนหินลาด-กุดกว้าง 10. โรงเรียนบ้านหนองแต้ราษฎร์สามัคคีวิทยา
3	หนองบัวระเหว	1. โรงเรียนบ้านหนองโจด 2. โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบัวระเหว 3. โรงเรียนบ้านหัวสะพาน 4. โรงเรียนบ้านหนองกองแก้ว 5. โรงเรียนบ้านตะลอมไผ่
3	ชัยใหญ่	1. โรงเรียนบ้านชัยใหม่ 2. โรงเรียนบ้านหนองนกเขียน
รวม	8 อำเภอ	52 โรงเรียน

ภาคผนวก ญ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน **รวมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนโรงเรียนละ 7 คน**

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลโรงเรียนที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามระดับการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 5 แบบสอบถามปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของท่าน มุ่งใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางนุชนาฏเรขา สุขดา
 นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในอำเภอ.....จ.ชัยภูมิ

2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

3. สถานภาพของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ ผู้บริหารโรงเรียน

ตำแหน่ง () ผู้อำนวยการ ระดับ.....

() อาจารย์ใหญ่ ระดับ.....

() ครูใหญ่ ระดับ.....

☐ ผู้แทนครู

☐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....

☐ ผู้แทนองค์กรชุมชน อาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....

☐ ผู้แทนผู้ประกอบการ อาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....

☐ ผู้แทนศิษย์เก่า อาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....

☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาชีพส่วนตัว (โปรดระบุ).....

4. วุฒิการศึกษา

☐ ระดับประถมศึกษา

☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. /ปวส.

☐ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

☐ อื่นๆ โปรดระบุ

5. อายุปี (ระบุจำนวนปี)

6. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลโรงเรียนของท่านตามความเป็นจริง

7. ขนาดของโรงเรียน

- ☐ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 – 120 คน)
☐ ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121 – 300 คน)
☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

8. จำนวนนักเรียน

- 8.1 ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน.....คน
 8.2 ระดับประถมศึกษา จำนวน.....คน
 8.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน.....คน

9. จำนวนครูผู้สอน

10. อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน (ตามเกณฑ์ ครู 1 คน ต่อนักเรียน 25 คน)

- ☐ เกินเกณฑ์
☐ พอดีเกณฑ์
☐ ต่ำกว่าเกณฑ์

11. สถานที่ตั้งของโรงเรียน

- ☐ ในเขตเทศบาล
☐ นอกเขตเทศบาล

12. อาคาร สถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ โรงเรียนมีอาคารอเนกประสงค์ไว้บริการชุมชน
☐ โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการต่างๆ ไว้บริการชุมชน
☐ โรงเรียนมีสนามกีฬาไว้บริการชุมชน
☐ โรงเรียนมีโต๊ะเก้าอี้ไว้บริการชุมชน
☐ โรงเรียนมีอุปกรณ์กีฬาไว้บริการชุมชน
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

13. แผนงาน / โครงการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

☐ ไม่มี

☐ มี โปรดระบุชื่อแผนงาน/โครงการ.....

.....

14. เงินงบประมาณแผ่นดิน เงินบำรุงการศึกษา หรือเงินบริจาคที่โรงเรียนได้รับ
จัดสรรให้สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

☐ ไม่ได้จัดสรร

☐ จัดสรร () เงินงบประมาณ จำนวน.....บาท/ปี

() เงินนอกงบประมาณ จำนวน.....บาท/ปี

15. โรงเรียนได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากหน่วยงาน องค์กรอื่นๆ ในงาน
กิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

☐ ไม่เคยได้รับ

☐ ได้รับ จากหน่วยงาน... () สถานีอนามัย

() วัด

() ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

() องค์การบริหารส่วนตำบล

() สถานีตำรวจ

() อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
โรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1.	โรงเรียนประถมศึกษาควรให้ความรู้แก่คนในชุมชนได้ทุกเพศ ทุกวัย อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต		
2.	โรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเด็กในชุมชน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น		
3.	โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นจากความต้องการของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม		
4.	ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่ ต้องหาแนวทางแก้ไขมากกว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะให้ความ ช่วยเหลือ		
5.	ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อสภาพและ ปัญหาของชุมชนเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดการการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับชุมชน		
6.	การพัฒนาการศึกษาที่จะประสพผลดีและเป็นไปตามความต้องการ ของชุมชนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูเพียงฝ่ายเดียว		
7.	การแก้ปัญหาการเรียนและความประพฤติของนักเรียนเป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเท่านั้น		
8.	การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมีจุดประสงค์เพื่อที่จะได้ รับการสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุและอุปกรณ์จากชุมชนเป็นสำคัญ		
9.	ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนผู้บริหารโรงเรียนควรมอบหมาย ให้ครูคนใดคนหนึ่งที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเสียสละและอดทนต่อ การปฏิบัติงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว		
10.	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือการให้บริการแก่ ชุมชน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน และการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของชุมชน		
11.	โรงเรียนประถมศึกษาสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้อง ขอความช่วยเหลือจากชุมชนและหน่วยงานอื่น		

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
12.	การที่โรงเรียนแจ้งการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ไม่จัดว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		
13.	การเผยแพร่ผลงานและเกียรติประวัติของโรงเรียนมีส่วนสำคัญ ในการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน		
14.	การให้บริการความรู้แก่ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		
15.	โรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่ให้บริการการศึกษาและความรู้แก่เด็ก ในวัยเรียนเท่านั้น การให้บริการความรู้แก่ชุมชนจึงเป็นหน้าที่ของ หน่วยงานอื่น		
16.	โรงเรียนประถมศึกษาไม่ควรให้บุคคลภายนอกเข้ามายุ้มและใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรียน เพราะอาจทำให้เกิดความเสียหาย ต่อทรัพย์สินของทางราชการได้		
17.	การที่โรงเรียนร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ทำให้นักเรียน ไม่ได้เรียนเต็มที่และไม่ได้รับความรู้เลย		
18.	กิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถ ดำเนินการให้ประสบผลดีได้ จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก		
19.	การให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาทำให้เกิด ความขัดแย้งมากกว่าเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน		
20.	ผู้นำชุมชนหรือบุคคลสำคัญในชุมชนเท่านั้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมของโรงเรียน		

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2544 - 2546

คำชี้แจง 1. โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

2. ความหมายของระดับการปฏิบัติในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มาก หมายถึง ปฏิบัติบ่อยและเป็นประจำในแต่ละปีการศึกษา

ปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติบ้าง ค่อนข้างบ่อยแต่ไม่ได้ปฏิบัติเป็นประจำใน
แต่ละปีการศึกษา

น้อย หมายถึง ปฏิบัติน้อยมาก และนานๆ ครั้งในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ ปฏิบัติ
		มาก	ปาน กลาง	น้อย	
1.	ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โรงเรียนประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและ การดำเนินงานของโรงเรียน				
2.	โรงเรียนจัดทำและแจกเอกสาร แผ่นพับ หรือวารสาร ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อชุมชน				
3.	โรงเรียนเผยแพร่การจัดกิจกรรมของโรงเรียนทางรายการ เสียงตามสาย และหอกระจายข่าว				
4.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับข่าวการศึกษา และความเคลื่อนไหวทางการศึกษา				
5.	โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวนโยบาย การดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา				
6.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียนและ เกียรติประวัติของโรงเรียน				
7.	โรงเรียนมีตู้หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน และคนในชุมชนเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาของโรงเรียน				
8.	โรงเรียนจัดทำเอกสารหรือแผ่นพับเชิญผู้ปกครองเข้าร่วม กิจกรรมของโรงเรียน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน (ต่อ)				
9.	ครูออกพบปะพูดคุย เยี่ยมบ้านผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลานร่วมกับทางโรงเรียน				
10.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนทางสื่อมวลชนหรือหน่วยงานอื่น เช่น วิทยุ สถานีตำรวจ อบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ				
11.	โรงเรียนรายงานผลการเรียน ความประพฤติ และสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้รับทราบ				
	ด้านการให้บริการชุมชน				
12.	โรงเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การรักษาความสะอาดร่างกาย การประกอบอาชีพ ฯลฯ				
13.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชน เข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดและใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน				
14.	โรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬา ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน				
15.	โรงเรียนให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ โต๊ะเก้าอี้ และอื่นๆ เพื่อใช้ในการประชุม อบรมของชุมชน				
16.	โรงเรียนจัดรายการเสียงตามสายทางหอกระจายข่าว ให้ความรู้และสาระต่างๆ แก่คนในชุมชน				
17.	โรงเรียนจัดอบรม หรือสัมมนาให้ความรู้ทางด้านอาชีพ แก่ชุมชน เช่น การเกษตร การตัดเย็บ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมต่างๆ ฯลฯ				
18.	โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล ฯลฯ แก่ชุมชน				
19.	ครูเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และความรู้ต่างๆ แก่ชุมชน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
	ด้านการให้บริการชุมชน (ต่อ)				
20.	โรงเรียนให้บริการและความสะดวกแก่คนในชุมชนที่มาติดต่องานทุกคน				
21.	โรงเรียนจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่คนในชุมชน				
22.	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียนและชุมชน				
	ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน				
23.	ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา ฯลฯ				
24.	ครูและนักเรียนเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือแข่งขันกีฬาที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น กีฬา อบต. กีฬาด้านยาเสพติด กีฬาศิษย์เก่า ฯลฯ				
25.	ครูนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแสดงความสามารถ เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในชุมชน เช่น ฟ้อนรำ ละคร การแสดงต่างๆ				
26.	โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันยาเสพติด เป็นต้น				
27.	ครูให้ความร่วมมือในการเป็นพิธีกร และดำเนินงานในงานพิธีการต่างๆ ที่ชุมชนขอความช่วยเหลือ				
28.	ครูเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดอบรมสัมมนาต่างๆ ของชุมชน				
29.	โรงเรียนมีกิจกรรมรณรงค์เรื่องต่างๆ ร่วมกับชุมชน เช่น การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การงดสูบบุหรี่ต่อต้านยาเสพติด				
30.	โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านแรงงาน และอุปกรณ์เพื่อร่วมพัฒนาชุมชน				
31.	ครูมีส่วนร่วมในการสละทุนทรัพย์ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมทำบุญในกิจกรรมทางพุทธศาสนา ฯลฯ				

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ปฏิบัติ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
32.	ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันลูกเสือ วันวิสาขบูชา ฯลฯ				
33.	โรงเรียนมีวิทยากรในชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน				
34.	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานของโรงเรียน				
35.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทุนทรัพย์ในการ สนับสนุนงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก กีฬาสีประจำโรงเรียน ฯลฯ				
36.	ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนา การจัดการศึกษา				
37.	ประชาชนเสียสละแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียนหรือ จัดกิจกรรมของโรงเรียน				
38.	ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนไปเยี่ยมชมและศึกษา ตามอัธยาศัย				
39.	มีกลุ่มชมรม มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือ ในการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน				
40.	ประชาชนที่มีความรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา				
41.	คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน เพื่อวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษา				
42.	ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน เช่น วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ				
43.	ผู้นำชุมชนหรือผู้มีชื่อเสียงในชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติ และเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน				
44.	ผู้ปกครองและชุมชนให้การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ แก่โรงเรียน				
45.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ติดตามผลการดำเนินงาน ของโรงเรียน				

ตอนที่ 5 แบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน
คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะและปัญหาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนลงในช่องว่าง

1. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน.....
.....
.....
.....
2. ด้านการให้บริการชุมชน.....
.....
.....
.....
3. ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน.....
.....
.....
.....
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน.....
.....
.....
.....
5. อื่นๆ.....
.....
.....
.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางนุชนาฏเรขา สุขดา
วันเดือนปีเกิด	24 กุมภาพันธ์ 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	73 ถนนมหาชัยดำริห์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชุมชนบ้านห้วยยายจิว อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2537	ครุศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา) สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ